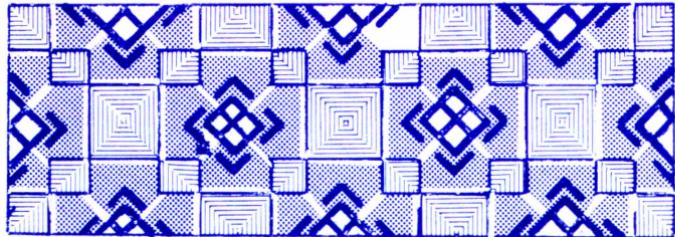


Я. СОКІЛ

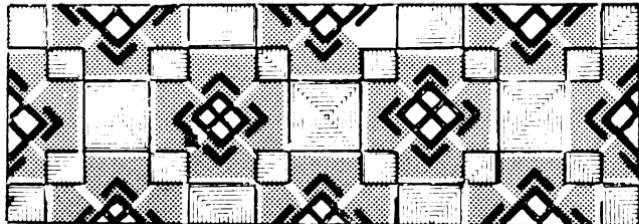
много  
про чю  
кобзарі  
ліромовляє



НЬЮ ЙОРК  
1971

Я. СОКІЛ

много  
кількох  
кілограм  
шерстяного  
пуху  
для  
зимових  
одягів



НЬЮ ІОРК  
1971

Як пише РЕД. В. ВЕРГАН: В США ЖИВЕ І ПРАЦЮЄ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ПОЕТ М. ГОРІШНИЙ, АВТОР БАГАТЬОХ ВІРШІВ, ДРУКОВАНИХ В ЧАСОПИСАХ „НАРОДНА ВОЛЯ” (США), „ЧУКРАЇНСЬКІ ВІСТІ” (КАНАДА), „ЧУКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ СЛОВО” (США) ТА ІНШ.

ДОТЕПЕР ВІН ВИДАВ ТРИ ЗБІРКИ ЩИРИХ І ПАТРІОТИЧНИХ ТВОРІВ.

ПРОЧИТАВШИ ДЕЩО З ДРУКОВАНИХ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ Я. СОКОЛА, ЙОГО ТЕЖ МОЖНА ВВАЖАТИ - НАРОДНИМ ПОЕТОМ.

ЙОГО ЗБІРКА ПОЕЗІЙ - ЦЕ ТВОРИ ПРО ЧУКРАЇНУ, ПРО ЛЮБОВ ДО РІДНОЇ ЗЕМЛІ, РІДНОЇ МОВИ, ПРО КРАСУ І ВІДДАННІСТЬ СВОЄМУ НАРОДОВІ.

ТАКІ ВІСНОВКИ ЗРОБЛЕНО ДЕЯКИМИ ПИСЬМЕННИКАМИ. ДО САТИРО-ГУМОРИСТИЧНИХ ПОЕЗІЙ МАТЕРІЯЛ ВЗЯТО З ЧАСОПИСІВ І ЖУРНАЛІВ.

ДЕЩО З ЦИХ ПОЕЗІЙ У СВІЙ ЧАС - ДРУКУВАЛИСЯ: „ЧУКРАЇНСЬКІ ВІСТІ” (НІМЕЧЧИНА), „НОВІ ДНІ” (КАНАДА), „ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА ВОЛОСОЖАР” І ЧАСОПИС „НАША БАТЬКІВЩИНА”

ВІД АВТОРА

## ПІСНЯ СЛІЗ.

ЧОГО ПІСНЮ СПІВАЄШ,  
СЛІЗЬМИ ЇЇ РОСИШ?  
БО ІНШІЙ ЗАБУЛИСЯ,  
ЛІШЕ В СЕРЦІ НОСИШ.

ЗАСПІВАЄШ ПІСНЮ РІДНУ,-  
БІЛЬ СЕРЦЕ СТИСКАЄ,  
І СЛЬОЗИНА ПЕРЛINOЮ  
ІЗ ОЧЕЙ СПАДАЄ.

ЗАСТРЯВАЮТЬ СЛОВА В ГОРЛІ,  
БІЛЬ ДУШУ КАРТАЄ,-  
ГІРКУ КРИВДУ НАД НАРОДОМ,  
СЕРЦЕ ВИТИСКАЄ

КРИВДУ ТУЮ НАД СОБОЮ -  
СЛЬОЗАМИ НЕ ЗМИТИ,-  
ПІСНЮ СЛІЗ ЛЮДИ СПІВАЮТЬ,  
ЩОБ НЕ ГОВОРИТИ.

ЧОГО ПІСНЮ СПІВАЄШ,  
ЩО СЛЬОЗАМИ ЗЛИТА?  
БО ІНШІЙ...  
ЗАБУЛИСЯ.  
В НИХ РАДІСТЬ ЧБИТА.

\* \*  
\*

## КИЇВ.

ВИСОЧИТЬ В КРАСІ ПРИРОДНІЙ,  
ВПЕРШИСЬ В ЛАЗУРЕВУ ВІСЬ,  
КИЇВ - КРАСЕНЬ, КИЇВ - ГОРДИЙ,  
СЛАВНИЙ НИНІ І КОЛИСЬ.

ВОДИ ДНІПРА ОМИВАЮТЬ,  
БЕРЕГИ ЙОГО КРУТИ,  
ПРО КРАСУ ЙОГО СПІВАЮТЬ,  
ПРО НОВІ ЙОГО ПУТІ.

РУЙНУВАЛИ ТА ПАЛИЛИ,  
(ТЪМІЛА ЧОРНА ПЕЛЕНА),  
ЗАЙДИ НІМЦІ Й ПОСПОЛИТИ  
І СОВЄЦЬКА САРАНА.

СКІЛЬКИ Ж ЗАЙД ВЖЕ ПЛЮНДРУВАЛО,  
ЦЮ СТОЛИЦЮ - ЗЕЛЕН ГАЙ!  
СТІЛЬКИ Ж ЇХ І ПРОПАДАЛО...  
НЕ ЗЛІЧИМО... НЕ ПИТАЙ.

ЯК ЧАТАР СТОЇТЬ І НИНІ,  
ВОЛОДИМИР ІЗ ХРЕСТОМ,  
ТВОРІТЬ СЛАВУ У КРАЇНІ,-  
Ч СТОЛИЦІ НАД ДНІПРОМ.

\* \* \*

ПРОСТЯГЛАСЯ ЧУРАЇНО,  
ТИ В СВОІХ ГРАНИЦЯХ,  
НІБІ СОННА - ЛЕЖИШ ТИХО,-  
ВОЛЯ - ТІЛЬКИ СНИТЬСЯ.

ГОЛОВОЮ В ДІН ОПЕРЛАСЬ,  
ЗРЧНІШЕ ДРІМАТИ,  
НОГИ СВОЇ ЗАКИНУЛА -  
НА ГОРИ КАРПАТИ.

А МОСКАЛЬ ГОСПОДАРЮЄ,  
ВИГАНЯЄ З ХАТИ,  
ТИ ДРІМАЕШ І НЕ ЧУЄШ,  
БО ЛІНЬ ТОБІ ВСТАТИ.

НЕ РОЗБУДЯТЬ СИНИ НЕНЬКИ,  
ТО РОЗБУДЯТЬ ВНУКИ,  
ТАКИ ЗНИЩАТЬ ЗАГАРБНИКА -  
Й ПОЗБУДУТЬСЯ МУКИ.

ТОДІ ПІДЧТЬ НА ЧЕРНЕЧЧУ,  
НА ТАРАСІВ ПРОМІНЬ,  
ТА СПОМ'ЯНУТЬ ТИХИМ СЛОВОМ,  
В СІМ'Ї ВІЛЬНІЙ НОВІЙ

000

## РОЗПАЧ

Я ЛИНУ ДО ТЕБЕ, МОЯ БАТЬКІВЩИНО,  
ПРО ТЕБЕ ПОЧУТОМУ СЛОВУ Я РАД,-  
ХОЧЕТЬСЯ ГЛЯНУТЬ, ПОБАЧИТЬ ДАВНИНУ,  
НАЧЕ Б ПРОЖИТЕ ВЕРНУВ БИ НАЗАД.

ЗА РОКІВ МОЛОДИХ МЯЧИТЬ ВСЕ БАЙДЧЖЕ,  
НАЧЕ В СЕРЦЕ ТВОЄ КРУГОЗІР НЕ ВПАДА,  
ЧУЖИНЦЕМ СИРОТОЮ ТА З СЕРЦЕМ Ч ТУЗІ,  
ВОНО ВСЕ МИНУЛЕ ТОБІ НАГАДА.

ЧОГО Ж МЕНІ ТЯЖКО, ЧОГО ТАКА ТУГА ?  
І ШО ТАК БОЛЮЧЕ ЖАЛЮ ДОДАЕ ?  
ЧУЖИНА Ж БЛИСКУЧА... СВОЯ Ж ТАКИ - ВБОГА ...  
ЧБОГА ТА РІДНА, А РІДНЕ - СВОЕ.

## МОВА УКРАЇНСЬКА

КОЖНА МОВА У НАРОДА -  
КРАСУ СВОЮ МАЄ,  
Й ТА НАЙКРАЩА ДЛЯ ЛЮДИНИ,  
ЯКУ ВОНА ЗНАЄ.

А НАЙКРАЩЕ ВОНА ЗНАЄ -  
РІДНУ СВОЮ МОВУ,  
ДУМКИ СВОЇ ВИСЛОВЛЯЄ  
І ВЕДЕ РОЗМОВУ.

КОХАЄТЬСЯ КОЖЕН В МОВІ  
Й ДОКАЗУВАТЬ БУДЕ,  
ЩО МОВА ЙОГО НАЙКРАЩА  
НАД ЧСИХ І ВСЮДИ.

КОЖЕН МОВУ СВОЮ СЛАВИТЬ;  
ТАК БУЛО І БУДЕ.  
МОВА є СЛОВО НАРОДА -  
ВІКАМИ НАБУТЕ.

ЩЕ У СВІТІ НЕ-ЧУВАНО,  
ЩОБ ХТОСЬ ВІДЦУРАВСЯ  
ВІД РІДНОГО СЛОВА СВОГО  
ТА ЩЕЙ НАСМІХАВСЯ.

НЕРОЗУМНІ МАЛОРОСИ  
СМІЮТЬСЯ ТА ЛАЮТЬ,  
БО ЧУЖИХ МОВ НЕ ВЧИЛОСЯ,  
СВОЕЇ НЕ ЗНАЮТЬ.

МОВА КОЖНА КРАСУ МАЄ,  
НЕДОЛІКИ ТОЖЕ,  
НЕДОТЕПІ-І КРАСИВЕ  
ПОГАНИМ СТАТЬ МОЖЕ.

ОДНА МОВА ГОЛОСИСТА,  
ІНША - ЗАТИХАЄ,  
А ЩЕ ІНША - ДЗЮРЧКОМ ДЗЮРЧИТЬ,  
МОВ ПІСНЮ СПІВАЄ.

В ОДНІЙ МОВІ ШЕЛЕСТІВОК  
НАБРАЛОСЬ БАГАТО,  
ІНША - ПОВНА ГОЛОСІВОК,  
НЕ ЗНАТЬ ДЕ Й ДІВАТИ.

В ОДНІЙ МОВІ - СЛОВА її  
НАЧЕ В ГОРЛІ ТАЮТЬ,  
ЛЕГЕСЕНЬКО СТРИМЧУТЬСЯ -  
СПІВОМ ВІЛІТАЮТЬ

В ІНШІЙ ЗВУКИ ПРОПУСКАЮТЬ  
ЧЕРЕЗ НІС – ГНУСЯВО,  
А ТО „ЕР” НЕ ВИМОВЛЯЮТЬ,  
АБО ДУЖЕ МЛЯВО.

ТО ШИПЛЯЧИХ ЗАБАГАТО,  
ТО ЗБІГ ІШЕЛЕСТІВОК,  
ТО НАГОЛОС В ОДНІМ МІСЦІ,  
А ТО Й БЕЗ КІНЦІВОК.

І НІХТО З ЦЬОГО НЕ РОБИТЬ  
ДИВА ТА ГЛУЗҮЄ,  
БО ЦЕ СКАРБ є ВСЕНАРОДНИЙ  
І ЦЕЙ СКАРБ ШАНЮТЬ.

ЛИШЕ ЛЮДИ ВСЛУХАЮТЬСЯ  
У ЗВУК МОВИ ТЕЇ,  
ЩО ПРИЄМНО СПРИЙМАЄТЬСЯ  
І МИЛОГУЧНІСТЬ В НЕЇ.

І ВСІМ СВІТОМ ДОКАЗАНО,  
ЩО НАЙСПІВУЧІША –  
є ДО НИНІ НА ВКРАЇНІ –  
МОВА УКРАЇНСЬКА.

ТО НЕ МОВА, ЛІШЕ СПІВІ...  
НАРІД ВИСЛОВЛЯЄ,  
НЕ МОВОЮ, А ПІСНЕЮ –  
ВІН ВСЕ ПРОМОВЛЯЄ.

ЛЛЮТЬСЯ СЛОВА ДЗЮРОЧЕЧКОМ,  
ДЗЮРЧАТЬ – ЗАТИХЛЮТЬ,  
НАЧЕ ПТАШКИ У САДОЧКУ –  
ЛАСКАВО СПІВАЮТЬ.

ТА НЕ ВСІМ ЦЕЙ СПІВ СПОДОБА,  
НАДТО МОСКОВЩИНІ:  
– ЯК-ТО МОЖЕ БУТИ МОВА –  
– КРАЩА В УКРАЇНІ. –

ЗРОБИТЬ З СЕБЕ ОПУДАЛО,  
НАКОВБАСИТЬ ГУБИ  
ТА КАЛІЧИТЬ СЛОВО НАШЕ,  
ЩЕЙ ВИШКІРИТЬ ЗУБИ.

– „ОЦЕ” – КАЖЕ „МОВА ЦЯЯ” –  
– ВКРАЇНСЬКОЮ ЗВЕТЬСЯ! –  
ЗНУЩАЄТЬСЯ, ДУРЕНЬ, З МОВИ,  
НЕХТУЄ И СМІЄТЬСЯ.

ПІД ЦЮ ДЧДКУ ПІДДАЛИСЯ  
Й НАШІ МОСКВОФІЛИ.

— ЯКІ Ж МОЖУТЬ БУТИ ГАРНІ —  
— СПІВИ В УКРАЇНІ . -

НЕ ДИВЙТЕСЬ, ЛЮДИ ДОБРІ,  
БО БЛАЗНІ Є ВСЮДИ,  
Й ПОМІЖ НАМИ, Й ПОМІЖ ВАМИ,-  
БЛАЗЕНЬ - БЛАЗНЕМ БУДЕ .

ДИВИШСЯ НА ЦИХ ОПУДАЛ,  
ДИВУЄШСЯ ТИХО:  
БЛАЗНЮЕШ ТИ, ДУРОСВІТЕ,  
САМ СОБІ НА ЛИХО.

БО ДУМАЛОСЬ, ЩО ТИ БЛАЗНЕМ -  
ТІЛЬКИ ПРИКИДАВСЯ,  
А ВИХОДИТЬ - БЛАЗНЕМ БУВ ТИ  
І БЛАЗНЕМ ЗІСТАВСЯ .

ЛЮДИ Ж МОВЧ УКРАЇНСЬКУ  
З УКРАЇНИ ЗНАЮТЬ,  
БЕЛЬКОТАННЯ ДУРНИХ БЛАЗНІВ -  
ЗА КПИНИ ВВАЖАЮТЬ .

І ЯК КАЖУТЬ - МУЖІ СВІТУ  
Й ЧУКОВСЬКІ - РОСІЙСЬКІ :  
— НАЙМИЛІШЕ, НАЙДОБРІШЕ,  
— СЛОВО УКРАЇНСЬКЕ .

ТАКИМ СЛОВОМ ЗАЧАРЧЕШ,  
КІЖСНЧЮ ЛЮДИНЧ ,  
І ХОЧЕТЬСЯ, ЩОБ ТА МОВА -  
ЛІЛАСЬ БЕЗ ЗУПИНЧ .

ТАКУ МОВЧ, ЩО СТРУМОЧКОМ,  
ЯК З ДЖЕРЕЛЬЦЯ АЛЄТЬСЯ -  
В УКРАЇНІ ВИ ЧУЄТЕ,  
УКРАЇНСЬКОЮ ЗВЕТЬСЯ .

\* \* \*

# УКРАЇНЕЦЬ

## ІМЯ ХВАЛЬНЕ

З ЛЮДЕЙ НАШИХ - УКРАЇНЦІВ  
І ТАКІ БУВАЮТЬ, -  
ВЕЛИЧАТЬ СЕБЕ ВКРАЇНЦЕМ,  
ВОНИ ЗАБУВАЮТЬ.

І ТАКА ТЛЯ БЕЗХРЕБЕТНА,  
ПЕРЕД ВСІХ ПЛАЗҮЄ, -  
РОБИТЬ З СЕБЕ - МАЛОРОСА,  
СКИГЛИТЬ ТА БЛАЗНЮЄ.

НЕ ДИВЙТЕСЬ, ЛЮДИ ДОБРІ,  
БО БЛАЗНІ Є ВСЮДИ -  
Й ПОМІЖ НАМИ, Й ПОМІЖ ВАМИ,  
БЛАЗЕНЬ - БЛАЗНЕМ БУДЕ.

ХАМЕЛЬОНОМ НЕ РОБИСЯ,  
ЩОБ НЕ ХАМЧВАТИ.  
НА ВИСОТІ ГІДНІСТЬ ДЕРЖИ -  
ВКРАЇНЦЯ - СЛАВУТИ.

ІМ'Я СВОЄ - УКРАЇНЦЯ  
НЕ ЗАТЕМНЯЙ НИНІ,  
ЗАСЛУЖИШ ТИ ХВАЛУ СОБІ  
Й СЛАВУ УКРАЇНІ.



## УКРАЇНА

ПІСЛЯ Т.ШЕВЧЕНКА.

СТО ЛІТ МИНУЛО, ЯК ШЕВЧЕНКО,  
В СТЯЖЦУ, НЕПОГОДУ,  
ПИСАВ СВОЇ ЗАПОВІТИ,  
ДЛЯ СВОГО НАРОДУ.

ПИСАВ ТАРАС ПРО ВДОВИЦІ,  
ПРО ВДОВИННІ ДІТИ,  
ЩО НЕ МАЛА ВДОМА МІСЦЯ,  
ДЕ З НИМИ ПРОЖИТИ.

БО ЦЕ „ВДОМА” ПАНИ ЗЛІЙ,  
ЧУЖИМИ ЗРОБИЛИ;  
ЛЮД КОВАЦЬКИЙ, ЇХНЮ СЛАВУ,  
В КРОВІ ПОТОПИЛИ.

КАЗАВ ТАРАС, що КРОВ НАША  
ДАРМА НЕ ПРОЛЛЕТЬСЯ,  
ХОЧ ВКРАЇНА ПРИБОРКАНА,  
АЛЕ ПІДВЕДЕТЬСЯ.

ПІДВЕЛАСЯ УКРАЇНА  
З СВОІМИ СИНАМИ.  
Й ПОКАЗАЛИ – ПРИЙШЛА ПОРА,  
ПОКІНЧИТЬ З ПАНАМИ.

КАРМЕЛЮК ПІШОВ НА БРАЦЛАВ,  
ВІН ТАМ ПОКВИТАВСЯ, –  
ПАНКАМ ГОЛОВИ ВІДТЯВ ВІН,  
ПОТІМ ПОПРОЩАВСЯ.

ГОНТУ ЧМАНЬ ПАМ'ЯТАЄ,  
ЗАЛІЗНЯКА ТОЖЕ.  
ЯК ПАНКИ ТАМ ПОЗНИКАЛИ,  
ВІН СКАЗАТЬ НЕ МОЖЕ.

НА ПАЛЯХ ЇХ НЕ БАЧИЛИ  
ВОДИ НЕ ЗАБРАЛИ,  
В ЗЕМЛІ КІСТОК НЕ ЗНАЙДЕНО, –  
НІБИ Й НЕ-БУВАЛИ.

БО ЛЮДЕЙ ТІ ПАНЕНЯТА,  
ЯК НА ПАЛЬ САДИЛИ,  
НЕ ЗНІМАЛИ, ЗНУЩАЛИСЯ,  
ТАК ВОНИ І ГНИЛИ.

ТАК НЕ ВСЮДИ ПОКВИТАЛИСЬ.  
КОЛИ ТРОХИ ВТИХЛО, –  
ПАНКИ ГОЛОВИ „ЗАДЕРЛИ”,  
Й ЗНОВ ПОЧАЛОСЬ ЛИХО.

ЗНОВ ПАНЩИНА ВЕРХИ СІАА,  
ЗНОВ СТАЛА ЛЮД МУЧИТЬ.  
МОСКАЛЬ ЗА НАС „ЗАСТУПИВСЯ” –  
Й МАНІФЕСТА СЧИТЬ.

ІЗЛІЗЬ, КАЖЕ, НАЇЗДНИКУ,  
ЗВІЛЬНЯЙ МЕНІ МІСЦЕ.  
НАЇЗДИВСЯ, ТИ, ДОВОЛІ,  
ДАЙЖЕ Й МЕНІ СІСТИ.

НЕ ДОЖИВ ТИ ТОГО ЧАСУ,  
ЯК ПАНЩИНА ЗГНИЛА.  
ДОБРЕ, БАТЬКУ, що НЕ БАЧИШ...  
МОСКОВІЯ СІЛА.

ЩО СКАЗАВ БИ, ТИ ТАРАСЕ,  
НА КРАЙ СВІЙ ТЕПЕРА?  
МИ НІМІМИ ПОРОБИЛИСЬ,  
ЯК ГЛУХА ТЕТЕРЯ.

ЯЗІК ВИРВАНО В НАРОДА,  
МОВИТИ НЕ СМІЄ,  
ГОВОРИТИ ПРО ЩОСЬ ХОЧЕ –  
ЗАБУВ... НЕ ЧМІЄ...

ВСТАНЬ, ТАРАСЕ, ПОДИВИСЯ,  
ТИ НА СВОЇ ВНУКИ;  
ПОДИВИСЯ НА СИРІТ-БІДНИХ,  
ЯКІ ТЕРПЛЯТЬ МУКИ.

ТЕРПІВ МУКИ Й ТИ, ТАРАСЕ,  
БУВ ТИ Й НА ЧРАЛІ,  
А КОЛИ Б ТЕПЕР ПІДВІВСЯ -  
ТО БУВ БИ ЩЕ Й ДАЛІ.

БУЛО Б ТЕБЕ ЩЕЙ В СИБІРІ,  
ЗА ТІ ЗАПОВІТИ,  
ЩО ПИСАВТИ ДЛЯ НАРОДА,  
ЩО Б ЧИТАЛИ ДІТИ.

ТИ БОРЕЦЬ ЗА ЧУРАЇНУ,  
ТИ БОРЕЦЬ ЗА ВОЛЮ,  
І БОГ ТОБІ ПОСЛАВ СЛАВНУ -  
НАЙКРАЩЧЮ ДОЛЮ.

ЛЕЖИШ ТИХО І НЕ ЧУЄШ,  
ЯК СИРОТИ ПЛАЧУТЬ,  
ПЛАЧУТЬ ТИХО ПО-ЗАКУТКАХ,  
ЩОБ ВОРОГ НЕ БАЧИВ.

БО ПОБАЧИТЬ МОСКАЛЬ-КЛЯТИЙ,  
ВОРОЖЕ ПИТАЄ,-  
„ЧОГО ПЛАЧЕШ ПО-ВКРАЇНСЬКИ”...  
В СИБІР ЗАСИЛАЄ.

СПИ ТАРАСЕ, СПИ НАШ БАТЬКУ,  
СПИ НЕ ПРОСИПАЙСЯ,  
МУК ЗАЗНАВ ТИ В ЖИТТІ СВОМУ,  
А НАС НЕ ЦУРАВСЯ.

ТИЛЬКИ, БАТЬКУ НАШ, ПОТИШИМ  
ТЕБЕ ОДНИМ СЛОВОМ -  
З ТОГО ЧАСУ, ЯК ЗАСНУВ ТИ -  
ЗРОСЛИ МИ Ч-ГОРУ.

ТВОЇ ДІТИ - ВЧЕНІ МІСЦЯ  
У СВІТІ ПОСІЛИ,  
ЗМОГУТНІЛА ЧУРАЇНА,  
НАБРАЛАСЯ СИЛИ.

СИЛУ МАЄ ЧУРАЇНА  
ТА ЗАКУТА В МУКИ;  
ОБІБРАЛИ, ОБІКРАЛИ...  
МАЄ ГОЛІ РУКИ...

\* \* \*

## Т. Г. ШЕВЧЕНКО

1861 – 1961

Ч СОТУ РІЧНИЦЮ ЗГАДАЙМО ПОБОЖНО –  
СПІВЦЯ, що лежить на чорнечій горі.  
ПРОРОЦТВО СВЯТЕЄ І СЛОВО ТРІВОЖНЕ,  
ЩО ВІН ЗАПОВІЗ НАМ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ.

Ч СОТУ РІЧНИЦЮ ВКЛОНЯЄМОСЬ НИЗЬКО,  
В ЙОГО МИ ПРОРОЦТВО ВІРИМО ВСІ, –  
ЧУКРАЇНА ВСТАНЕ І ЧАС ТОЙ ВЖЕ БЛИЗЬКО,  
НЕ РОКИ ЧЕКАТИ, А ВЖЕ ТІЛЬКИ ДНІ.

ЗА ПРАВДУ СВЯТУЮ -ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ-  
ЙОГО ЗАТЮРМИЛИ ЗЛІДЕННІ КАТИ,  
А ЖИВ БИ ТЕПЕРА В „СОВЕЦЬКОМУ“ Б „РАЮ“,  
В СИБІРІ ЗГНОЇЛИ Б МОСКОВСЬКІ „БРАТИ“.

Ч СОТУ РІЧНИЦЮ Ч БОГА МИ ПРОСИМ-  
ХАЙ В ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ БОГ ДУШУ ПРИЙМЕ;  
ТАРАСОВУ ПРАВДУ Ч СЕРЦІ МИ НОСИМ,-  
ЩО ВОЛЯ ВКРАЇНІ - КРОКУЄ, ІДЕ .

---

## ТУГА

ДИТИНСТВО, ЮНІСТЬ І ЗРІЛІСТЬ,-  
МАЙБУТНЬОМУ РАДО ВТІШАЮТЬСЯ.  
ПРИЙДЕ СТАРІСТЬ, НЕДУГА ТА КВОЛІСТЬ,-  
ЖАЛКУЮТЬ МИНУЛОГО... КАЮТЬСЯ.

БАЙДУЖЕ ЛІТА ПРОМАЙНУЛИ,  
КОЛИ ЮНІСТЬ ЩАСТЯ НОСИЛО,-  
І СЕРЦЕ СТАРЕЧЕ ЗІТХНУЛО...  
ЩО ЩАСТЯ - РОКИ ЗАГУБИЛО.

\* \* \*

## НАСТАЄ ПОРА СТРАШНА

РАКЕТИ - СТРАХІТТЯ НАД МИРОМ КЛЕКОЧУТЬ,  
ВПОВІТА ЗЕМЛЯ ПЕЛЕНОЮ ГАРМАТ.

ТАКИЙ РАЙ - ПЕКЕЛЬНИЙ - ЛЮДЯМ ПРОРОЧАТЬ,  
ЩО ЖИТИМУТЬ ЛЮДИ - БЕЗ ЇЖІ Й БЕЗ ХАТ.

ВІД ЦАРІВ - ЖАНДАРІВ Й КОРОЛІВ ЛЮД ЗВІЛЬНИЛИ,  
ВЗЯВ В РУКИ КЕРМО - НАРОД, НІБІ ТО ...

ЧОГО ЖС ЦЕ СТРАХІТТЯ ЩЕ БІЛЬШИМ ЗРОБИЛИ?  
ЩОБ ВОГНЕМ ТА МЕЧЕМ ІЗ ЗЕМЛІ ВСЕ ЗМЕЛО!

ЛЮД ЗБРОЇ НЕМАЄ... А ВСЕ Ж ТАКИ В СИЛІ  
БОРОТИСЯ ВСІМ, ЩОБ ДОРОГУ НАЙТИ -  
ДО ЗГОДИ, ДО МИРУ - ЗОВНІ Й В СЕРЕДИНІ -  
БЕЗ ВОСН, КАЛІЦТВА - ЗГОДИ ДІЙТИ

————— 0 ————

## ДО 150 РІЧНИЦІ Т.Г.ШЕВЧЕНКА

ЦАРСЬКІ КАЙДАНИ ВКРАЇНА ПОРВАЛА,  
ЖИТТЯМ НЕЗАЛЕЖНИМ КРАЙ НАШ ЗАЖИВ -  
ТА ЗНОВУ МОСКОВСЬКИМ ГРАБІЖНИМ НАВАЛОМ,  
ЗЛОЧИНОМ, ГНІТОМ ВКРАЇНУ ЗАЛИВ.

У СТОП'ЯТЬДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ ЗГАДАЛИ -  
Й НА ЗЕМЛЯХ ЧУКСІХ ВШАНУВАЛИ ТЕБЕ,  
НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ ЖІ СВОЇХ НЕ ПУСКАЛИ,  
НАЛЕЖНО, ЯК СЛІД, СПОМ'ЯНУТИ ТЕБЕ.

ЦАРСЬКІ КАЙДАНИ В КРОВІ ПОТОПИЛИСЬ,-  
КОМУЧНА ТАК - САМО ЖС ЗАЛІТЬСЯ В КРОВІ.  
НЕ ДАРМА ЖС КРОВ НАША РІКАМИ ЛЛІТЬСЯ,  
УКРАЇНА ВИБОРИТЬ ВОЛЮ СОБІ.

ЗГИНУТЬ... І ЗГИНУТЬ ТАКІ СУПОСТАТИ.  
ЯРЕМНІ КАЙДАНИ - ЗІРВУТЬСЯ З НАС;  
ЧАС УКРАЇНІ ПУТА ПОРВАТИ,  
БО ПРОМІНЬ ТРИЗУБА - СЯЄ ДЛЯ НАС.

\* \* \*

\*

## ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ХРИСТОС ВОСКРЕС!  
ЧУЄМ НА ЧЧЖИНІ.  
ДАВНО ВІН НЕ ВОСКРЕСАЄ,  
В НАШІЙ УКРАЇНІ.

А ТІ ЧАСИ КОЛИ ЛЮДИ -  
КОЖЕН, ЯК ІЗ БРАТОМ -  
ХРИСТОСАЛИСЬ - ЦІЛУВАЛИСЬ,-  
ЗНІВЕЧЕНІ КАТОМ.

НАД СВЯТИНЕЮ ЦІЄЮ,  
КАТИ НАСМІЯЛИСЬ.  
ТРАДИЦІЇ У НАРОДА,  
ВОГНЕМ ВИПІКАЛИСЬ.

СКАЖЕМ ТАКИ: ХРИСТОС ВОСКРЕС!  
ХРИСТОС З НАМИ БУДЕ.  
А КОМУНА ТАКИ ЗГИНЕ  
ВІЛЬНІ СТАНУТЬ ЛЮДИ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! СКАЖУТЬ ЧСІМ,  
СКАЖУТЬ Й НАШІ ЛЮДИ.  
ВОЇСТИНУ ВОСКРЕС ХРИСТОС!  
ПОЧУЄТЬСЯ ВСЮДИ.

НАД РЕЛІГІЄЮ СМІШКИ -  
КОМУНА ВЧИНИЛА,  
ОТРУТОЮ НАЗИВАЄ  
І ЦЕРКВІ ЗАКРИЛА.

ПРОПАГАНДУ БЕЗБОЖНИЦЬКУ -  
„ПРОСТО” НАСАЖДАЮТЬ: -  
ЧСІ ЦЕРКВІ РУЙНУЮТЬСЯ,  
ЛЮДЕЙ - ЗАСИЛАЮТЬ.

СТАЛИ ЛЮДИ У ЗАТИШКАХ -  
ПОШЕПКИ МОЛІТЬСЯ,  
ПРОПАГАНДІ БЕЗБОЖНИЦЬКІЙ,  
НЕ СТАЛИ КОРІТЬСЯ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! КАЖУТЬ ТИХО,  
ВОСКРЕС ХРИСТОС ВСЮДИ.  
ВОЇСТИНУ ХРИСТОС ВОСКРЕС -  
ВІДКАЗУЮТЬ ЛЮДИ.

ГОНЯТЬ ЛЮДЕЙ НА ЗБОРИЩА  
І ТАМ ЇМ ТОРОЧАТЬ,  
ЩО РЕЛІГІЯ ОТРУТА -  
ГОЛОВИ МОРОЧАТЬ.

ХОЧ ВИРВАЛИ ЯЗИК ЛЮДЯМ,  
РОТА ЗАТУЛИЛИ,  
ДУШУ ЛЮДСЬКУ ВИВЕРНУЛИ,  
ВІРИ Ж СЕ ЗЛОМИЛИ.

Ч ЗАКУТКИ ЛЮД ЗАГНАЛИ,  
ВСЕ Ж МОЛЯТЬСЯ ТИХО,  
ВИМОЛЮТЬ Ч ГОСПОДА,  
ЩОБ СКІНЧИЛОСЬ ЛИХО.

МИ МОЛИМОСЬ Ч ПОШЕПКИ...  
ЇХ БОГ ПОКАРАЄ,  
БО СКАЗАТИ - ХРИСТОС ВОСКРЕС!  
ЯЗИКА НЕ МАЄ.

ЩОБ ПОЧУТИ ХРИСТОС ВОСКРЕС  
ВІЛЬНО, ЯК Є ВСЮДИ -  
ВОЇСТИНУ ВОСКРЕС ХРИСТОС -  
ВІДПОВІДЯТЬ ЛЮДИ.

НЕ ВПАДАЙТЕ БРАТЯ В РОЗПАЧ,  
БОГА НЕ ГНІВІТЕ.

БУДЕ КІНЕЦЬ БЕЗБОЖНИЦТВУ -  
ВІРА Ж БУДЕ ЖИТИ.

ЗГИНЕ ТОЙ, ЩО ЛОМИТЬ ВІРУ,  
БЕЗБОЖНИЦТВО Ж СЛАВИТЬ,  
ЗГИНЕ Й ТОЙ, ЩО ЛЮДЕЙ ВІРНИХ -  
АТЕЇЗМОМ ТРАВИТЬ

ПРОПАДУТЬ, ЯК ПРОПАДАЛИ  
ГНОБІТЕЛІ ВІРИ,-  
ТІ, що з ВІРИ ЗНУЩАЛИСЯ-  
КАТИ – ЛЮДОЖЕРИ.

І ЗНОВ СТАНУТЬ ЛЮДИ ВІЛЬНО,  
ВІРУ ПРОСЛАВЛЯТИ,  
МОЛИТИСЯ, ЯК МОЛИЛИСЬ  
Й ЛИХО ЗАБУВАТИ.

ТОДІ ЗНОВУ, ЯК І БУЛО –  
ХРИСТОС БОГ ВОСКРЕСНЕ;  
РАДІСТЬ ПО ВСІЙ УКРАЇНІ-  
БЛІСКАВКОЮ БЛІСНЕ.

І ЗАГРЕМИТЬ ГРОМОМ ВСЮДИ-  
ЗНОВ – ХРИСТОС ВОСКРЕС !  
Й ПРОЛУЧНАЄ ЗІ ВСІХ СТОРІН:  
ІСТИННО 'ВОСКРЕС' !

СЛЬОЗИ РАДОСТИ НА ОЧАХ-  
НАРІД ПОВТИРАЄ,  
ХРИСТОС ВОСКРЕС, ЯК БУВАЛО,  
ГРОМОМ ПРОЛУЧНАЄ.

А ПОКИ ЩО – Ч-ПОШЕПКИ  
ТАМ ЩЕ ПРОМОВЛЯЮТЬ:  
–ХРИСТОС ВОСКРЕС! ЩАСТЯ ЛЮДЯМ ,  
ЗІ СВЯТОМ БАЖАЮТЬ.

ДАЙ НАМ, БОЖЕ, ДАЙ НАМ З НЕБА,  
ДАЙ ЧОГО НАЙБІЛЬШ НАМ ТРЕБА,-  
ДАЙ НАМ МИРУ І СПОКОЮ-  
ПІД МОГУЧЕЮ РУКОЮ.

\* \* \*

## РІЗДВЯНЕ

ЗІРКА НА НЕБІ  
ЗАСЯЯЛА ЯСНО,  
ВКАЗУЄ МІСЦЕ  
ХРИСТА РОЖДЕСТВО-  
СЛАВМО Й МОЛІМО  
І МИ НА ЧУЖИНІ,  
ЩОБ БОГ ПОМІГ СКИНУТЬ  
МОСКОВСЬКЕ ЯРМО.

КОЛИ ЖС ГНІТ ЯРЕМНИЙ  
НАРОД З СЕБЕ СКІНЕ  
І ВВІЙДЕ Ч ВСЕСВІТ,  
ЯК РІВНЯ ЧСІМ,-  
НА ПРОМІНЬ ПРОРОЧИЙ  
ПІДЕМ НА ЧЕРНЕЧЧ,-  
НАЙБІЛЬШОМУ З БІЛЬШИХ  
ВІДДАТИ ПОКЛІН.

\* \* \*

## ЮНАЦЬКІ РОКИ

ЮНАЦЬКІХ РОКІВ ЛЮБОВ ТА КОХАННЯ,  
ПОМІТНІ ЛІШЕ ПО ЮНАЦЬКІХ ОЧАХ,  
ЛЮБОВ ЖС ДОРОСЛИХ - ПО ЇХ ЗАЛИЦЯННЯХ  
ТА МРІЯХ ПРО ТИХ ЖУРАВЛІВ В НЕБЕСАХ.

ЛЮБОВ ПЯТЬДЕСЯТКИ - ЗЛІДАРНА ТА ГІДКА,  
ЗА ТРАФАРЕТОМ „КОХАННЯ” ХАМЛІТЬ...  
СТАРЕЧЕ ЖС КОХАННЯ - ТОНЕСЕНЬКА НІТКА,-  
Й КОМУ ЙОГО ТРЕБА? Ч СІМДЕСЯТ ЛІТ ...

\* \* \*

## ХТО Я.

КОЛИ СТИСНЕ БІЛЬ ЗА СЕРЦЕ,-  
ПОЧНЕШ ГОВОРТИТИ,  
ВЛІСТЬ ВСЮ ДУШУ ВИВЕРТАЄ,  
НЕВСИЛАХ СПИНИТИ.

ЧОГО Ж СЛОВІ,  
МОЖУТЬ ЗАПИТАТИ,  
- ЗА НЕДОЛЮ НАШУ ЛЮДСЬКУ-  
КОЛИ ПРАВДЧВАТИ.

САМ Я Й БАТЬКИ, Й ДІДИ МОЇ,-  
З РОБОЧОГО РОДУ,  
ЗАПІЗНАЛИ В ЖИТТЮ СВОІМ,  
ЦЕЙ СМАК - НАСОЛОДУ.

Я СКАЗАВ ВЖЕ ХТО ТАКИЙ Я,-  
НЕ ВВОДЖУ В МОРОКУ,  
З СИНІВ БІДНИХ, РОБІТНИЧИХ,-  
Я З ТАМТОГО БОКУ.

Я З ВОЛИНІ НА ВКРАЇНІ,  
ЖИВ В СТОЛИЦІ СЛАВНІЙ  
НА ЧУЖИНИ ОПИНИВСЯ -  
ТОГОБІЧНИМ СТАВ Я.

РІДНЕ МЕНІ РОБІТНИЦТВО  
Й СЕЛЯНСЬКІІ СПИНІ.  
ВИЙШОВ З НІХ Я. А ПРАЦЮВАВ -  
І З ТИМИ, Й З ДРУГИМИ.

ТАК-ЩО НУЖДУ ЇХНЮ ЗНАЮ,  
З НЕЮ ВИРОСТАВ Я,  
МОЗОЛІ ТА ПІТ КРИВАВИЙ,  
З НИМИ ПОДІЛЯВ Я.

ПОДІЛЯВ Я З НИМИ ГОРЕ,  
ТЕРНОВЕС ЛОЖЕ.  
НАСИЛЬСТВО ЛЮДИ НЕ ЗНОСИЛИ  
І Я З НИМИ ТОЖЕ.

ЧИ ТО БІДА, ЧИ ТО ГОРЕ -  
РОБИТЬ... ВИПРАВЛЯЄ,  
НА ЧУЖЕСЕ НЕ ЗОРИТЬСЯ,  
ЧУЖЕ ПОВАЖАЄ.

ТОМУ ЧЕСНЕ РОБІТНИЦТВО  
ТА Й СЕЛЯНСТВО - НИНІ,  
ТАКИЙ ОПІР ТІЙ „СВОБОДІ“ -  
ЧИНЯТЬ ПО ВКРАЇНІ.

ПРОКЛИНАЮТЬ ТУ „СЛАБОДУ”,  
МОСКОВЩИНУ КЛЯТУ,  
ЩО ПРИНЕСЛА В УКРАЇНЧ  
СВОБОДУ ПРОКЛЯТУ.

НЕНАВИДЯТЬ ВОНИ Й ТОГО,  
ХТО ЇХ ЗАЛИШАЄ,-  
ПРИСЛУЖУЄ МОСКОВЩИНІ,  
СВОЄ ЗАБУВАЄ.

НАША МАТИ, УКРАЇНА,  
ДІТЕЙ ВИРОСТАЄ,...  
А ВИРОСТИТЬ... ЧУЖИНЮТЬ -  
НЕНЬКУ ЗАЛИШАЮТЬ.

ДОСИТЬ Й ТИХ, ЩО ПО НЕВОЛІ  
В НЕЇ ЗАБИРАЮТЬ,  
ХОЧ Й ЧУЖСЕЄ З УКРАЇНИ  
ТА ЗА СВОЄ ПХАЮТЬ.

ЗНАТНІ ЛЮДИ, ПИСЬМЕННИКИ,  
НАШІ НАУКОВЦІ,  
ЦЕ ВСЕ „ВЛАСНІСТЬ” МОСКОВЩИНИ,  
А НЕ УКРАЇНЦІВ.

А ТОМУ ТО СЛОВО МОЄ -  
ЧЕСНЕЄ - БІДНОТИ,  
НЕ З ЧУЖСОГО ЭЖИТИ МАЄМ -  
З ВЛАСНОЇ РОБОТИ.

І НЕ ЗДИРСТВОМ ТА ВВИВАННЯМ,  
А ЧЕСНО РОБИТИ,  
ЩОБ ВСІМ ЛЮДЯМ ПОКРАЩАЛО -  
НА ЦІМ СВІТІ ЭЖИТИ.

ЗНАЮТЬ ВСІ, ЩО ЗАВИРЮХА,  
Ч СЕРЦЯХ КЛЕКОЧЕ,-  
РОЗЧАВИТИ Б ТУ „СВОБОДУ”,  
АЖ В ЗУБАХ СКРЕГОЧЕ.

МОЖЕ Й МЕНЕ БРАТИ МОЇ.  
СЛОВОМ ДОКОРЯЮТЬ,  
ЩО ЗАБУВ ЇХ БІДОЛАШНИХ -  
Я В ЧУЖСОМУ КРАЮ.

НЕ ЗАБУВ ВАС - І НІКОЛИ  
ВАС Я НЕ ЗАБУДУ,—  
ТОГОБІЧНИМ - ЛІШЕ СТАВ Я,  
ПОКИ З ВАМИ БУДУ.

НЕ ПОВІРЮ Я І ТОМУ -  
ХТО В НАС НАРОДИВСЯ,  
КОЛИ КАЖЕ, що в „ІНШОГО“ -  
ВІН ПЕРЕТВОРИВСЯ.

ПЕРЕТВОРІТЬ НАС СПІШАТЬСЯ,  
А МИ Й ПІДДАЄМОСЬ,  
А ЗАЧУСІМ РІДНЕ СЛОВО -  
СЛЬОЗАМИ ЗАЛЛЄМОСЬ.

БА!... НЕЗРУЧНО ВГОЛОС ПЛАКАТЬ -  
МИ ТИХЕНЬКО ПЛАЧЕМ,  
ЗАХОВАСМ СЛЬОЗИ В ДУШЧ,  
ЩОБ НІХТО НЕ БАЧИВ.

СЛОВО РІДНЕ - ДУША ЛОВИТЬ,  
СЕРЦЕ РОЗРИВАЄ,-  
РІДНІ МОЇ! - ДУША К-Р-И-Ч-И-Т-Ь ...  
ЯЗІК НЕ ПУСКАЄ.

ПО НЕВОЛІ Ж С ЗАЛИШИВ ВАС,  
ПО НЕВОЛІ Й ПЛАЧУ,  
ПО НЕВОЛІ Ж НА ЧУЖИНІ -  
ЛІТА МАРНО ТРАЧУ.

ЦЕ НЕ ДИВНО, що БАГАТИ  
І ЧУЖІСІ НАРОДИ  
ЧТИКАЛИ З ЧУРАЇНИ,  
ВІД ТЕЇ „СВОБОДИ“.

А ЧОГО Ж ТО СТІЛЬКИ БІДНИХ  
ВРОЗТІЧ РОЗБРЕЛИСЯ?  
НА ЧУЖИНУ ГОЛІ, БОСІ -  
ВОНИ ПОТЯГЛИСЯ.

НАС ДУРИЛИ, що БІДНЯЦЬКА  
ВЛАСТЬ - СВОБОДА СТАЛА,  
А НА ТОМІСТЬ ПОБАЧИЛИ,  
БАНДИСТВО НАСТАЛО.

І ТОМУ - ТО БІДНІ ЛЮДИ  
КЛЯНУТЬ ТУ СВОБОДУ  
ГІРШ БАГАТИХ. БО БІЛЬ - МУКИ,  
ПРИНЕСЛА НАРОДУ.

ДЛЯ БАГАТИХ НА ЧУЖИНІ,  
ТІЛЬКИ ЩО - НЕ ВДОМА.  
А ДЛЯ БІДНИХ ЦЯ ЧУЖИНА -  
СОДОМ ТА ГОМОРА.

АЛЕ ВІРИМО МИ ТВЕРДО,  
ЩО МИ З НАШИХ ГРАТІВ -  
ЧТВОРІМО СВОЮ ВЛАДУ  
І БЕЗ СУПОСТАТІВ.

ХТО Я? КОЛИ ЗАПИТАЮТЬ,  
З ЯКОГО НАРОДУ.  
З УКРАЇНИ - СКАЖУ ЛЮДЯМ,  
З РОБОЧОГО РОДУ.

НЕ ЗАБУВ ВАС, І НІКОЛИ -  
Я ВАС НЕ ЗАБУДУ,  
ТОГОБІЧНИМ ЛІШЕ СТАВ Я,  
ДОКИ РАЗОМ БУДУ.

\* \* \*

## ЩО ПРОЙШЛО - НЕ ПОВЕРНУТИ.

ДИТЯЧЕ ЖИТТЯ - КОЗЕНЯ;  
ЮНІСТЬ - ГОРДІ ТА МРІЙНІ КРИЛА,  
ЩО ПОЛОЩАТЬСЯ В ХВИЛЯХ ФАНТАЗІЙ -  
ЯК В БУРІ ЧОВЕНЬ БЕЗ ВІТРИЛА.  
БУТТЯ,

ЗРІЛІСТЬ - ЦЕ ТІЇ ГҮЧНІ ВРЕМЕНА,  
ЩО ЛАДЕН Й ЯРЕМЦЕ ЛЮБИТИ;  
БАЛЬЗАКІВСЬКИЙ ВІК - ОДНЕ ВИМАГА -  
ПОТОВЩУ КАЛИТКУ НОСИТИ.

СТАРЕЧІ РОКИ - ЗРІЛІЙ РОЗУМ - КЕРМО,  
ЦЕ РОКАМ МОЛОДИМ НЕ ЗБАГНУТИ.  
КОЛИ Ж ЮНІСТЬ ПОСЯДЕ СТАРЕЧЕ ТАВРО,-  
МИНУЛОГО ВЖЕ НЕ ВЕРНУТИ.

\* \* \*

## НЕХТУЮЧИ

ВЕЛЕТНЯ КРОКОМ НАУКА КРОКУЄ.  
ВІД ЗЕМЛІ ВІДІРВАЛИСЬ - У МІСЯЦЬ ВП'ЯЛИСЬ.  
ВЧЕННЯ ПРО ҚОСМОС НАУКА ПЛЯНУЄ,-  
ЧНИКНУТИ ВІЙН НА ЗЕМЛІ - НЕ ВЗЯЛИСЬ.

ЗАКОНОМІРНЕ ЖИТТЯ НЕ ЗБОРОТИ,  
ІСТОТНЕ ЖИВЕ - САМО ВМРЕ У СВІЙ ЧАС...  
НІХТО Ж НЕ ДАВ ПРАВА ЖИТТЯ ВКОРОТЧАТИ.-  
ТО КОСМОС І ВІЙНИ ВИВЧАТЬ В-ОДНОЧАС.

З МІСЯЦЯ КАМІНЬ ЗУМІЛИ ДІСТАТИ,  
БЕЗСМЕРТТЯ ЗЕМНОГО - НЕ ДОСЯГТИ.  
ТО ТРЕБА ЧУТИСЬ ЖИТТЯ СПРЯМУВАТИ -  
ДО ЛАДУ ВСЕСВІТНЬОГО - ЛЮДЕЙ ДОВЕСТИ.

\* \* \*

# УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНЧА АРМІЯ — УПА —

З ПОКОН ВІКУ ГО ВКРАЇНІ -  
ВІЙНА ЗА ВІЙНОЮ,-  
НИЩАТЬ, ТОПЧУТЬ, ЗАЛИШАЮТЬ.  
РУГІИ З БІДОЮ.

І КОЗАЦЬКИМИ КОСТЯМИ,  
ЗЕМЛЯ ПОКРИВАЛАСЬ  
ТА І ВОРОЖСЮ Ж СРОВ'СЮ.  
ВОНА ПОЛИВАЛАСЬ.

І ЛЯХИ В НІЙ ПОБЧВАЛИ,  
ПОТІМ - ЛІТВА СТАЛА,  
А ПОДІЛЯ „СТУРЧИЛОСЯ”,  
І ШВЕДЕДІ ГОСТЮВАЛИ.

ТА Й ФРАНЦУЗИ ЗАГЛЯДАЛИ,  
БУЛИ І ТАТАРИ;  
НІМЦІ ДВІЧІ ПОБЧВАЛИ  
- І ВСІ ГРАБУВАЛИ.

ТА ЗЛОДЮГИ МОСКОВСЬКІІ,  
НА БРЕХНІ ВДАЛИСЯ,  
ПОМАГАТИ „ВИГАНЯТИ”-  
НІБІ ЧЗЯЛИСЯ.

А САМІ, ЯК П'ЯВКИ ТІЛО,  
ЗЕМЛЮ НАШУ ВКРИЛИ,  
КРОВ ОСТАННЮ ВІСМОКТУТЬ-  
З ЛЮДЕЙ УКРАЇНИ.

І ЦАРІ ТУ КРОВ СМОКТАЛИ  
Й ДО ТОГО ДОПИЛИСЬ,  
ЩО КРОВ'СЮ ЗАЛИЛИСЯ,  
В КРОВІ Й ПТОПИЛИСЬ.

І ЗВІЛЬНИЛАСЬ УКРАЇНА  
ТА ВІЛЬНОЮ СТАЛА.  
МОСКОВЩИНА ПАВУТИННЯМ,  
НАВКРУГ ОБВИВАЛА.

РЕВОЛЮЦІЯ „СЛАБОДЧ”  
ЛЮДЯМ НІБІ ДАЛА,  
ПОТІМ ЛЮДЕЙ ОБІБРАЛА  
ТА ПОЗАСИЛАЛА.

НЕ П'ЯВКОЮ ВЖЕ ВІН СМОКЧЕ,  
ЯК РАНІШ СМОКТАЛИ,-  
ВОВКОМ ТІЛО РОЗДИРАЕ,  
ЩОБ Ж СИТЬ ПЕРЕСТАЛИ.

ПИЙ „СВОБОДО” КРОВ ТИ НАШУ,  
ПИЙ ПОКИ ЩЕ П’ЄТЬСЯ,  
Ч ЦІЙ КРОВІ ПО ВКРАЇНІ -  
НАРІД ПІДВЕДЕТЬСЯ.

У ТІЙ КРОВІ Й ТЕБЕ ВТОПИТЬ,  
ЯК I ВСІХ ТОПИЛИ,  
ТА ЗДОБУДЕ СОБІ ВОЛЮ,  
ЯКУ БОРОНИЛИ.

БО БРЕХЛИВАЯ СВОБОДА ,  
ЩО МОСКВА ДАВАЛА -  
УКРАЇНУ ЗРУЙНУВАЛА,  
ЖИТТЯ ВІДІБРАЛА.

ТОМУ ТЕПЕР ПО ВКРАЇНІ ,  
ВСЕ ЗАВОРУШИЛОСЬ.  
З КРОВІ ЛЮДИ-НЕДОБИТКИ -  
В ОДНЕ З’ЄДНИЛИСЬ.

I ВЗЯЛИСЯ СУПОСТАТА -  
СВОБОДУ БРЕХЛИВУ,  
СКИДАТЬ З СЕБЕ ТА НИЩИТИ,  
НЕ ДАВАТЬ ІЙ СИЛУ.

ВІСЕ СВОБОДА ОДНИМ ОКОМ ,  
Ч БІК ПОГЛЯДАЄ  
ТА ДО-ДОМУ ДОРІЖЕНЬКУ ,  
СОБІ НАМІЧАЄ.

А ВИ, ЛЮДИ-НЕДОБИТКИ ,  
З КРОВІ ВІЛІЗАЙТЕ.  
Ч СВОБОДИ ВЛАСНУ ЗЕМЛЮ ,  
СВОЮ ВІДБИВАЙТЕ.

А ВИ, ЛЮДИ-НЕДОБИТКИ .  
З КРОВІ ВІЛІЗАЙТЕ  
ТА ЯРМО СВОБОДИ ТЕЇ ,  
ІЗ СЕБЕ СКИДАЙТЕ.

А ВИ, ЛЮДИ-НЕДОБИТКИ ,  
З КРОВІ ВІЛІЗАЙТЕ ,  
СУПОСТАТІВ - НАСИЛЬНИКІВ ,  
КРОВЮ НАПУВАЙТЕ.

А ВИ, ЛЮДИ-НЕДОБИТКИ ,  
НАД КИМ СМЕРТЬ КРУТИЛАСЬ ,  
РОЗТИНАЙТЕ ТУ „СВОБОДУ” ,  
ЩО НАД ВАМИ КПІЛАСЬ .

КОЛИ Ж СМОКЧЕ ЩЕ „СВОБОДА”<sup>11</sup>  
ТА НЕ ХОЧЕ ЗДАТИСЬ ,  
ДО НАС ІДТЬ, НЕДОБИТКИ -  
БУДЕМ РЯТУВАТИСЬ .

ПІДВЕДІТЬСЯ ЖС, НЕДОБИТКИ,  
Й СТАРШИНО КОЗАЧА,  
НА ПІДМОГУ ВАС ЧЕКАЄ,  
АРМІЯ ПОВСТАНЧА.

РАЗОМ ПІДЕМ - ДОБ'ЄМОСЯ,  
Й ДОКАЄМО НІНІ,  
ЩО Й НЕДОБИТКИ ПОВСТАЛИ...  
СЛАВА У КРАЇНІ !

\* \* \*

### СЛОВО І ДІЛО

НЕ ТИСЯЧІ КОЗАЧЕНЬКІВ,  
БОРОЛИСЬ ЗА ДОЛЮ,  
НЕ ТИСЯЧІ ПОЛЯГЛИ ВЖЕ -  
ЗА СВЯТЧЮ ВОЛЮ.

ЩЕ ТИСЯЧІ ВМИРАТИМУТЬ,  
А БОРОТЬСЯ БУДУТЬ,  
УКРАЇНІ Ж СВЯТУ ВОЛЮ,  
ВСЕ Ж САКИ ЗДОБУДУТЬ.

ВСІ БАЧИМО, ЯК ВІК ЦІЛИЙ  
КОЗАЧЕСТВО Б'ЄТЬСЯ,-  
ЗА СВОБОДУ УКРАЇНІ -  
КРОВ КОЗАЧА ЛЛЄТЬСЯ.

СВОЕ ТІЛО НА СМЕРТЬ НЕСУТЬ,  
ЩОБ ЗДОБУТИ ВОЛІ,  
ЩОБ ВКРАЇНА ЖИТИ ЗМОГЛА,  
ЯК ЧСІ НАРОДИ.

БОРЦІВ НАШІХ У БІЙ ВЕДЕ,-  
ПЕВНІСТЬ ТА ВІДВАГА,  
ТАКИ БУДЕ І ВЖЕ СКОРО -  
РІВНІСТЬ І ПОВАГА.

БОРЦІВ НАШІХ ПЕВНІСТЬ ВЕДЕ  
І ЗДОБУДУТЬ ВОЛЮ,  
ЧИМ ЖЕ МИ ЇМ ПОМАГАЄМ,  
ЩОБ ПОКРАЩИТЬ ДОЛЮ.

ВСІХ МИ КЛИЧИМО ДО БОЮ,  
ВСІХ МИ ЗАКЛИКАЄМ,  
ЯКИ Ж ПОМІЧ ЇМ ДЛЯМО,  
ЧИМ ЇМ ПОМАГАЄМ?

МИ СЛОВАМИ ЗАКЛИКАЄМ,  
ЗОВЕМ ВІЗВОЛЯТЬСЯ,  
САМІ Ж СОСТОРОНЬ ОБХОДИМ,  
БОЙМОСЯ ПІДНЯТЬСЯ.

МИ ЧЕКАЄМ КОЛИ ЗІЙДЕ  
ПОСІЯННЕ - ВГОРУ,  
А ВЖЕ ЖАТИ - НЕ СПІЗНЕМОСЬ,  
ПРИЙДЕМ ЯКРАЗ ВПОРУ.

НЕ ВСІМ МОЖНА Й БОРОТИСЯ,  
НЕ ВСІМ ЗАКЛИКАТИ,  
ДОПОМОГУ Ж СІ МУСИМ,  
ДЛЯ БОРЦІВ СКЛАДАТИ.

ПО ВСІХ МІСТАХ, ЧСІХ СЕЛАХ  
І З КОЖДОЇ ХАТИ,  
ДОПОМОГУ БОРЦЯМ НАШИМ,  
ПОВИННІ СКЛАДАТИ.

ЩОМІСЯЧНО, ЯК ПРАВИЛО,  
ДОПОМОГУ ДАЙТЕ;  
НАШІ БОРЦІ - ЖІСІВІ ЛЮДИ,  
ЦЕ ВСІ ПАМ'ЯТАЙТЕ.

ЗАРОБІТКУ ІМ НЕ ПЛАТЯТЬ,  
А ЖИТИ ІМ ТРЕБА,  
КОЛИ МИ НЕДОПОМОЖЕМ,  
ІМ НЕ ВПАДЕ З НЕБА.

БОРЕЦЬ СТАВ НА ПУТЬ єДИНУ:  
БУТИ - ЧИ НЕ БУТИ!  
ДОПОМОЖІМ ЙОМУ ВСІ МИ,  
ЩОБ ВІН МІГ - ВІДЧУТИ.

ДОБРЕ СЛОВО - ЗАОХОТИТЬ,  
ДІЛО - ДОПОМОЖЕ,  
ТАК СКЛАДЕМО ЇХ ДОКУПИ,  
ТОДІ БУДЕ ГОЖЕ.

КОЛИ ДІЛО ЗІ СЛОВАМИ,  
'АЗОМ З'ЄДНИТЬСЯ,  
ЗОЛО СОБІ ЗДОБЧДЕМО  
І ДОЛЯ ВСМІХНТЬСЯ.

ТАК НЕ БУДЕМ СВОГО СЛОВА,  
БЕЗ ДІЛА ТУЛИТИ,  
ЩОБ НАС, БРАТЯ, ЗА БЕЗДІЛЛЯ,  
НЕ МОГЛИ Б ГАНЬБИТИ.

БУДЕМ ТЯГАР ОБЛЕГШАТИ,  
ПЧТА РОЗРИВАТИ,  
ТИ БОРИСЯ. А Я БУДУ -  
ГРОШЕМ ПОМАГАТИ.

\* \* \*

## ЗАКЛИК

БУЛО КОЛІСЬ В УКРАЇНІ ГРЕМІЛИ ГАРМАТИ,  
КОЛИ КОЗАК ВОРІЖЕНЬКІВ ВЗЯВСЯ ВИГАНЯТИ.

ДЕ ГЕТЬМАНИ, ОТАМАНИ?  
ДЕ ВОНИ ВСІ НИНІ?  
ДЕ ПЕТЛЮРА, КОНОВАЛЕЦЬ, МЕЛНИК З УКРАЇНИ?

ЇХ ЧБИЛИ, ЗАМУЧИЛИ ВОРОГИ ЗАКЛЯТИ;  
ТА В ГОСПОДАХ ПОЗАСІЛИ, ЩОБИ ГОСТЮВАТИ.

НЕ ВДАВАЙТЕСЬ, БРАТИ РІДНІ, Ч ГЛИБOKУ ТУГУ,  
ПІШЛИ СИНИ КОЗАЦЬКІ ТА Й СТАЛИ НА БУГУ.

І РВЧТЬ ПУТА ПОРЖАСІВІ!, ЩО БРАТІВ ОБВИТО...  
ГОЯТЬ ТІЛО КОЗАЦЬКЕ!, ЩО БУЛО ПОБИТО.

ДИВИСЬ, ЛЯШЕ, КОЗАК КАЖЕ, ВІД ХОЛМ ДО КУБАНІ,  
ЦЕ ВЖЕ НЕ ТА УКРАЇНА, що ВИ ЗНАЛИ РАННІЙ.

НЕ БРЯЩІТЬ ВИ ШАБЕЛЬКАМИ, А ДЕРЖІТЬ ПРИ БОЦІ.  
ПОВЕРНІТЬ ВИ НА СХІД КРАЩЕ-СВОЇ ДУРНІ ОЧІ.

ТАМ ПОТРІБНІ ТІ ШАБЕЛЬКИ, ТАМ РУБАТИСЬ БУДЕШ,-  
НEDOBACIШ СВОЄЧАСНО, ТОЙ ПОЛЬЩУ ЗАГУБИШ.

НЕ ДУМАЙТЕ, що МИ ПОЛЬЩУ ЗАГАРБАТИ ХОЧЕМ;  
НЕ МОСКАЛЬ МИ, СЧІДОНЬКО, ЧЧЖОГО НЕ ХОЧЕМ.

З КАРПАТ-З ПІД ГІР В ПОНИЗОВ'Є -ГОРИНЬ ПРОТИКАЄ,  
НЕСЕ ВОДИ В ЧОРНЕ МОРЕ, БЕРЕГИ ВМИВАЄ.

І ЛАНAMI ШИРОКIMI НЕСУТЬСЯ ТІ ВОДИ,  
МОГУТНЮТЬ - СИЛЬNІШАЮТЬ, ЛЛЮТЬСЯ НА ПОРОГИ.

РОЗКАЗУЮТЬ ХВІЛІ ЛюДям, ЯК В МІСТІ СЛАВУТІ,  
ПОВСТАVALI КОЗАЧЕНЬКІ, що були ЗАКУТИ.

ЗІРВАВСЬ КОЗАК-СОКІЛ ВІЛЬНІЙ ТА КРИКНЧУ... ДОВОЛІ!  
-КОЗАЧЕНЬКИ-ЗА ШАБЕЛЬКИ! ЗДОБУВАЙМО ВОЛІ!

ГАВРИЛЮКИ з ГОРИНЯ ТА ЯЦЮКИ з НИМИ,  
МОКРОВІЛЬЦІ НЕ ВІДСТАЛИ, ДЧНАЙКА-ЗА НИМИ.\*

„ГЕЙ СЛАВУТА! ТИ ОКУТА ЛІСОМ ТА ВОДОЮ,  
КОЗАКИ ТУТ ВІЛЬНІ люди, зжилися з бідою.

ВІЛІТАЄ СОКІЛ ВІЛЬНІЙ,-З КОЗАЦЬКОЇ КАЖЕ,\*\*  
З КОЗАКАМИ ПАВЛЮКАМИ ТА З ПРОХОРЧУКАМИ.

ПЕТЛІВНИЧІ, ШЕРЕВЕРИ, КОНОНИ з ВОВКАМИ,  
В РУКАХ КРИСИ, ВГОРУ СПИСИ і В БІЙ ПОСКАКАЛИ.

ПІДНЯВ СОКІЛ ВГОРУ ШАБЛЮ: „КОЗАКИ, ЗА МНОЮ!”  
ПАНКІВ БИТИ ЗА ГОРИНЕМ ПОВІВ ЗА СОБОЮ.

\* Горинь, мокровіла, днізька - передмістя Славути.  
Козацька вуліца в Славуті.

ОТЖЕ, ЛЯШЕ, КОЗАК КАЖЕ: ПОЛЬСКА ЄСТЬ І БИЛА...  
ВІД СЬОГОДНЯ Ж В УКРАЇНУ - НЕ СУНЬ СВОГО РИЛА.

МИ НЕ ЛЮТИ, ЯК ВИ, ПАНКИ; ЖИСТИЯ ВКОРОТИЛИ -  
ДОРОШЕНКАМ, НАЛИВАЙКАМ, - ЖИВИМИ ПАЛИЛИ.

А ТАРАСА, АБО ТУРА, ЩО В ОГНІ ПАЛАЛИ,  
ЩЕ ШАБЛЯМИ РОЗТИНАЛИ І В ЛИЦЕ ПЛОЮВАЛИ.

ТАК НАВЧІТЬСЯ Ж ПАНКИ-ЛЯШКИ З СУСІДАМИ ЖИТИ,  
БО „ЗАРВЕТЕСЬ, НАБЕРЕТЕСЬ”, ЩЕ Й БУДЕТЕ БИТИ.

ЗНАЙТЕ Ж ТЕПЕР УКРАЇНУ ВІД СЯН ДО КУБАНІ;  
ПОВМИРАЛО ТЕ ЩО „ЗНАЛО” - ВІД... БРОД ДО ЧМАНІ.

ТІ ШЛЯХИ, ЩО ПРОСΤЯГЛИСЯ З ЖОВТИХ ВОД НА БІЛУ,-  
ПОСТАРІЛИ, ПОМАРНІЛИ... АЛЕ МАЮТЬ СИЛУ.

ЯК ЗАБУЛИСЬ ЦІ ДОРІЖКИ - МОЖЕМ ПРИГАДАТИ,  
ЯК ЗАРОСЛИ БУР'ЯНАМИ - МОЖЕМ ПРОТОПТАТИ.

ВСЕ СКАЗАЛИ МИ ВАМ, ПАНКИ, НЕ ВЧІТЬСЯ ЛИХОМУ.  
ПРОЩАВАЙТЕ, БО МИ ЙДЕМО З ЧУЖКОГО ДОДОМУ.

ПОВЕРНУЛИСЬ ТА ЗІБРАЛИСЬ ОРЛЯТ ПОХОВАТИ,  
ЩО ЗГИНУЛИ В БРАНІ-БОЮ, ТА ЧЕСТЬ ЇМ ВІДДАТИ.

НЕ ВСТИГЛИ ЩЕ МОГИЛОНЬКИ ЗАРОСТИ ТРАВОЮ,  
НА УКРАЇНУ НОВА ОРДА - ТЯГНЕТЬСЯ ГОРОЮ.

ДЕЖС НАШ СОКІЛ СИЗОКРИЛІЙ? ЧОМУ НЕ ВІЩЧЄ?  
А ВІН ЛЕСІТЬ У МОГИЛІ - НІЧОГО НЕ ЧҮЄ.

ДЕЖС КОЗАКИ-СЛАВУЧАНИ? ТА ДЕЖС ВАША СЛАВА?  
ЩО ДІЖДАЛИСЯ ДЛЯ СЕБЕ ЗНОВ НОВОГО „ПАНА”.

А ТУ ГОРУ ВИСОКУЮ, НІБИ ХМАРА ВКРИЛА,  
НІМЦІВ ВІЙСЬКО ВЕЛИКЕЄ, СИЛЕННАЯ СИЛА.

\* \* \*

## ПОВСТАНЦІ

З ТОГО ЧАСУ, ЯК СІЧ МАТИР-  
СПЛЮНДРУВАЛА - СУКА,  
ЛЛЕТЬСЯ КРОВ ПО УКРАЇНІ,  
ЦАРИЦЯ НЕ СЛУХА.  
ТА ПОЧЧЄШ, ПРОКЛЯТУЩА,  
БО ТАКИ ДІСТАНЕ;  
НЕ ПОМОЖЧТЬ Й РОЗЧМОВСЬКІ,  
НІ ТВОЇ ГЕТЬМАНИ.  
ЛЕТЬТЬ ВІСТІ ДО ЦАРИЦІ,  
ЩО СІЧІ НЕ МАЄ...  
З ДНІПРА ІДУТЬ КОЗАЧЕНЬКИ.  
ІХ КУБАНЬ єДНАЄ.  
КОЗАКІВ ЖЕ, БІДОЛАХІВ,  
ЩОБ В СІЧ НЕ ХОДИЛИ,  
І ПОНД ДНІПРОМ ВИЛОВЛЯЛИ  
ТА В САЛДАТИ БРИЛИ.  
А ЩОБ ВСІХ ЇХ НЕ ЗАБРИЛИ,  
ПРОКЛЯТА ЇХ МАТИ,  
ТО ПОЧАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ,  
НА КУБАНЬ ТІКАТИ.  
ТАК ВТІКАЛИ ТИСЯЧАМИ; КУБАНЬ ВСІХ ЮТИЛА.  
А СІЧ МАТИ - УКРАЇНА ЛЮДНІСТ'Ю  
КУБАНЬ-ПУСТКА ОБРОБЛЯЛИСЬ,                           БІДНІЛА.  
КРОВ'Ю ПОЛИВАЛИСЬ,  
А РОБИЛАСЬ РОДЮЧОЮ,  
З БАТЬКАМИ єДНАЛИСЬ.  
ОТАК ЗЕМЛІ УКРАЇНИ В єДИНУ єДНАЛИСЬ,  
НЕ З ГРАБУНКІВ У ЧУЖКОГО-  
В ВЕЛИЧ РОЗРОСТАЛИСЬ.  
НЕ ЗЛОДІЙСТВОМ ТА ГРАБУНКІВ,  
ЯК МОСКАЛІ РОБЛЯТЬ  
ТА ЗЛОДІЙСЬКІ СВОЇ ВЧИНКИ -  
„ВЕЛИКИМИ” СЛАВЛЯТЬ.  
ТАК ВІД ХОЛМА ДО КАРПАТИВ,  
З КРИМУ І ДО КУРСЬКА,  
І ПОНД ДОНОМ, ДО КУБАНІ,  
ЗЕМЛЯ УКРАЇНСЬКА.  
ВИРОСТАЮТЬ В УКРАЇНІ -  
СИНИ - СОКОЛЯТА,  
БАЧУТЬ ЦАРІ - ЛИХО БУДЕ,  
ВЗЯЛИСЬ ГАЛЬМУВАТИ.  
ЩОБ ШКУЛЬНІШЕ ВГАЛЬМУВАТИ -  
ВІДІБРАТИ ПОЛЕ,  
А ЩОБ ЯРМО НЕ ЗЛЕТИЛО -  
НЕ ДАВАТИ ШКОЛИ.  
ЗНУЩАЛИСЯ З КОЗАЧЕНЬКІВ -  
НЕ ДАВАЛИ ЖИТИ,  
А УКРАЇНА ВСЕ БІЛЬШАЄ,  
ЛЮД НЕ ЗАДЧШИТИ.

РОСТУТЬ... Й РОСТЕ НЕБЕСПЕКА!  
ЦАР-КАТ ВИРИШАЄ...

ТЕПЕР НАШИХ КОЗАЧЕНЬКІВ -  
СИБІР ПРОКОЮТАЄ.  
ГИНУТЬ ЛЮДИ, ЯК ТІ МУХИ,  
ГИНУТЬ КОЗАЧЕНЬКИ,  
ПОЗБУЛИСЯ СЛАВИ СВЕЇ,  
І УКРАЇНИ НЕНЬКИ.

А ДЕЖ НАШІ МАЗЕПЕНКИ,  
ДЕЖ НАШІ БОГДАНИ?  
НЕВЖЕ НЕМА СКАЗАТЬ КОМУ,  
.ЩОБ ЛЮДИ ПОВСТАЛИ?<sup>3</sup>  
ДЕЖ ДІВАЛИСЬ САГАЙДАЧНІ,  
КРИВОНІС, МОГИЛА?  
НЕВЖЕ Й СЛАВУ КОЗАЦЬКУЮ,  
ВЗЯЛИ Ч МОГИЛИ?  
А БОГУНИ, СІРКИ, ГОНТИ,  
ОТАМАНИ НАШI...  
ПІДВЕДІТЬСЯ, ПОДІВІТЬСЯ,  
ПЛАЧУТЬ ВНУКИ ВАШI.  
ПОКАЖСТЬ ЇМ, ЯК РУБАТИСЬ -  
В ЗАВЗЯТОМУ БОЮ,  
ЯК НИЩИТИ ВОРІЖЕНЬКІВ -  
ВЛАСНОЮ РУКОЮ.  
А ТОДІ ЗНОВУ ЛЯГАЙТЕ  
ВІЧНО СПОЧИВАТИ,  
РОЗПОЧАТЕ ВАМИ ДІЛО -  
МИ БУДЕМ КІНЧАТИ.  
НЕМА ГОНТИ, ЗАЛІЗНЯКА,  
НЕМА Й ДОРОШЕНКА,  
ЩО ВІВ ОРЛЯТ-КОЗАЧЕНЬКІВ,  
Ч БІЙ-ХОРОШЕНЬКО.  
А ДЕЖ САМУСЬ, НАЛИВАЙКО,  
ПАЛІЙ - ОТАМАНИ.  
ХАЙ ВЕДУТЬ НАС, КОЗАЧЕНЬКІВ,  
Ч БІЙ З ВОРОГАМИ.  
НЕВЖЕ ВМЕРЛИ ВЖЕ НА-ВІКИ -  
СЛАВА І БОГДАНИ?  
ЧИ ЯРМА КОЗАК НЕ СКІНЕ,  
НЕ ВДЯГНЕ ЖУПАНИ?  
НЕМА З НАМИ ВЖЕ БОГДАНА...  
є - БОГДАНЕНЯТА,  
НА ВОРОГА НЕ ЗВАЖАТЬСЯ,  
І РУКИ ПІДНЯТИ.  
А КОЗАК ХОЧ В ЯРМІ ХОДИТЬ,  
ГОЛІЙ НЕ ОБУТИЙ,  
МОЗОЛЯМИ ОБЛІПЛЕНІЙ,  
ПРОТЕ НЕ ЗАКУТИЙ.  
ГЕЙ, СЛАВУТО, ДНІПРО РІДНИЙ,  
ЗБІРАЙ НАС ДОКУПИ,  
І ЗБЕРЕМОСЬ, КОЗАЧЕНЬКИ,  
ВЗДОВЖ БІЛЯ СЛАВУТИ.

НЕМА З НАМИ ВЖЕ БОГДАНА,  
Є БОГДАНЕНЯТА,  
ЗІБРАЛИСЯ КОЗАЧЕНЬКИ -  
ВСІ, ЯК СОКОЛЯТА.  
КЛИЧ ПОЧУЛА ЧУКАІНА.  
ПОРА ЯРМО СКИНУТЬ,  
В БІЙ НЕРІВНИЙ КОЗАК ВСТУПИВ  
І ВОРОГИ ГИНУТЬ.  
ПРИГАДАЛИ ВОРОГОВІ  
ЖСОВТІ ВОДИ, ДАШІВ,  
БІЛУ ЦЕРКВУ, КИЇВ-КРАСЕНЬ,  
СЛАВНІ БОЇ НАШІ,  
ПРОПАВ ПАНOK, ЗГИНУВ НІМЕЦЬ,  
ТЕПЕР З МОСКАЛЯМИ -  
БІЙ ТРИВАЄ ЗА ВКРАЇНУ,  
ЩОБ І ЦІ СКОНАЛИ.  
ЗІБРАЛИСЯ КОЗАЧЕНЬКИ,  
З КАРПАТ І ХОЛМЩИНИ,  
І ЗІ ЛЬВОВА, НАДДНІПРОВ'Я  
ТА ІЗ НИЗОВЩИНИ.  
ЙДУТЬ КОЗАКИ ІЗ ПРИЛУКИ,  
З ЛУБЕНДО ГОРІНЯ,  
ЙДУТЬ З ПОЛТАВИ, І З КИЄВА -  
ЗАГУЛО ВОЛИННЯ.  
ПРИЙШЛА КУБАНЬ, ПРИАЗОВ'Є,  
ТАВРІЯ КЛЕКОЧЕ,  
ЧУКАІНУ ВІД ВОРОГА -  
КОЗАК ЗВІЛЬНИТЬ ХОЧЕ.  
КОЗАКІВ НЕ ТРЕБА ЗВАТИ,  
САМІ „ЗБОРИ” ЧУЮТЬ.  
МЕРТВИХ ГЕТЬМАНІВ-НЕ КЛИЧУТЬ,  
ВОНИ НЕ ПОЧЮТЬ.  
ЗІБРАЛОСЯ КОЗАЧЕСТВО  
СЕБЕ БОРОНИТИ  
ЧУКАІНА ЗВОРУШИЛАСЬ,  
ТО ВЖЕ НЕ СПІНИТИ.  
БО ВОРОГИ СТАРУ НЕНЬКУ,-  
ОБДЕРЛИ ДО НИТКИ,  
ВСЕ ЗАБРАЛИ, ОБІДРАЛИ,  
ЯК КОРУ ІЗ ЛІПКИ.  
ТА ДОДЕРЛИСЯ ДО ТОГО,  
ЩО Й НІЧОГО БРАТИ,  
ТОДІ ВЗЯВСЯ КОЗАК „МЧДРИЙ”,  
ЛІШКИ ЗАХИЩАТИ.  
СКІЛЬКО ЛЯГЛО ЛюДЧ ТОГО -  
БЕЗ ШКІРИ, БЕЗ М'ЯСА ,  
ВСЕ ЧЕКАЮЧИ ДЛЯ СЕБЕ -  
ЧУДЕСНОГО „СПАСА”.  
А КАТ НА ЦЕ НЕ ВВАЖАЄ,  
ЩО КОЗАК ГОДЧЄ,  
НИЩИТЬ, ПАЛИТЬ, ЧБИВАЄ -  
ЛЮТУЄ Й ЛЮТУЄ.

І „СПАС” ПРИЙШОВ В УКРАЇНУ...  
КОЗАЦТВО ЗІБРАЛОСЬ,  
ГОРИНЬ, ДНІПРО НАШ СЛАВУТА -  
ТУТ ВСЕ Й ОБ'ЄДНАЛОСЬ.  
ВИСТУПИВ ВПЕРЕД ОТАМАН,  
МОВИТЬ ДО КОЗАКІВ:  
— „БИТИСЬ ЙДЕМО З МОСКАЛЯМИ -  
— ПОДІВЛЯЙСЬ Й НА ЛЯХІВ.  
А ЗА НИМ ТАРАС ТРЯСИЛО,  
ЯК ТРЯСНЕ РУКОЮ:-  
— „ДОСИТЬ КРИВДИ МОСКОВСЬКОЇ”  
— ТЕРПІТЬ НАД СОБОЮ.”  
НЕ БУЛО ЧИМ ЗАКІНЧИТИ -  
ПОЧАТОГО ДЛA;  
ПОВЕРНУЛИСЬ КОЗАЧЕНЬКИ,-  
НАБІРАТИСЬ СИЛИ.  
ВИЙШОВ ТАРАС ЩЕЙ ТРЯСИЛО  
Ч МІСТІ ЛИСЯНЦI,  
„ЛЕТИТЬ ОРЛИ ПО ВКРАЇНІ  
ТА КЛИЧТЕ ПОВСТАНЦІВ.  
ТА ДИВІТЬСЯ, ПРИДIVЛЯЙТЕСЬ -  
ХТО КОЗАКІВ КОЛЕ,  
ПРИГАДАЙТЕ ВОРІЖЕНЬКAM,  
ЩЕ РАЗ ГУЛЯЙ ПОЛЕ.  
СТРУКА ВИ ЇМ ПРИГАДАЙТЕ,  
ГОРБУЛІВ, БРУСІЛІВ,  
МОРДАЛЕВИЧ - ЗЕЛНОГО,  
ГЕРАСІВ, КРАСИЛІВ.”  
РОЗІЙШЛИСЯ КОЗАЧЕНЬКИ,  
В НЕДІЛЕНЬКУ ВРАНЦI,  
СТРУМОЧКАМИ ПО ВКРАЇНІ -  
СКЛИКАТИ ПОВСТАНЦІВ.  
ОТАМАН ЄЖЕ НАШ ТРЯСИЛО,  
ТРУСИТЬ, ПОТРЯСАЕ,  
ТАК-ЩО ВОРОГ ПІСЛЯ БОІВ,  
КІСТОЧКИ ЗБІРАЕ.  
ЧОГО ЄЖ ТАК НА УКРАЇНУ  
ГРАБІЖНИКІВ ТЯГНЕ?  
БО є що їсти й чим запити,  
ЩЕЙ ОДЕЖУ СТЯГНЕ.  
ЛЮД ТРУДЯЩИЙ В УКРАЇНІ,  
СЕРДЕЧНО-ДОБРЯЧИЙ,  
ВСЕ ВІДДАСТЬ ВІН, БІДОЛАХА,  
ТИЛЬКИ ХТО ЗАПЛАЧЕ.  
А ПО-ДРУГЕ: НЕ ЛЕДАЩO,  
В ЗЕМЛІ КОПОШИТЬСЯ,  
ДО ЧУСКОГО НЕ ТЯГНЕТЬСЯ,  
ЗІ СВОЇМ МИРИТЬСЯ.  
ЧУСКЕ, КАЖЕ, ТАКОЖ ПОТОМ  
ЧИЙМСЬ ДОБУВАЛОСЬ  
І ЛЮДИНІ ДОБРО ЙОГО,  
ДАРМА НЕ ДАВАЛОСЬ.

А ТОМУ КОЗАК ЧУЖЕС  
ЩІЧНУЄ І ЗНАЄ,  
ЩО ДОБРО З НЕБА НЕ ПАДА  
І НЕ ПРИПЛИВАЄ.  
А ВСЕ ТРЕБА ЗАРОБИТИ,  
НАТЕРПІТЬСЬ МУКИ  
І ДО ВСЬОГО НАЙМЕНЬШОГО,  
ДОДАТЬ ТРЕБА РУКИ.  
ТОМУ ВОНО Й ДОРОГЕЄ,  
ЩО ВСЕ ЗАРОБЛЯЛОСЬ,  
НЕ В ЧУЖОГО ГРАБЧИКАМИ –  
ЧУСЕ НАБЧУВАЛОСЬ.  
ТАКИ Й ЧАС ВЖЕ ВІДЧИТИ  
ТА ВІДБИТЬ ОХОТУ, –  
ЗАЛАЗИТИ В УКРАЇНУ –  
НА ВОВЧУ РОБОТУ.  
ЗАГОРОДИТЬ ДОРІЖЕНЬКИ,  
ШЛЯХ ПЕРЕКОПАТИ  
В УКРАЇНУ, щоб забули –  
Її ГРАБУВАТИ.  
ТАК СКОПАЙМО єж ШЛЯХИ НАШІ  
ВІД ХОЛАМА ДО ДОНУ  
ТА ВІД ДОНУ ДО КУБАНІ –  
ВЧИННИМ ОБОРОНУ.  
НЕ ПУСТИМО РОЗБІЙНИКІВ.  
ДО СВОЇХ ХАТИ,  
НЕ ДОПУСТИМ УКРАЇНĘ  
НИЩИТЬ, ГРАБУВАТИ,  
ПОВСТАВАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ,  
В НЕДІЛЕНЬКУ ВРАНЬЦІ,  
ЛОВЛЯТЬ, НИЩАТЬ ГРАБІЖНИКІВ –  
КОЗАКИ-ПОВСТАНЦІ

\* \* \*

ДЕСЯТЬ РОКІВ МУК і ГОРЯ -  
МИЧАЛИ ВКРАЇНІ  
і почався п'яточок новий.  
НОВИХ МУК людині.

УКРАЇНІ НЕ ЗНИЩЕНО..  
ЗНИЩИТИ Ж БО ТРЕБА,  
БО ВКРАЇНА, ЯК ГРІМ ВАЖСКІЙ,  
ІЗ ЯСНОГО НЕБА.

ЛЮД ВКРАЇНИ НЕ ПРИБОРКАТЬ -  
КОЗАКІВ ЗАКЛЯТИХ,  
ТРЕБА ГОЛОДОМ ЗМОРИТИ,  
НАЩАДКІВ ЗАВЗЯТИХ.

І ПОСЛАЛИ В УКРАЇНЧ  
ЧРЯДОВИХ ГИЦЛІВ,  
А ТІ ЛЮДЕЙ ЛОВЛЯТЬ ВСЮДИ,  
ЯК СОБАК У МІСТІ.

ПОЛОВИЛИ, ПОВ'ЯЗАЛИ,  
А ЩОБ НЕ ВТІКАЛИ -  
ЛАНЦЮГАМИ РУКИ Й НОГИ,  
ДОКУПИ СКУВАЛИ.

І ПОБРЕЛИ МІЛІОНИ -  
В СИБІР НА ЗАСЛАННЯ,  
ЯК СКОТИНУ ЛЮД ПОГНАЛИ,  
В РІЗНЮ НА ВБИВАННЯ.

КРОВ ЛЮДСЬКАЯ ІЗ РАН ЛЛЄТЬСЯ,  
ЛАНЦЮГИ НАТЕРЛИ,  
ДОКИ В СИБІР ПОЗГОНІЛИ -  
ВСЕ ТІЛО ПОДЕРЛИ.

РІЖКЕ ТІЛО, РВІТЕ СЕРЦЕ ,  
БО ЗАБРАЛИ З-Б-Р-О-Ю,  
ВІД УКРАЇНИ Ж ЧЕКАЙТЕ  
Й СМЕРТЕЛЬНОГО БОЮ.

-ТО ВИХОДИТЬ,- УКРАЇНА  
-ГОТОВИТЬСЯ ВСТАТИ?  
КАТ ЗВЕЛІВ В УКРАЇНЧ -  
Ге-Пе-Ч ПОСЛАТИ.

НАЛЕТИЛИ ЗНОВУ ГИЦЛІ,  
ЗНОВ ЛЮДЕЙ ХВАТАЮТЬ,  
А ХЛІВИ, ЗАСІКИ, БОДНІ,  
ДО ДНА ВИЧИЩАЮТЬ.

І ЗАБРАЛИ ВСЕ ДОЩЕНТУ,-  
ЗЕРНО І ПОЛОВУ,  
ХЛІБ ІЗ ПЕЧЕЙ ВИТЯГДЛИ ,  
ЗІ СТРІХИ - СОЛОМУ.

ПЛАЧУТЬ СТАРІ, ПЛАЧУТЬ ДІТИ,  
ПЛАЧУТЬ ТА БЛАГАЮТЬ:  
ЗАЛИШИТИ ХОЧ ЗЕРНИНУ,  
ЛЮДИ ЇХ ПОМИРАЮТЬ.

ЧЕРЕЗ ЗИМУ ДАЙ ПРОЖИТИ,  
А ЗАЗЕЛЕНІСЬ –  
ТРАВУ ЇСТИМЕМ З КОРОЮ,  
ТОДІ ЧОРТ З ТОБОЮ!

– АЛЕ ЇХ ДОСІ НЕ ПОМЕРЛИ.  
– Й ДІДЬКО ВАС НЕ ВІЗЬМЕ,  
– А ПОМРЕТЕ – ТОГО Й ТРЕБА,  
– ВИ НАМ НЕ ПОТРІБНІ!

– МИ НИЩИМО, РУЙНУЄМО,  
– А ТИ ЇХІТИ ХОЧЕШ!  
– ТИ ВЖЕ МЕРТВИЙ НА ЦІМ СВІТІ,  
– А ВСЕ ЩЕ КЛЕКОЧЕШ.

І ПОБРАЛИ, ЗРУЙНУВАЛИ,  
А ЛЮДИ ПОПУХЛИ...  
РЕШТКИ-СЕЛА ЗАЛИШАЛИ –  
РОЗЛІЗЛИСЬ, ЯК МУХИ.

НАВКОЛЮШКАХ РОЗЛАЗИЛИСЬ,  
ЛІШАЛИ В КРАЇНУ...  
ЛІЗЕ МАТИ Й ЗАЛИШАЄ,  
ПОМЕРЛУ ДИТИНУ.

НЕ ПЛАЧУТЬ ВЖЕ КОЗАЧЕНЬКИ,  
ВИПЛАКАЛИ СЛЬОЗИ.  
ПЛАЧТЕ БАТЬКИ, ПЛАЧТЕ ДІТИ –  
МИ ВАМ НЕ ПОМОЖЕМ.

ЗАПЛАКАЛИ... ПОВМИРАЛИ...  
ПОГНИЛИ ДО НІНІ.  
СМУТА ЧОРНА ПОКОТИЛАСЬ,  
ПО ВСІЙ У КРАЇНІ.

А ПО СЕЛАХ НІ ЇСИВОЇ  
ДУШЕНЬКИ НЕ СТАЛО.  
ПРАПОРАМИ ЗАЧОРНІЛО.  
ВСЕ ПОВИМЕРАЛО...

ЧОРНИЙ ПРАПОР НАД СКВИРОЮ, –  
ЧЕРКАСИ ОБВИЛО,  
ВСЮ ПОДОЛІЮ СТЕМНИЛО, –  
В КРАЇНУ З ЧОРНИЛО.

СМЕРТЬ ГОЛОДНУ У КРАЇНА  
ЩЕ ВАМ ПРИГАДАЄ...  
В КРОВІ ВЛАСНІЙ ЗАЛІСТЕСЯ,  
ВЖЕ КРОВ ПІДСТУПАЄ.

ЛЮТИЙ ЛЮД СКРЕГОЧЕ ЗЧБОМ,  
ЖАЛО ВЖЕ НЕ МАЄ.  
ПОМСТУ НОСИТЬ В СВОЇМ СЕРЦІ  
ТА ЧАСУ ЧЕКАЄ.

АЛЕ ПОМСТУ ВІН ЗА МУКИ -  
ВІДДАСТЬ ПО ЗАСЛУЗІ,  
ЯК ВІДПЛАТУ ЗА СМЕРТЬ НАШУ-  
КАТОВІ - КАТЮЗІ.

ГАЗЕТАМ ЖЕ НАКАЗАНО -  
НА ВЕСЬ МИР ТРУБИТИ,  
ЩО СОВЕЦЬКИМ НЕДОБИТКАМ,  
КРАЩЕ СТАЛО ЖИТИ.

НЕ ЗАБУДНТЬ ТРИДЦЯТЬ ДРУГИЙ  
РІК - НА УКРАЇНІ,  
СІМ МІЛІОНІВ ЗМЕРТВИВ ГОЛОД,  
ЩО ШТУЧНО СТВОРИЛИ.

ВСІМ ПОМЕРЛIM, ЗАМУЧЕНИM, -  
ПАМ'ЯТЬ ВІЧНА... - ВСТАНЬМО ...

ХАЙ ЖЕ ЖИВЕ УКРАЇНА,  
БО МИ ПРАВА МАЄМО.

\* \* \*

### ТЮРМИ - ЗРЧИЙНУСМО (БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ЛОЗЧНГ)

КОЛИ В РОЦІ ДВАДЦЯТЬ ПЕРШИМ,  
ПОВСТАННЯМ КИПІЛО,  
МОСКОВЩИНА В УКРАЇНІ,  
„ХВАТАТЬ” ВСІХ ЗВЕЛІЛА.

ОРГАН КАРНИЙ Ч СОВЕТІВ -  
ЧЕ-КА НАЗИВАЛОСЬ,  
ЩО НИМ БРАЛОСЬ, ЧИ ХВАТАЛОСЬ -  
ВЖЕ НЕ ПОВЕРТАЛОСЬ.

ЧСІ ЗАКУТКИ, КУТОЧКИ -  
БУЛО ПОВНО НИМИ,  
БРАЛИ ЛЮДЕЙ ... ОСОБЛИВО,  
ЩО ШКОЛИ СКІНЧИЛИ.

ТАКІЙ НАКАЗ МОСКВА ДАЛА:  
— ВЕРХІВКУ ЗАБРАТИ -  
ПОЧАВ ЖАНДАР В КОЖНІЙ ХАТІ,  
ВСІХ АРЕШТУВАТИ.

ЗА ЩО ЇХ ЛЮДЕЙ ЗАБИРАЛИ?  
ЩО ВОНИ ВЧИНИЛИ?  
В ХАТАХ ЦИХ ВОНИ РОДИЛИСЬ,  
ТУТ ВОНИ І ЖИЛИ.

А ЗА ТЕ ЇХ І ЗАБРАНО,  
ЩОБ НЕ ПОВСТАВАЛИ  
ТА ПОВСТАННЯ В УКРАЇНІ,  
ВОНИ НЕ ПОЧАЛИ Б.

ТА НЕ ЧУТИ ЇХ, щоб хто повстав,  
НАС ВІЙНА СТОМИЛА.  
В УКРАЇНІ СІМ ЛІТ БІЙКА -  
ЗЕМЛЯ НЕ СПОЧИЛА.

СПОЧИВАТИ НЕ ПРИЙДЕТЬСЯ,  
БО ТЮТЮННИК КАЖСЕ,-  
НИШТЬ БУДЕ ВСІХ ЖАНДАРІВ,  
ХОЧ Й КІСТЬМИ ПОЛЯЖСЕ.

ДІЗНАЛИСЯ ТОДІ ЛЮДИ,  
ЗА ЩО ЇХ КОВТАЮТЬ,  
ЗА ЩО ВОНИ МУКИ ТЕРПЛЯТЬ,  
ЗА ЩО ПОМИРАЮТЬ.

НАХВАТАЛИ ЛЮДЧ ТОГО,-  
ТЮРЕМ СТАЛО МАЛО,  
ЗІ ШКІЛ ТЮРМИ ПОРОБИЛИ,  
ВЖЕ Й ШКІЛ БРАКУВАЛО.

РОЗТРІЛЮВАТЬ СТАЛИ ЛЮДЕЙ,  
„ПАЧКАМИ-ГУРТАМИ”,  
НЕ ХВАТАЛО ВЖЕ ЧЕКІСТІВ,  
ЩОБ ЛЮД В СИБІР ГНАЛИ.

УСІ ТЮРМИ ТАК НАБИЛИ,  
ЩО НЕ ТЕ ЩОБ СПАТИ,  
АЛЕ МІСЦЯ НЕ БУЛО -  
ЩОБ МОЖНА СТОЯТИ.

ЛЮДИ СТОЯЧИ ВМИРАЛИ,<sup>\*)</sup>  
НЕ МОГЛИ ЧПАСТИ,  
МЕРЦЯМ МІСЦЯ НЕ ХВАТАЛО -  
ДЕ Б МОГЛИ ПОКЛАСТИ.

ЯКІ ЛОЗЧНГИ ЧУДОВІ -  
В ГОРЛА ЗАТИКАЛИСЯ!  
„ТЮРМИ ВОНИ РУЙНУВАЛИ”,  
„ШКОЛИ БУДЧВАЛИСЬ.”

ПАРУ РОКІВ „ВЛАДЧВАННЯ”,  
ЩО НАМ ПОКАЗАЛО?  
ЦЕРКВИ, ШКОЛИ - ВСЕ ПІД ТЮРМИ,  
ТА Й ТИХ СТАЛО МАЛО.

Тюрми: Коростень, Овруч,  
Винница, Житомир, Заслав,  
Київ-Лубенка - дестоачи  
умирали ідея був світком.

ЧИ ЗЛОДІЇВ, РОЗБІЙНИКІВ -  
СТІЛЬКИ НАПЛОДИЛО,  
ЩО І ТЮРЕМ В УКРАЇНІ  
ДЛЯ НИХ НЕ ХВАТИЛО?

НІ! ЗЛОДЮГИ, РОЗБІЙНИКИ,  
З ТЮРМ ПОВИЛІЗАЛИ  
Й НАД НАРОДОМ ЗНУЩАТИСЯ,  
ЛЮДОЖЕРИ СТАЛИ.

ПОПАЛИЛИ, ПОНИЩИЛИ,  
ВСЕ ПОРОЗБИВАЛИ,  
ЛЮД ХВАТАЛИ ТА МУЧИЛИ,  
ПОТІМ УБИВАЛИ.

НЕ ЛИШІЛОСЬ НІ ОДНОЇ,  
В УКРАЇНІ ХАТИ,  
ДЕ Б КОМУНА НЕ ЗАБРАЛА,  
ОДНОГО ДЛЯ СТРАТИ.

ЧИ ТО БАТЬКА, ЧИ ТО МАТІР,  
ЧИ СИНА З ДОЧКОЮ,  
ЧИ ТО ЗЯТЯ З НЕВІСТКОЮ,  
ЧИ ВНУКА З ВНУЧКОЮ.

АЛЕ З ХАТИ МУСИТЬ БУТИ -  
ОДНА ЖЕРТВА СТЯТА,  
ЦЕ ДЛЯ ТОГО, ЩОБ УКРАЇНА  
БОЯЛАСЯ КАТА.

КУДИ ІТТИ? ЩО РОБИТИ?  
ДО КОГО НАМ ВДАТИСЬ?  
КРОВ ТЕЧЕ ПО УКРАЇНІ ...  
ЗА ЩО ТАК КАРАТИСЬ!

ВЕРХОВОДСТВО В СВОЇ РУКИ,  
ЗГРЕБАЛИ ПАРАЗИТИ,  
ЩОБ ПРАЦЮВАТЬ НЕ ПРИЙШЛОСЯ,  
А З ДУРНИЧКИ ЖИТИ.

ЗАЛЯКАТИ МОРДЧУВАННЯМ -  
УКРАЇНЧ ЦІУЧ,  
КОЖНЕ СЕЛО, КОЖНЧ ХАТЧ  
І МАЛУ ДИТИНЧ.

ТА ЗЛОДІЙСТВО ДОВЕРШИТИ  
І ВСІХ ЗАЛЯКАТИ,  
В КОЖНІЙ ХАТІ ПО-ОДНОМЧ -  
ВЗЯЛИСЯ СТРІЛЯТИ.

А ДЕ КРИКНУЛИ РЯТЧНКЧ,  
ТАМ БІЛЬШЕ ПОБИТО ...  
ЦІЛ СЕЛА УКРАЇНІ -  
КРОВ'ЄЮ ЗАЛИТО.

А ЩОБ ЛЮДИ БІЛЬ ТЕРПІЛИ  
І НЕ ГОЛОСИЛИ,  
ПОВНІ ТЮРМИ НАТОПТАЛИ  
І ШКОЛИ „НАБИЛИ.”

ЩОДО ШКОЛИ - ЛОЗУНГ БУЛО  
„ВИКОНАНО” - ЧИСТО,  
ПОВНО ЛЮДЧ - НАТОПТАНО,  
НАВКРУГИ ЧЕКІСТИ.

ТІЛЬКИ БІДА БУЛА ОДНА,  
ПО ТИХ ШКОЛАХ ВСЮДИ -  
НЕ ЧУЛИСЬ, ЯК БУВАЛО,  
А ТЮРМИЛИСЬ ЛЮДИ.

ВСЕ ЗНИЩИЛИ СОВЄТЧИКИ,  
ДОБРА Б ІМ НЕ МАТИ ...  
ЧЕРЕЗ ВІКНА У ВСІХ ШКОЛАХ ,  
ПЕРЕПЛЕАЛИСЬ ГРATИ.

І НЕ ЙДЕ, ЯК РАНІШ БУЛО,  
МАТУСЯ ПІД ШКОЛУ  
! НЕ КЛИЧЕ ТАРАСИКА,  
ЩОБ ЙШОВ ВІН ДОДОМУ.

А ІДЕ ШКОЛЯР МАЛЕНЬКИЙ  
ПІД ТАКУЮ ШКОЛУ.  
РИГЛЯДАТИ МАТУСЕНЬКУ,  
ЧОМ НЕ ЙДЕ ДОДОМУ!

ВИГЛЯНЬ, МАМО, ІЗ-ЗА ГРATІВ  
З БАТЬКОМ - ПОДІВІТЬСЯ,  
НА ДІТОЧОК - СИРІТ ВАШИХ,  
ХОЧ НАМ ЧСМІХНІТЬСЯ.

ВАС СХВАТИЛИ ТА МОРДЧЮТЬ,  
ВИГНАЛИ ІЗ ХАТИ,  
А НАМ НЕМА ДЕ ДІВАТЬСЯ,  
НІДЕ ПЕРЕСПАТИ.

ТА РАДІ Б МИ, НАШІ МИЛІ,  
ДОРОГОЇ ДІТКИ ,  
ХОЧ В ОСТАННІС ПРОСТИТИСЯ,  
БО ВИ ВЖЕ СИРІТКИ.

ОЙ РАДІ Б ЄЖЕ НАШІ ДІТКИ ,  
МИ ВАМ ЧСМІХНУТЬСЯ ,  
ЗАТИСНУЛИ В ТЮРМЧ ТІСНЧ ,  
ТЯЖКО Й ПОВЕРНУТЬСЯ.

ТАК ІДІТЬ СИРІТКИ-ДІТКИ ,  
ІДІТЬ ТА ПРОСІТЬСЯ ,  
ПОМІКС ЛЮДИ-САМІСЕНЬКИ ,  
І ТАМ ПРИЮТІТЬСЯ .

ТА МОЛІТЬСЯ, ДІТКИ, БОГУ,  
ЩО БАТЬКО ТА МАТИ –  
ПІШЛИ З ЛЮДЬМИ НА ГОЛГОФУ -  
БЕЗВИННО ВМИРАТИ.

НЕ ДІЖДАЛИСЬ ДІТКИ БАТЬКІВ,  
ЩОБ ПОЧУТЬ ЇХ РЕЧІ...  
ЧУЛИ ЛЮДИ - ПОСТРІЛ... ДРУГИЙ...  
НЕ СТАЛО МАЛЕЧІ.

ЗА ЩО Ж ЗЛОДЮ СТРІЛЯЄШ?  
ДІТИ Ж ГОРДІСТЬ НАША!  
– ЗНИЩИТЬ УСЮ УКРАЇНУ,  
– ЦЕ ЗАВДАННЯ НАШЕ.

ЗА ГРATAMI ПЛАЧ I СТОГІН,  
ПЛАЧУТЬ, ЧМЛІВАЮТЬ.  
ПОТІМ ПОСТРІЛ... I ЗАТИХЛО...  
ГНИЮТЬ - ДОГНИВАЮТЬ.

ТАК ЦАРІ Ж ВАШІ, САТРАПИ,  
ДІТЕЙ НЕ ВБИВАЛИ,  
БО ДИТИНА - ЩЕ НЕ ВОРОГ,  
НАВІТЬ Й ЦАРІ ЗНАЛИ.

ЗНИЩИЛИ ЦАРІВ ЗЛОДЮГИ,  
ЗНИЩИЛИ, ЗГУБILI.  
ЛОЗУНГАМИ - ПАПІРЦЯМИ,  
НАРІД ОБДУРИЛИ:

ЩО ВСІ ТЮРМИ ЗРУЙНЧУТЬСЯ  
ТА Й КАТОРГ НЕ СТАНЕ,  
ЩО РОБИТЬ НІХТО НЕ БУДЕ,  
ВСЯК ЗЕМЛЮ ДІСТАНЕ.

ВМИТЬ ЗЛОМИЛИ ТЕ КОЛЕСО,  
ЩО РЕГУлювало.  
КРАЙ БАГАТИЙ... ЗА ТРИ РОКИ -  
ВСЕ ПОПРОПАДАЛО.

МОР ТА ХВОРІСТЬ, НУЖДА, ГОЛОД,  
ІЛИ ЗЕМЛЮ, КОРУ,  
ЛЮДИ ІЛИ ВЖЕ Й ЛЮДИНУ -  
В МОСКВІ - НА ТУ ПОРУ.

БО ЗЛОДЮГИ - ЛЮД ТРУДЯЩИЙ  
В ТЮРМИ ЗАТОПТАЛИ,  
РОЗБІЙНИКІВ ДО ЛАВ СВОІХ -  
ВОНИ ПОНАБРАЛИ.

ЗАМІСТЬ ТЮРМИ ЗАЧИНЯТИ -  
ЦЕРКВІ РУЙНУВАЛИ,  
ЗАМІСТЬ В ШКОЛАХ НАВЧАТИСЯ -  
ВІКНА ГРАТУВАЛИСЬ.

ЩОБ НЕ ОДНИМ КАТОРЖАНАМ,  
КАТОРЖНИЙ ТРУД НЕСТИ,  
ВСЬОМУ ЛЮДУ В КРАЮ ЦЬОМУ -  
КАТОРГУ ЧВЕСТИ.

ЗЕМЛЮ ТАКОЖ ВІДІБРАЛИ,  
ПРО ЩО ТОРОЧИЛИ,  
ТІЛЬКИ ВІД НАС ЇЇ ВЗЯЛИ,  
НЕ ПАНСЬКУ ДІЛИЛИ.

ВСЕ ЗРОБЛЕНО, ЯК ЗВЕЛЕНО.  
ЛОЗЧНГ НАРІД ЗНАЄ.  
ПРАВДИ СКАЗАТЬ-НЕ СМІВ НІХТО,  
МОСКАЛЬ УБИВАЄ.

А ХТО СЛОВОМ,ЧИ ПОГЛЯДОМ -  
ДАВ СЕБЕ ВІДЧУТИ,  
ПОПОВНИЛАСЬ НИМ ТЮРЯГА,  
НАЗАД НЕ ВЕРНУТИ.

ЦАРІ-ГОРЕ ДЛЯ НАРОДА,  
ВОНИ МОНАРХИСТИ.  
МИ ВАС ВИЗВОЛИМ ВІД ГОРЯ,  
МИ - СОЦІЯЛІСТИ.

ВИЗВОЛИЛИ І ЗВІЛЬНИЛИ.  
(СОХРАНЬ ІНШИХ, БОЖЕ)  
І ВІД ЙОКІ, ВІД ОДЕЙСКИ,  
І ВІД ЖСИТТЯ ТОЖСЕ.

ХАЙ ПРОКЛЯТЕ БУДЕ СЛОВО,  
ПРОКЛЯТА НЕПРАВДА,  
ЩО БРЕХЧНИ-РОЗБІЙНИКИ,  
КОРИСТЧЮТЬ ЗДАВНА.

ХАЙ ПРОКЛЯТИЙ БУДЕ ЗЛОДІЙ  
ТАЙ ЧТРОБА ТАЯ,  
ЩО НОСИТЬ ЇХ І СВІТОВІ -  
ДАРЧВАТИ МАЄ.

ТАКИЙ ЗЛОДІЙ ТІЛЬКИ БРЕШЕ,  
ЩО В ЖСИТ'ЄВІЙ БУРІ<sup>1</sup>  
БУВ ЯГНЯТКОМ,  
А В ДІЙСНОСТІ- ВОВКІ,  
В ОВЕЧІЙ ШКУРІ.

ТАКІ ВОВКИ ТЕПЕР СІЛИ  
ВЕРХІ - ЧПРАВЛЯЮТЬ,  
ЗАТЮРМИЛИ ВОНИ ШКОЛИ,  
В ЦЕРКВІ НАПИХАЮТЬ.

ЧОМУ БАНДУ РОЗБІЙНИЦЬКУ  
СТРАШАТЬСЯ ВСІ ЛЮДИ?  
БО РОЗБІЙНИК НАПАДАЄ-  
НА БЕЗБРОЙНИХ ВСЮДИ.

РОЗБІЙНИКА МЕТА ОДНА:  
ГРАБИТЬ-ЧБИВАТИ,  
А НАТРАПИТЬ НА НОСКА ВІН-  
ТОДІ ЧТІКАТИ.

КОЛИ Ж ВІН ТЕБЕ ПОРАНИВ  
І ВІН ПРО ЦЕ ЗНАЄ, -  
РОЗСІКАЄ ДУШУ ЛЮДСЬКУ  
І СЕРЦЕ ВИЙМАЄ.

КРОВ ГАРЯЧУ З НЬОГО СМОКЧЕ  
ПОКИ НЕ ЧУП'ЄТЬСЯ  
ТА ЗА ЖЕРТВУ ПОТИМ ДРУГУ  
ВІН ЗНОВУ БЕРЕТЬСЯ.

ЧОМУ СТАЛИ КОМЧНІСТІВ -  
ЗЛОДІЯМИ ЗВАТИ?  
ОБРЕХАЛИ, ВОНИ ЛЮДЕЙ,  
АБИСЬ ВЛАДЧУВАТИ.  
З ВІЙНИ ГУРТОК ДЕЗЕРТІВ -  
ЗЛОДІЇВ ЗАКЛЯТИХ,  
ЩОБ НЕ ТРАПИТЬ В АРЕШТАНСЬКІ,-  
ВЗЯЛИСЬ БУНТУВАТИ.

ІМ ПРИХИЛЬНИКІВ ЗРОБИЛА-  
ЦАРСЬКА ЗАМІШКА:  
ПУРИШКЕВИЧ з ЮСУПОВИМ  
ТА РАСПУТІН ГРІШКА.

А ЗЛОДІЇ, АБИ ВЛАДУ  
В РУКИ ЗАХОПИТИ,  
ТО НАРОДУ ОБІЦЯНО -  
ВІЙНУ ПРИПИНИТИ.

КОЛИ Ж ВЛАДУ ЗАХОПИЛИ,  
„ВІХВАЧУВАТЬ” СТАЛИ  
ТИХ, ЩО МИСЛИЛИ ХОЧ ТРОХИ...  
ЩОБ ІМ НЕ МІШАЛИ.

КОЛИ ДЕРЛІСЯ ЧГОРУ -  
ДОБРО ОБІЦЯЛИ,  
А ВІДЕРЛІСЬ - СІЛИ ВЕРХИ,  
ДОБРА СТАЛО МАЛО.

А ЩОБ ВДЕРЖАТИСЬ ПРИ ВЛАДІ -  
ЗРОБЛЕНО „ПІДПОРИ“  
ІЗ ЗЛОДІЇВ - РОЗБІЙНИКІВ,  
ЧЕКІСТІВ - ЖАНДАРІВ.

ЩОБ ХОЧ ТРОХИ РОЗЧУМ МАЛИ,  
ТОДІ Б КЕРЧУВАТИ,  
А ТО ЗЛОДІЙ ПО ЗЛОДІЙСЬКИ,  
ВДЕРСЯ ЦАРЮВАТИ.

НАЩО Ж НАРІД ОДЧРИЛИ?  
ЗА ЩО Ж НАРОД БІВСЯ?  
НЕ ЗА ТЕ Ж, щоб ЦАР КУЛЬТЕРНИЙ,  
ТА БЛАЗНЕМ ЗМІНИВСЯ.

А ДЕ Ж БЛАГА ТІ, що людям  
БЛАЗНІ ОБІЦЯЛИ,  
КОЛИ ВЛАДУ ЗДОБЧУВАТИ -  
ЛЮДИ ПОМАГАЛИ?

ВИ ЗАБУЛИ? ТО НІЧОГО...  
ЛЮДИ ПАМ'ЯТАЮТЬ.  
ВІШАТИМУТЬ КОМУНІСТІВ -  
ВСЕ ЇМ ПРИГАДАЮТЬ.

РОЗКАЗУЙТЕ СВОЇМ ДІТЯМ,  
ЯК ТІ СУПОСТАТИ,  
КРАТЬКОМА ТА ПО ЗЛОДІЙСЬКІ -  
СТАЛИ ЦАРЮВАТИ.

ПРОКЛИНАЙТЕ ТАК-ЩОБ ЧУЛИ,  
СТОГІН ВСЬОГО КРАЮ -  
МОЖЕ ТОДІ ХОЧ ПОВІРЯТЬ,  
ЯКЕ „ЩАСТЯ В РАЮ.”

ПРОЧИТАЄШ - СЕРЦЕ СТИСНЕ,  
СЛІЗЬМИ ОБІЛЛЕШСЯ;  
СЛОВО НАШЕ УКРАЇНСЬKE,  
В ПРОКЛЯТТЯХ КЧЕТЬСЯ.

НЕ ЧЛАЙЦІ ТА В ПРОКЛЬОНАХ -  
СЛОВО Б ВИЛИВАТИ,  
А ГУМАННІСТЬ СЛОВОМ НАШИМ,-  
КРАЩЕ ВИСЛОВЛЯТИ.

МИ ТЕРПІЛИ І ТЕРПИМО.  
НЕМА НАМ ПРОСВІТУ.  
МЕЧЕМ СІЧУТЬ СЛОВО РІДНЕ,  
ХОТЬЯ ВѢСТЬ ЗІ СВІТУ.

КАЙДАНЯТЬ ЛЮДЕЙ В КРАЇНИ  
ЗА РІДНУ ЇХ МОВУ.  
ОДНІ ГИНУТЬ... НА ЇХ МІСЦЕ,  
ЗАКОВЧУЮТЬ ЗНОВУ.

МОСКОВЩИНА БРЕХНІ ШИРИТЬ:  
- „УКРАЇНА ВІЛЬНА.” -  
В УКРАЇНІ Ж ПРО ЦЕ СКАЖЕШ,  
СЕРЦЕ З ТЕБЕ ВИЙМЕ.

ДРУКУВАТИСЬ - ПО ВКРАЇНСЬКІ,  
ВІВІСКИ - ВКРАЇНСЬКІ,  
А ЧИТАТИ І ПИСАТИ -  
ТІЛЬКИ ПО „РАСЕЙСКІ.”

НЕ ДИВУЙТЕСЬ, ЛЮДИ ДОБРІ,  
КОЛИ НАС ПРОРВАЛО -  
НА ПРОКЛЬОНИ, БО ЦЕ ДОВГО  
В ДУШІ НАКІПАЛО.

ПОДИВІТЬСЯ , ЛЮДИ БРАТЯ ,  
СПОГЛЯНЬТЕ НА ВЛАДЧ , -  
ТОДІ И САМІ ПОМОЖЕТЕ ,  
ЧТВОРЕННЯМ ЛАДЧ .

ПОМОЖСТЬ ЖЕ НАМ КОЛЕСО  
ТЕ ВРЕГ'ЮВАТИ ,  
ЩО ЗЛОДІЇ ПОВАЛИЛИ  
Й НЕ МОЖСТЬ ПІДНЯТИ .

КОЛИ СТАНЕ ВСЕ НА МІСЦІ  
ТА ПІДЕ МАШИНА ,  
ЗАЖИВУТЬ ЛЮДИ , ЯК БРАТЯ ,  
БУДЕ Й ЧКРАЇНА .

ПАМ'ЯТАЙТЕ ,ЩО НЕЩАСТЯ ,  
З КОЖНИМ МОЖЕ СТАТИСЬ  
І ВІД ТЕБЕ ТОДІ БУДЕ -  
СУСІД ВІДВЕРТАТИСЬ .

ГОНІМ СТОРЧМА ЗАДРІПАНКУ  
МОСКОВЩИНУ ТҮЮ ,  
ЩОБ НЕ ГАДИЛА ВКРАЇНІ -  
ЇХ ЗЕМЛЮ СВЯТЧЮ .

\* \* \*

### ВЗАЄМНА ЛЮБОВ

МОСКАЛЬ БРЕШЕ ,ЩО ВКРАЇНЕЦЬ -  
МОСКАЛЯ НЕ ЛЮБИТЬ .  
ВРАЖЧУ СЛЬОЗУ ПРОЛИВАЄ ,  
ПО ВОВЧЧІ - ГОЛУБИТЬ .

НЕ ЛІЙ СЛЬОЗУ , МОСКАЛИКУ ,  
НЕ ПЕРЕЛІЙ ВІНЦЯ ,  
ТЕБЕ ЛЮБЛЯТЬ ТОЧНІСЕНЬКО ,  
ЯК ТИ - ЧКРАЇНЦЯ .

\* \* \*

# ЕВРАЗІЯ ТА ЇЇ П'ЯТИЛІТКА

---

1946 - 1950

---

ПРО ДОБРОБУТ В КОЖНІЙ ХАТІ,  
ВСЯК ХАЗЯІН ДБАЄ,  
ЗАОЩАДЖУЄ ДОБРО ВІН  
Й НОВЕ НАБУВАЄ.

ТАК ХАЗЯЙСТВА ВИРОСТАЮТЬ  
І ТАК БАГАТИЮТЬ,  
БО З РОЗЧМОМ ЧСЕ РОБЛЯТЬ,  
ГОСПОДАРИТЬ ВМІЮТЬ.

В РОЗЧМОГО ХАЗЯІНА  
СПЛАНОВАНО ТОЖЕ,  
ЩО ДЕРЖАТИ, ЩО ПРОДАТИ  
І ЩО ПРИДБАТЬ МОЖЕ.

В СВІТІ РІДКО ТАК БУВАЄ,  
ЩОБ БАГАТИМ СТАТИ,  
БЕЗ ТЯЖКИХ ТРУДІВ ЛЮДИНІ,  
В ДОБРІ ЧТОПАТИ.

БО БАГАЦТВО - ЦЕ ПІТ ЛЮДСЬКИЙ,  
ТРУДЯТЬСЯ, ПРАЦЮЮТЬ,  
ТАК ДОБРОБУТ НАБУВАЮТЬ  
І ТАК ХАЗЯЙНЮТЬ.

НЕ ТРУДИТИСЬ, А БАГАТИМ -  
ТОЙ МОЖЕ ЛИШ СТАТИ,  
„ПРАВА” ХТО ЗДОБЧВ ДЛЯ СЕБЕ -  
ЛЮДЕЙ ОБДИРАТИ.

ЛЮДИ ЙС ТОДІ ВЖЕ ДОБРОБУТ  
СВІЙ НЕ МОЖСТЬМАТИ,  
БО СВІЙ ТРУД, СВОЇ ЗДОБУТКИ,  
МУСТЬ ВІДДАВАТИ.

ПОВЕЛИТЕЛЯ ТАКОГО,  
ЩО ВСІХ ОБДИРАЄ,  
НАРОД-МУЧЕНІК НА СХОДІ -  
ЕВРАЗІЯ МАЄ.

ТАМ ЗВЕЛЕНО ОБІДРАТИ,  
ЩОБ І НЕ ЗІСТАЛОСЬ,  
НІ ВДЯГТИСЯ, А НІ ЗІСТИ,  
ВСЕ З ЛЮДЕЙ ЗДИРАЛОСЬ.

ОБНИЩИЛИ ЛЮД-МУЧЕНІК,  
СОРОЧКУ СТЯГНУЛИ,  
ЛЮДИ СТАЛИ - АДАМ-ЄВА,  
ЯК Ъ РАЮ БУЛИ.

ТАКИЙ РАЙ І ТРИДЦЯТЬ ВОСЬМІМ  
РОЦІ - ЛЮДИ МАЛИ...  
ТАК ПРО ЛЮДЕЙ В ЕВРАЗІЇ,  
ПРАВИТЕЛІ ДБАЛИ.

НА ПАПЕР, ЦЬОГО ВСЬОГО  
НЕ МОЖНА ЄСТЬ ПИСАТИ,  
П'ЯТИРИЧКИ „ПАПЕРОВІ“-  
ПОЧАЛИ СКЛАДАТИ.

З-РОКУ-НА РІК ВСЕ СКЛАДАЮТЬ  
П'ЯТИРІЧНІ ПЛЯНИ,  
А НАРІД ГОЛОДНИЙ, ГОЛИЙ,  
НІ ХТО АНІ ГЛЯНЕ.

НАПИСАЛИ П'ЯТИРІЧКУ  
НА РІК П'ЯТЬДЕСЯТИЙ:  
— ВЕСЬ ДОБРОБУТ ПОДВОЇТИ —  
— І РАЙ ЗБУДУВАТИ.

БУЛИ В ПЛЯНІ ЧЕРЕВИКИ,  
МАКОГІН, МАКІТРА,  
ХРІН, ЩАВЕЛЬ, ВЕРБОВІ ГРУШІ  
ТА ДЬОХТЮ ПІВ ЛІТРА.

А ПРО ХЛІБ ВОНИ ЗАБУЛИ  
ЛЮДЯМ ПЛЯНУВАТИ,  
БО ТИМ ХЛІБОМ ВОНИ ЧЕ-КА  
БУДУТЬ ГОДУВАТИ.

„ПІДІГНАЛИ“ П'ЯТИРІЧКУ  
ДО ТРИДЦЯТЬ ВОСЬМОГО;  
ТОГО ЄСТЬ РОКУ У ЛЮДЕЙ ЦИХ -  
НЕ БУЛО НІЧОГО.

І ТАК ПЛЯН СВІЙ СПЛЯНУВАЛИ,  
ЩО КОЖЕН НАБУДЕ —  
— ЧЕРЕВИКА !! НОГА ЄСТЬ ДРУГА  
БОСА ПОКИ БУДЕ.

А ТО Й СПРАВДІ, НАЩО ТАКИ -  
ОБІДВІ ВБУВАТИ?  
ОДНЧ ОДЯГ, ДРУГА ХАЙ ЄСДЕ ..  
БУДЕ СПОЧИВАТИ.

А ТО ЗРАЗУ НА ОБІДВІ  
ОБУВ НАТЯГАТИ  
І МУЧИТИ НОГИ БУДЕШ  
І „ОБУВ'Є“ РВАТИ.

А НАВІЩО КУМАЧ ОТОЙ  
ВОНИ ПЛЯНУВАЛИ?  
ЩОБ ГОЛИМИ НЕ ХОДИЛИ,-  
НА ШІЮ ЧІПЛЯЛИ.

І ТАКУ КРАСУ ЧАРІЮ  
КОМЧНА „ВДОБУДЕ“,  
КОЛI РІК П'ЯТИДЕСЯТИЙ  
ДО ЛЮДЕЙ ПРИБУДЕ.

ГЛЯНЕШ: ЛІЗЕ ІЗ ЗЕМЛЯНКИ,  
НЕНАЧЕ Й ЛЮДИНА,  
ТИЛЬКИ ГОЛА Й ПІДСТРІБЧЄ,  
НА ШІЇ ХУСТИНА.

ЧОГО Ж СО БО ТО Й ПІДСКАКУВАТЬ?  
НА ЩО ЦЕ РОБИТИ?  
— А СПРОБУЙТЕ - ЧИ ТО МОЖНА -  
НА ОДНІЙ ХОДИТИ!

НА ДВОХ НОГАХ, ТО МИ ЗНАЄМ,  
ЩО ХОДИТИ МОЖНА,  
ЧЕРЕВИКА - НА ДВІ НОГИ -  
ОДЯГТИ НЕ МОЖНА.

СКАЧЕ ГОЛИЙ, ШІЯ В ХУСТЦІ  
ТА ПЕКЛА ПИТАЄ:  
— „ЧОРТИ, ЛЮБІ, ПОРЯТЧЙТЕ,  
БО „РАЙ“ ДОКОНАЄ!”

НЕ ДАЙ БОГ, ЯК ЩЕ ПЛЯН БУДУТЬ -  
НА П'ЯТЬ ЛІТ СКЛАДАТИ!  
ДО СТРАШНОГО СУДУ ЛЮДЕЙ -  
БУДУТЬ ПЛЯНУВАТИ.

СКАЗАТЬ ТАКІ - ПРАВДУ СВЯТУ,  
ТО Й МАЛО ЧЕКАТИ -  
ДО СТРАШНОГО Ж СУДУ „ТІЛОМ“ -  
НЕ МОЖНА СТАВАТИ.

ДУША МЧСІТЬ НА СУД СТАТИ,  
А ЩОБ ЦЕ ЗРОБИТИ -  
ШКІЛЕТАМИ ВСІХ „ПРЕДСТАВИТЬ“,  
ЩОБ БОГ МІГ СУДИТИ.

ТЕПЕР БАЧИТЕ, ЯК МОЖНА  
ЧСЕ ПЛЯНУВАТИ.  
„РАЙ-ПЕКЕЛЬНИЙ“ ЗА... ОДИН РІК,  
МОЖНА ЗБУДУВАТИ.

П'ЯТЬДЕСЯТИЙ РІК ПОБАЧИМ  
Й ПОЧУЄМО ТОЖЕ,  
ПРО ТИХ БІДНИХ ЛЮДЕЙ РАЙСЬКИХ...  
СПАСИ ЇХ - НАШ БО ЖСЕ .

\* \*  
\*

**ХОЧЕШ З ЦАПА МОЛОКА,-  
ЯК ВІН НЕ ПАСТЬСЯ.**

**СССР склав зг  
річний план з Канадою  
забирати пшеницю**

**Економист США:  
У 1965 - СССР переже-  
не США - на 5 %**

**РІК МИНУВ ШІСТЬДЕСЯТ П'ЯТИЙ,  
КОЛИ ЗА ПЛЯНОМ П'ЯТИРІЧКИ,  
СОВЕТИ БРАЛИСЬ ПЕРЕГНАТИ,  
„СТВОРИТИ РАЙ” ХОЧ НЕВЕЛИЧКИЙ**

**ЗА ПЛЯНОМ ТИМ МАЛИ „НАДАТИ”,  
НЕ ЖИТЛА ЛЮДЯМ, А ПАЛАТИ ...  
ПОКАЗУХУ ЗБУДУВАЛИ -  
І ТУРИСТІВ „ДИВУВАЛИ”.**

**А ВРОЖАЇ В ПОЛЯХ ЗБІРАЛИ,  
КОЛИ СНІГИ ЇХ ПОВКРИВАЛИ.  
А ДРУКУВАЛИ... А БРЕХАЛИ...  
ЩО ВРОЖАЇ - ПОВИМАКАЛИ.**

**ПАЙКИ ХЛІБА ВСТАНОВИЛИ  
ТА ДО КРАМНИЧОК ПРИКРІПИЛИ:  
ПІВ-ХЧНТА ХЛІБА НА ЛЮДИНУ,  
ПІСЛЯ ВРОЖАЮ-ПРИДІЛИЛИ.**

**ТЕПЕР НОВИЙ ПЛЯН „СОТВОРИЛИ” -  
І ТАК „МЧДРЕНЬКО” ПРОРОБИЛИ,  
ЩОБ ВРОЖАЙ ТАКИ ЗБІРАТИ, -  
А ДЕ? ПРО ЦЕ - ТРЕБА МОВЧАТИ!**

**І ПЛЯН ЦЕЙ ТАК ЗАПЛЯНУВАЛИ...  
ТА ТРЕБА ПРО ЦЕ ТАКИ ЗНАТИ!  
ОДНИМ СЛОВОМ - ВДОМА СІЯТЬ,  
А ВРОЖАЙ В КАНАДІ ЖСАТИ.**

\* \* \*

\*

**Прогресивный Американский  
Экономист Виктор ЛЕРДО 1961 г.  
расчитал что промышленное  
производство СССР в сопоставлении  
к уровню американского, -  
достигнет в 1965 г. - 23% , в  
1968 уже станет на 5%  
превысить американский  
промышленности.  
(Газета НРС)**

## БІЛЬШОВИЦЬКА РЕВОЛЮЦІЯ В УКРАЇНІ

ІЗ КІЄВА ЧЕРЕЗ ДНІПРО -  
ШЛЯХ ШИРОКИЙ В'ЄТЬСЯ,  
НА ГОРБОЧУ СЕЛО СТОЇТЬ,  
ОЛЕНІВКА - ЗВЕТЬСЯ.

ЖИЛОСЬ ЛЮДЯМ В ОЛЕНІВЦІ  
ТЯЖКО, ЯК І ВСЮДИ  
ТА ХАНЕНКО - ПАН ТАМТЕШНІЙ,  
ДБАВ ПРО СВОЇ ЛЮДИ.

ВІН ПОСТАВИВ В СЕЛІ ШКОЛУ,  
ЛЮДЕЙ СВОЇХ ВЧИТИ.  
ЯК РОБИТИ НАВЧИТИСЯ,  
АБИ КРАЩЕ ЖИТИ.

КИЛИМІВ МАЙСТЕРНЮ ГАРНУ  
В СЕЛІ ВІН НАЛАДИВ  
ТА СТОЛЯРКУ І СЛЮСАРКУ,  
КУЗНЮ ЗАПРОВАДИВ.

ВЗИМКУ ЛЮД РЕМИСНИЧКҮЄ,  
ДЕЩО ПІДРОБЛЯЄ,  
ЛІТОМ РИЛЛЮ СВОЮ РІДНУ -  
ПÓТОМ ПРИКРОПЛЯЄ.

ТА НЕ ДАРМА ПІТ ТОЙ ЛИВСЯ.  
НАВЧИВ ТЕЖ ХАНЕНКО,  
ЯК-ТО ТУ СВЯТУ ЗЕМЛЮ  
ОБРОБЛЯТЬ ГАРНЕНЬКО.

ЛЮДИ СІЮТЬ, ВРОЖАЙ БЕРУТЬ  
З ДЕСЯТИНИ - ДВІСТІ,  
БО НАВЧЕНІ, ЯК З ЗЕМЕЛЬКІ,  
ДІСТАТИ КОРИСТІ.

ТАК В ДОСТАТКАХ ЛЮДИ ЖИЛИ,  
САМІ ПРАЦЮВАЛИ,  
НАВЧАЛИСЯ, САМІ ВЧИЛИ,  
МЕНЬШЕ БІДЧВАЛИ.

А СУСІДИ, МАР'ЯНІВЦІ,  
ЯК ТАКЕ ПОЧУЛИ,  
ТАК ДАВАЙТЕ, МИ Й Ч СЕБЕ,  
ТАК РОБИТИ БУДЕМ.

НЕ ПРИЙШЛИСЯ ДО ВПОДОБИ  
БРАНИЦЬКИМ - МАГНАТАМ,  
ЩО В ХАНЕНКА ЛЮДИ ЖИВУТЬ  
І КРАЩЕ Й БАГАТО.

ТА ВЗЯЛИСЯ ВОНИ РАДУ  
З МАГНАТИВ СКЛИКАТИ,  
ЯК НАДАЛІ ЇМ З ХАНЕНКОМ -  
ТРЕБА ВОЮВАТИ.

ЗЛЕТИСЯ ТЕРЕЩЕНКИ,  
САНГУШКИ, ПОТОЦЬКИ  
ТА БРАНИЦЬКИ З СУСІДАМИ  
ТА ЩЕ ІНШИХ ТРОШКИ.

ЩО ХАНЕНКО НАВЧИВ ЛЮДЕЙ-  
ДОБРЕ ПРАЦЮВАТИ,  
ЦЕ ЗАСЛУГА. ЛЮДИ ЦІЇ-  
БУДЧТЬ ГОДЧУВАТИ.

НАЩО ГРАМОТИ ЧУТИ  
ВІН ЛЮДЕЙ ЧЗЯВСЯ!  
В ЯРМО ТРЕБА ЗАПРЯГАТИ,  
ВІН В НАЧКУ ВДАВСЯ.

І МАГНATИ НА ЦІМ СЛОВІ  
РАДЧ - ЗАРАДИЛИ,  
ТА ХАНЕНКА З „СВОГО КОЛА”,  
ВИКИНУТЬ РІШИЛИ.

ОДНЕ ДОБРЕ, що людeй він  
ПРИВЧИВ ПРАЦЮВАТИ  
ТА ЗЛЕ ЗРОБИВ, що навчив їх,  
ЯК ХАЗЯЙНУВАТИ.

ЦЕ „ПОГИБЕЛЬ” ДЛЯ НАРОДА,  
КОЛИ РОЗУМ МАЮТЬ,  
ТОДІ І НАС, ЯК І САМ ВІН,  
РОБИТЬ ЗАСТАВЛЯЮТЬ.

ХТО ХАНЕНКО! ЦЕ „ХЛОП” МЕДРИЙ,-  
З ШЛЯХЕТСЬКОГО РОДЧ,  
ЛЮД ПРАЦЮЄ І ВІН РАЗОМ,  
ІДЕ З ЛЮДЬМИ В ЗГОДЧ.

ХОЧ ЗЕМЕЛЬКИ Й НЕ БАГАТО,  
ЙОМУ Й ВИСТАРЧАЄ,-  
БЕНКЕТ ГУЧНИХ НЕ СПРАВЛЯ ВІН,  
ПОТРЕБИ НЕ МАЄ.

КОЛИ Й РОБИТЬ ЯКЕСЬ СВЯТО,  
ЧИ СВЯТО ВРОЖКАЮ,  
ТО СКЛИКАЄ ЛЮДЕЙ СВОЇХ  
ТА ЇХ ЧГОЩАЄ.

ЇЖСТЕ ЛЮДИ, ПИЙТЕ ЛЮДИ,  
ЦЕ ВІ ЗАРОБИЛИ,  
ХАЙ ЇЖЕ БОГ ПОШЛЕ НАМ СПОКІЙ,  
ЗДОРОВ’Я ТА СИЛИ.

ТАК ЖИЛИ ТА ПОЖИВАЛИ  
І ДІЙШЛИ ДО ТОГО,  
КОЖЕН ЛИШКІВ З-РОКА НА-РІК,  
МАВ ХЛІБА СВЯТОГО.

А МАГНATИ ПО ВКРАЇНІ  
БЕНКЕТИ ДАВАЛИ,  
ДОБРО ЛИЛОСЬ ТАМ РІКОЮ -  
ЛЮДИ ЇС ГОЛОДАЛИ.

ГУЧНИЙ БАЛЬ „ЧТЯВ” ПОТОЦЬКИЙ,  
ТОЙ, ЩО В АНТОНИНАХ,  
СЕРЕД ЛІТА - ЗРОБИВ ЗИМУ -  
НА СЕЛЯНСЬКИХ СПИНАХ.

З ШЕПЕТЕВКИ ВСЮ ДОРОГУ  
ДО АНТОНИН - ВСИПАВ,  
ЦУКРОМ БІЛИМ І САНКАМИ -  
ВІН ЦУГОМ ПОЇХАВ.

А НАВКРУГИ люд ГОЛОДНИЙ,  
ЦУКОР ВИРОБЛЯЛИ,  
СПИНІ ГНУЛИ І ПІТ ЛИВСЯ,  
А ЦУКРУ НЕ МАЛИ.

СОТКИ ТИСЯЧ МАРНУВАЛОТЬ -  
НА БАЛІ, БЕНКЕТИ.  
ЛЮДЕЙ ЗАДАРМ ПРИНЧІЖДАЛИ,  
В ТЯЖКИХ ЗЛИДНЯХ ЖИТИ.

ПРАЦЮВАЛОТЬ ЛЮДЯМ ТЯЖКО,  
ДЕШО Й ЗБЕРІГАЛОТЬ,  
А ЗАЙШЛА „СВОБОДА” КЛЯТА -  
ЧСЕ ЗАБІРАЛОТЬ.

ВСІХ ЛЮДЕЙ, ЩО ПО ХАЗЯЙСЬКИ,  
КОПІЙКИ СКЛАДАЛИ,-  
КУРКУЛЯМИ, КУЛАКАМИ -  
КОМУЧНА ПРОЗВАЛА.

ЗАБРАЛИ ЧСЕ ДО НИТКИ,  
ВИГНАЛИ ІЗ ХАТИ...  
МАЛО ТОГО, ТО ВЗЯЛИСЯ,  
СИБІР ЗАПОВНЯТИ.

В КОГО З ЛЮДЕЙ ХАТА ЧИСТА  
ТА ЛЮДЯНО В ХАТИ -  
ТИМИ ЛЮДЬМИ ПОВНІ ТЮРМИ,  
БУЛИ „ПОНАПХАТИ.”

В ОЛЕНІВЦІ, В СЕЛІ ТОМЧ,  
ДЕ ХАНЕНКИ ЖИЛИ -  
ЗІБРАВ ВІН ЛЮДЕЙ ВСІХ РАЗОМ  
І ТАК ЗАРАДИЛИ :

ЗЕМЛЮ ЛЮДЯМ ПОДІЛИТИ  
І ЧВЕСЬ МАєТОК.  
РОБІТЬ ЛЮДИ... ТА НЕ КРИВДІТЬ -  
ВДОВИЦЬ І СИРІТОК.

„ЯК ЖЕ З НАМИ ТЕПЕР БУДЕ?”  
ХЛІБОРОБ ПИТАЄ.  
РЕВОЛЮЦІЯ ЗЛИДЕННА  
І НАС РОЗРИВАЄ.

ЗЕМЛЮ ЧСЮ ОБРОБЛЯЙТЕ,  
БО НЕ ЧАС ЛІНІТЬСЯ,  
І ДОБРОМ, ЩО БОГ ПОШЛЕ ВАМ -  
ПО-ЛЮДСЬКИ ДІЛІТЬСЯ.

НЕ ДОВЕЛОСЬ ЛЮДЯМ ДОВГО -  
ПО-ЛЮДСЬКИ ДЛІТЬСЯ,  
РЕВОЛЮЦІЯ - ЗАЛІЗЛА,  
ВСІ СТАЛИ МОЛИТЬСЯ:

ПРОНЕСИ ТИ, БОЖЕ, ЛИХО,  
ЩО СТРЯБЛОСЬ НАД НАМИ,  
ЗВІЛЬНИ, ТИ НАС, ВІД „СВОБОДИ”,  
ХАЙ ЖИВЕ З ПАНАМИ.

ЇМ ПОТРІБНА ЦЯ „СВОБОДА”,  
НАМ - НАША РОБОТА.  
ЗА ЛЮДЕЙ БИ НАС ВВАЖСАЛИ Б,  
НЕ СТУЛЯЛИ Б РОТА.

РЕВОЛЮЦІЯ - „СВОБОДЧ” -  
ЛЮДЯМ ПОКАЗАЛА,  
ЩО ТАКОЇ ЩЕ СВОБОДИ -  
ЛЮДИНА НЕ ЗНАЛА.

Ч ТЕБЕ „СВОБОДНО” БРАЛИ,  
ТИ „СВОБОДНО” БАЧИШ,  
ТИ „СВОБОДНО” В ТЮРМУ ІДЕШ  
І „СВОБОДНО” ПЛАЧЕШ.

ТИ „СВОБОДНО” ВІДРІКАВСЯ -  
ВІД БАТЬКА, ВІД НЕНЬКИ,  
ТИ „СВОБОДНО” ЧСІМ ПЛЕЩЕШ:  
„БАТЬКИ - ВОРІЖЕНЬКИ”

МИ ЗАЗНАЛИ ЦЬОГО ЩАСТЯ ..  
ПРОСИМ ТЕПЕР БОГА,  
ЩОБ МИНОСЬ ЛИХОЛІТТЯ,  
СКІНЧИЛАСЬ СВОБОДА.

РЕВОЛЮЦІЯ Ч ТОЙ ЧАС -  
СТАЛА ОБДИРАТИ,-  
КУРКУЛЯМИ ЧСІХ ЛЮДЕЙ -  
СТАЛА НАЗИВАГИ.

ДЕ Ж БІДНОТА З ОЛЕНІВКИ?  
ДЕ ВОНА ПОДІЛАСЬ?  
КАЖСТЬ ЛЮДИ: В ОЛЕНІВЦІ,-  
ВОНА НЕ ВРОДИЛАСЬ.

БАЧИТЬ „ВЛАДА” В СЕЛІ ЦЬОМУ  
БУДЕ „ІМ” МОРОКА,  
РОЗКУРКУЛИЛИ... ЗАСЛАЛИ ...  
ВСЯ ЗЕМЛЯ - ТОЛОКА.

ПОДІВІТЬСЯ , ЛЮДИ ДОБРІ,  
ЩО ЗА ЧАСИ СТАЛИ!  
МИ ЗА ПАНА СПИНІ ГНУЛИ,  
А „ЦІ” Й ТЕ ЗАБРАЛИ.

ПАН ВІСНДЖУВАВ ЛЮДИНУ,  
ТА ЖІВ З ЇЇ ПОТУ,  
ДЕЩО ДБАЛИ І ДЛЯ СЕБЕ,  
СКІНЧИВШИ РОБОТУ.

РЕВОЛЮЦІЯ - СВОБОДА -  
ЛІХА НАРОБИЛА,  
НА ПРОЖІТОК ТОБІ ДЕННИЙ  
НЕ ВІДАЮТЬ ХЛІБА.

ЗА ТЕЖ ГОНЯТ НА РОБОТУ -  
ВДОСВІТ І ДО НОЧІ;  
НЕ ВСТИГ ЛЯГТИ ЗАДРІМАТИ,  
ЗНОВ РОЗДИРАЙ ОЧІ.

ВСЕ Ч ЛЮДЕЙ ВІДІБРАЛИ,  
ЗЕМЛЮ СКОЛГОСПИЛИ,  
ГОНЯТЬ ЛЮДЕЙ, ГІРШ ПАНЩИНИ,  
ЩОБ ДАРМА РОБИЛИ.

РОБЛЯТЬ БІДНІ, ГОЛІ, БОСІ,  
ГОЛОДНІ НАРОДИ.  
ХЛІБОМ ЇХНІМ ГОДЧУТЬСЯ -  
МОРДАТИ „СВОБОДИ”

ЗАСТАВЛЯЮТЬ ПРАЦЮВАТИ,  
ЩОБ ЗЕМЕЛЬКА ТАЯ -  
ХОЧА Б „ДВАДЦЯТЬ” З ДЕСЯТИНИ  
ДАВАЛА Б ВРОЖСАЮ.

ЩО Ж ЗА ДИВО! ЛЮДИ КАЄСТЬ,  
МИ ТУТ-ДВІСТІ БРАЛИ!  
НЕ БУЛО Б Ч НАС „СВОБОДИ”,  
МИ Б ВАМ ДОКАЗАЛИ.

З УКРАЇНИ ТОГО ЧАСУ -  
ВСЕ ПОЗАБІРАЛИ.  
ВРОЖСАЙ „ДВАДЦЯТЬ” З ДЕСЯТИНИ!  
ГАЗЕТИ КРИЧАЛИ.

НЕ ЧМІЮТЬ ДАТИ РАДИ -  
ТОМЧ, ЩО ЗАБРАЛИ,  
ПОТРОЩИЛИ, ГНИЄ, ГІНЕ ...  
ЛЮДИ ЗАМОВЧАЛИ.

КОЛІ Ж ХТО ІЗ ЛЮДЕЙ СКАЖЕ,  
ЩО ТАК- НЕГОДИТЬСЯ,  
ТО КІСТЬМИ В СИБІРІ ЛЯЖЕ,  
НАЗАД НЕ ВЕРНЕТЬСЯ.

ВАМ БИ СЮДИ ТРЕБА БУЛО Б -  
ХАНЕНКА ПРОСИТИ,  
ВІН НАВЧИВ БИ ВАС, ЯК ТРЕБА,  
ПО ХАЗЯЙСЬКІ ЖИТИ.

ВИ НЕПОТРІБ, СМІТЯ В СВІТІ,  
ВЗЯЛИСЬ КЕРУВАТИ -  
„ПШОНО”, КАЖЕТЕ - „ПОСІЯТЬ” -  
В ЛЮДЕЙ НЕ СПИТАТИ.

ЛЮДИ СІЮТЬ... АЛЕ ПШОНО,-  
СХОДИТИ - НЕ СХОДИТЬ...  
ЗНОВУ ЛЮДЕЙ ЗАВИНИЛИ,  
В ТЮРМИ ЇХ СПРОВАДИТЬ.

ТАКИ ЛЮДИ „ДОКАЗАЛИ”,  
ЩОБ ПШОНА ДІСТАТИ -  
ПРОСОМ ТРЕБА ЗАСІВАТИ.  
А ПОТОМ - ЗІДРАТИ.

А ВСЕ ЛІНЬКИ; НЕ ХОТИЛОСЬ  
СВОЄ БОРОНИТИ,  
ТЕПЕР МУСИШ ЯРМО МОСКВИ,  
ТЯЖСКО ВОЛОЧИТИ.

ТА НЕ ТІЛЬКИ САМ ВОЛОЧЕШ,  
А МУСЯТЬ ЩЕЙ ДІТИ,  
ЗА БАТЬКІВ СВОЇХ - НЕДБАЙЛІВ,  
ТЕ ЯРМО НОСИТИ.

\* \* \*

## НАСИЛЬСТВО

КОЛИ ЛЮДЕЙ СОТВОРИВ БОГ,  
ДАВ ІМ ПРАВА РІВНІ:  
„ЛЮДЯМ ЖИТИ БЕЗ НАСИЛЬСТВА”  
БОЖКІ ДІЛА ДИВНІ.

ТАК НЕ ДОВГО ТО ЖИЛОСЯ,  
СТАЛИ НАРОДЖАТИ -  
СИМІВ, ХАМІВ ТА АФЕТІВ  
Й РІВНІСТЬ ПОРУШАТИ.

АФЕТ ХОЧЕ В РОДУ БУТИ  
СТАРШИМ НАД СИМАМИ,  
ЩОБ ВСІ ЙОМУ СКОРИЛИСЯ  
ТА СТАЛИ РАБАМИ.

ТАКЕ САМЕ І СИМ ХОЧЕ -  
РОДОМ ЗАПРАВЛЯТИ  
ТА ІЗ РОДУ АФЕТОВА -  
РАБІВ ЗАПРЯГАТИ.

СТАЛИ БРАТЬІ МІЖ СОБОЮ,  
ДІЛО ВИРІШАТИ,  
А ХАМ ЯРМО-НАТЯГ ОБОМ  
І СТАВ ХАМЧВАТИ.

СЕБЕ СТАВИВ ЗА СТАРШОГО  
НАД ВСІМА РОДАМИ,  
НЕВОЛЕЮ СКОРИВ БРАТІВ,-  
ВСІ СТАЛИ РАБАМИ.

КОЛИ Ж ЛЮДИ ІЗ БРАТАМИ -  
СКИНУТЬ ГНІТ СХОТИЛИ,  
ХАМ ЧЯВСЯ КАТУВАТИ  
І ЗЛОМИВ ЇХ СИЛИ.

ТА НЕДОВГО ПАНУВАТИ  
ХАМАМ ДОВЕЛОСЯ,  
ЛЮДИ ЯРМО-ГНІТ СКИДАЛО,  
ХАМСТВО РОЗБРЕЛОСЯ.

ТЕПЕР ЛІЗЧТЬ ТІЇ ХАМИ,  
ЗНОВЧ КЕРУВАТИ.  
А РОЗУМУ НЕ ВИСТАРЧА,  
ТО НАСИЛЬСТВОМ БРАТИ.

І ТЕПЕР ТАКІЙ ХАМИ,  
НА БІДЧ, НА ГОРЕ,  
ДЕ ПРОЛІЗЧТЬ ТАМ КРОВ АЮДЬКА  
ЛЛЄТЬСЯ НАЧЕ МОРЕ.

ЧЗУРПАТОРАМИ - ХАМІВ  
ЛЮДИ ПРОЗИВАЮТЬ,  
А ЩОБ СКИНЧТИ НАСИЛЬСТВА,  
ВОНИ СИЛ НЕ МАЮТЬ.

ХАМИ ЛЮДЕЙ НА ГОЛГОФУ  
ВЕДҮТЬ РОЗПИНАТИ  
І ЩО „РАЙ“ ХАМИ „СТВОРИЛИ“,  
ВЕЛЯТЬ ІМ КРИЧАТИ.

ЯК БИ УСІМ СВИНЯМ РОГИ,  
ЯКЕ ГОРЕ Б СТАЛО!  
ЧВЕСЬ СВІТ ПЕРЕКОЛОЛИ Б  
ТА ЩЕ Б БУЛО МАЛО.

Є Й ТЕПЕР ОДНА КРАЇНА,  
ЯКА ХАМА МАЄ.  
СМЕРТЬ, НАСИЛЬСТВО НАД ЛЮДЬМИ ВІН,  
СТРАШНЕ ВИТВОРЯЄ.

І ВІД ЦИХ НАСИЛЬСТВ СТРАХІТТЯ,  
ЛЮДИ ЧТИКАЮТЬ -  
ЗА КОРДОНИ, ЯК ХТО МОЖЕ, -  
КУЛІ ДОГАНЯЮТЬ.

ЩОБ СВІТ НЕ ЗНАВ ПРО НАСИЛЬСТВА,  
ЩО ХАМ ВИТВОРЯЄ,  
ПРОТИВНИКІВ ГНОЙ В ТЮРМАХ,  
ВТІКАЧІВ СТРІЛЯЄ.

ЗАЙШЛА ВІЙНА Й ЗАГОРОЖІ  
Ч ХАМА ЗЛОМИЛИСЬ -  
МІЛІОНАМИ ВТІКАЛИ...  
ВІД „РАЮ“ ЗВІЛЬНЯЛИСЬ.

ПОВТІКАЛИ ВІД НАСИЛЬСТВА,  
МІЛІОНАМИ ЛЮДИ.  
ХАМСЬКІ ВЧИНКИ РОЗНОСЯТЬСЯ -  
ПО ВСІМ СВІТІ ВСЮДИ.

РОЗКАЗУЮТЬ ЛЮДИ ПРАВДУ  
ПРО УСІ БЕЗЧИНСТВА,  
ЩО ХАМ ТВОРить В КРАЮ ЇХНІМ  
І ПРО ВСІ ЗЛОДІЙСТВА.

ЧТИКАЧІВ, що „ЗВИХНУЛИСЬ“,  
ХАМ КРИЧИТЬ БЕЗ ВПИНЧ:  
- НАЗАД УСІХ ПОВЕРНУТИ,  
- В ІХНЮ БАТЬКІВЩИНУ.

ЗВІК, БАЧИТЕ, В „РАЮ“ СВОЇМ  
РОГАМИ КОЛОТЬСЯ,  
МАРАКУЄ СОБІ, БЛАЗЕНЬ,  
І З ЧУЖИМ БОРОТЬСЯ.

ПОМІРКУЙТЕ, ЩО ХАМ РОБИТЬ -  
КОЛI РОГИ МАЄ!  
І ЦІ РОГИ КОЖЕН БАЧИТЬ,  
АЛЕ НЕ ЗБИВАЄ.

ДЕХТО МИСЛІТЬ - ХАМСЬКІ РОГИ -  
КОЛОТЬ ПЕРЕСТАНУТЬ!  
ПОЧЕКАЙТЕ, НЕ ЗБИВАЙТЕ,  
ВОНИ Й ВАС ДІСТАНУТЬ.

А ТО МОЖЕ Й ПІЗНО БУДЕ  
З ХАМАМИ БОРОТЬСЯ,  
КОЛИ ВВІЙДУТЬ В „СМАК СВИНЯЧИЙ”,  
ТО БУДУТЬ КОЛОТЬСЯ.

ДЕХТО Й ТЕПЕР ХАМУ ТОМУ  
ІЗ ДОРОГИ СХОДИТЬ,  
ЧКЛ/ДАЄ З ХАМОМ ПАКТИ  
ТА ДРУЖСБУ ЗАВОДИТЬ.

„ДРУЖСБА-ДРУЖБОЙ!” А ХАМ ПОЧАВ-  
„ДРУГОВІ” ГУКАТИ:  
— ВТІКАЧІ ДЕ?  
ТАЙ СТАВ ДРУГ ЗЛЯКАВСЯ!  
ВИДАВАТИ.

І НАСИЛЬСТВО ЗНОВУ СТАЛО ·  
ВТІКАЧІВ ХВАТАЮТЬ,  
А ЩОБ В „РАЙ” ЗНОВ НЕ ПСТРАПИТЬ,  
ТО ЭСИТТЯМ КІНЧАЮТЬ.

ТЕПЕР Й ДРУЗІ ПОБАЧИЛИ,  
ЇМ ОЧІ ВІДКРИЛИСЬ,  
ТІ, що були ПОВЕРНЕНІ,  
В ТЮРМАХ ОПИНИЛИСЬ.

ТА ПО ОДНОМУ ІЗ ТЮРЕМ-  
ХАМ ЇХ ВИТЯГАЄ  
ТА ПЕТЕЛЬКУ-ШИБЕНИЧКУ  
КА НІХ НАТЯГАЄ.

ДУМКА ВОВЧА В ХАМА ТОГО.  
ВІН ЇЇ ХОВАЄ.  
ДРУЗЯМ ШИБЕНИЧКУ ТОЖЕ,  
ВІН ПРИГОТОВЛЯЄ.

ТІЛЬКИ ОДНУ НЕОБАЧНІСТЬ  
ЧЕКАЄ ВІД „ДРУЗІВ”,  
ТО ПОВІСНУТЬ Ч ПОВІТРІ-  
ГОЛІВКИ В МОТУЗІ.

БО АФЕТИ СЛОВОМ-ДІЛОМ-  
ДОХОДЯТЬ ДО ЗГОДИ.  
ХАМИ Ж СІЮТЬ ВОРОЖНЕЧЧУ,  
БУНТУЮТЬ НАРОДИ.

ТОМУ ЛЮДИ НЕ ВЕРТАЮТЬ  
І ВЕРТАТЬ НЕ БУДУТЬ,  
БО НАСИЛЬСТВА НАД СОБОЮ,  
ВОНИ НЕ ЗАБУДУТЬ.

Я ТЕЖ ОДИН З МІЛІОНІВ,  
ЩО ПРИЙШЛОСЬ ТІКАТИ,  
ЯК ПРИМУСЯТЬ ВЕРТАТИСЯ,  
ТО ТРУП МОЖУТЬ ВЗЯТИ.

ПОДУМАЛИ Б КРАЩЕ НАД ТИМ,  
ЯК ПОРЯДОК ДАТИ -  
В ТОМУ „РАЮ” А ІЗ ХАМОМ,  
ПОРА Б ВЖЕ Й КІЧНАТИ.

ЯК БИ ЗНИЩИЛИ НАСИЛЬСТВО,  
ПОЗБУЛИСЯ Б ХАМА,  
МІЛЙОНИ ВЕРТАЛИСЯ Б,  
ЯК З ВУЛКАНА ЛАВА.

НЕ ВДЕРЖАЛИ Б ЛЮДЕЙ-БІДНИХ  
НІ ОДНОЇ ДНІНИ.  
НЕ ПОВЕЗЛИ Б! - ПІШКИ Б ПІШЛИ,  
АБИ ІЗ ЧУСКИНІ.

БО ЧУСКЕЕ ДЛЯ ЛЮДИНИ -  
ЧУСКИМ Й ЗІСТАЄТЬСЯ,  
А НА РІДНУ БАТЬКІВЩИНУ -  
КОЖЕН ІЗ НАС РВЕТЬСЯ.

ТІЛЬКИ ТА ЛЮДИНА МУСИТЬ  
В ЧУСКИХ ПРОПАДАТИ,  
ЩО ПОТРАТИВ СИЛИ СВОЇ,  
НЕ ЗДУСЖА ВЕРТАТИ.

ЯК ТО КАЖСТЬ: В ГОСТЯХ ДОБРЕ,  
ВДОМА ТАКИ КРАЩЕ,  
ХОЧ МУЧИЛИСЬ МІЛЙОНИ  
ТА БУЛО Б ХОЧ ЗА-ЩО!

ЧОГО ХОТЬЯТЬ МІЛЙОНИ?  
ЧОГО ЛЮД БАЖАЄ?  
- СКИНУТЬ ГНІТ! БО САМ НЕ МОЖЕ.  
БО ЗБРОЇ НЕ МАЄ.

ДЕМОКРАТИ! ПОМОЖСТЬ НАМ -  
НЕ ТІЛЬКИ ДУМКАМИ.  
ДАЙТЕ ПОМІЧ! МИ ВСЕ ЗРОБИМ -  
СВОЇМИ РУКАМИ.

ПОДІВІТЬСЯ ЯКА СИЛА!  
ТІЛЬКИ ОБ’ЄДНАТИ.  
МИ ЗВІЛЬНЕМОСЬ ВІД НАСИЛЯ -  
ХАМ МУСИТЬ СКОНАТИ.

ТОДІ ЛІШЕ ПОД’ЯКУЄМ  
ТА ПОТИСНЕМ РУКИ,  
КОЛИ ЗВІЛЬНИМОСЬ ВІД ХАМА -  
ПОЗБУДЕМОСЬ МУКИ.

ТОДІ ДІЙСНИМ ДРУГОМ ЛЮДСТВА,  
МОГЛИ Б ТІЇ СТАТИ,  
ЩО ОТЕ НАСИЛЯ „РАЙСЬКЕ”,  
ПОМОГЛИ Б СКИДАТИ.

АЛЕ Й ЗА ТЕ ВАМ СПАСИБІ,  
ЩО ВИ ВЖЕ ПРОЗРІЛИ,  
ХОЧ ВАМ ОЧІ ПРОДИРАЛИ,  
РОТ - САМІ ВІДКРИЛИ.

ЗАКРИВАЙТЕ КРАЩЕ РОТА-  
СЛІВ НЕ ВИТРАЧАЙТЕ,  
ЗАСТУПІТЬСЯ ЗА НЕЩАСНИХ  
ТА ПОМІЧ ПОДАЙТЕ.

НЕ ХОВАЙТЕСЬ, А ВІДКРИТО,  
БО І ВАС Є ЗМОГА.  
МИ Й ВИ - ЛЮДИ, І ВІРИМО -  
В ЄДИНОГО БОГА.

ЯК НЕ НАС, ТО ЛЮДЕЙ „РАЙСЬКИХ”,  
ПРОСИМО - СПАСАЙТЕ!  
— НЕ СПАСЕТЕ, ТО НА СЕБЕ -  
ВИ МЕЧ ПІДНІМАЙТЕ.

ВАС ЗАМУЧАТЬ, ВИ ЗГИНИТЕ...  
ВАМ ЦЕ НЕ ЗАБУДУТЬ.  
ДОПУСТИЛИ... САМІ ЗГНИЛИ,  
ВСІ ПРОКЛІНАТЬ БУДТЬ.

ПРОКЛЯНУТЬ ТА КЛЯСТИМУТЬ,  
ЯК РУЗВЕЛЬТА ТОГО,  
ЩО НЕХТУВАВ ЛЮДЕЙ ЗВІЛЬНИТЬ,  
З-ПІД ЯРМА ТЯЖКОГО.

ВІН ЭСАХНУВСЯ, ЯК ПОБАЧИВ,  
ЩО НАРОБИВ З ЛЯКУ.  
І ЗРОЗУМІВ, що ЦІЧЄ -  
СТАЛІНОВІ... РУКУ.

ПОЖАЛКУВАВ, що ПОСЛУХАВСЬ  
БЕЗДАРУ - ДРУЖИНУ;  
ПРОКЛЯТЬ ЛЮДСЬКИХ НЕ ВІДЕРЖАВ,  
СХОВАВСЬ В ДОМОВИНУ.

НЕ ЙДІТЬ І ВИ ТАКИМ ШЛЯХОМ -  
НАМ ДОПОМАГАТИ,  
ЩОБ НЕ ПРИІШЛОСЬ НАМ НЕЩАСНИМ,  
ЩЕЙ ВАС ПОХОВАТИ.

\* \* \*

## ХХІІ ВІК

ВІК ДВАДЦЯТИЙ НАШІ ЛЮДИ,  
ЗА ВІЙНИ ТА БИТТЯ,  
ПРОСЛАВИЛИ ЙОГО ВСЮДИ-  
ВІКОМ ЛИХОЛІТТЯ.

ВІЙНИ, СМУТИ ПОТЯГЛИСЯ-  
ОДНА ЗА ОДНОЮ-  
З ЯПОНЦЯМИ, ТО З НІМЦЯМИ,  
ПОТІМ МІЖ СОБОЮ.

В ЧОТИРНАДЦЯТЬ - ВІЙНА-ЛИХО  
ДО РЕШТИ ДОБИЛА  
І НЕЩАСНИХ ЛЮДЕЙ КРАЮ,  
ЗНИЩИЛА, ЗГУБИЛА.

ЧЗЧРПАТОРИ Ч ТОЙ ЧАС  
З ЦЬОГО СКОРИСТАЛИСЬ,-  
ВСЕ ДОЩЕНТУ ЗМАРНУВАЛИ  
І САМІ ЗІСТАЛИСЬ.

ЗАХОПИЛИ В ЛАПИ ВЛАДЧ  
ТА „ЗАВЛАДЧВАЛИ”  
ЗА ДВА РОКИ ТЕЇ ВЛАДИ -  
ВСІ ГОЛОДЧВАЛИ.

ІЛИ ЗЕМЛЮ НА ПОВОЛЖСКІ,  
Ч КАЗАНІ - КОРУ,  
ЗАГОРІВСЯ КРАЙ МОСКОВСЬКИЙ  
ЧВЕСЬ - НА ТУ ПОРУ.

ЧКРАЇНА ТОГО ЧАСУ -  
БАЧИТЬ ТАКЕ ЛИХО  
І ЩОБ РАЗОМ НЕ ГНОЇТИСЬ,  
ВІДДІЛИЛАСЬ ТИХО.

ПОБАЧИЛА МОСКОВЩИНА  
ЧКРАЇНУ НОВУ.  
А ЯК ЖЕ ЖС МИ ЖСТИ БУДЕМ?  
НАЩО ДАЛИ ЗГОДУ?

ЗБУЛИСЬ ХЛІБА, ЗБУЛИСЬ САЛА  
І НІЧИМ ТОПИТИ.  
ХІБА МОЖНА МОСКОВЩИНІ -  
БЕЗ ВКРАЇНИ ЖСТИ!

А В ТОЙ ЧАС ПО ЧКРАЇНІ  
ВІЙСЬКО ФОРМУВАЛОСЬ,  
ПОЛК БОГУНСЬКИЙ, ГАЙДАМАЦЬКИЙ,  
Й ІНШІ НАРОЖДАЛИСЬ  
  
ЧОРНОШЛІЧНИКИ, ГЕТМАНЬЦІ,  
СИНІЙ ЖУПАНИ,  
СІЧОВІ СТРЛЬЦІ - ХОРОБРІ,  
ПЛАСТУНІ З КУБАНІ.

ПЕРЕЯСЛАВ, ХЕРСОН, ЧМАНЬ,  
ПОЛТАВА І НІЖЕН-  
ПОВИТЯГЛИ ШАБЕЛЬОЧКИ,  
З ЗАРЖАВІЛИХ НІЖЕН.

РОСТУТЬ ПОЛКИ КОЗАЦЬКІЙ  
І В ОДНЕ ЗЛИСЯ,  
ВИШОВ СИМОН НАШ ПЕТЛЮРА  
ТА НИЗЬКО ВКЛОНИВСЯ:

- БРАТИ МОЇ - УКРАЇНИ -  
- МИ ЗІБРАЛИСЬ РАЗОМ,  
- ЖСТИ МИРНО, А ДІЯТИ-  
- ЗА ЦЕНТРА НАКАЗОМ.

- НЕ БІДЧ ЧИНТИ ЛЮДЯМ,  
- А ДОПОМАГАТИ.  
- ЧИМ ХТО МОЖСЕ ХАЙ ПОМОЖСЕ,  
- щоб на ноги стати.

ЗРОСЛО ВІЙСЬКО УКРАЇНСЬКЕ;  
ГОРДЕ, МИРНЕ, СМІЛО -  
ЙДТЬ КОЗАКИ ЧОРНООКІ,-  
ДИВИТИСЯ МИЛО.

БАЧИТЬ МОСКАЛЬ, що ПРИЙДЕТЬСЯ  
САМИМ ПРАЦЮВАТИ,  
БЕЗ ВКРАЇНИ - НЕ ПРОЖИТИ,  
НЕМА щой КАЗАТИ.

ТІЛЬКИ ДВА РОКИ БЕЗ НЕЇ.  
ВЖЕ З ГОЛОДУ ГЛУХНЕМ,  
ЯК ТАК ДАЛІ ЗАТЯГНЄТЬСЯ,  
ТО ЗОВСІМ ПОПУХНЕМ.

МОСКАЛЬ ВЗЯВ ПОРОХІВНИЦІ  
ТА ОДЯГСЯ В ЗБРОЮ,-  
-ХОДІМ „ПРОСИТЬ” ХЛІБА В НЕЇ,  
- НЕ ЗАВОДИТЬ БОЮ.

НАШ ЛЮД ЛАГІДНИЙ Й ЛАСКАВИЙ,  
ТИ ТІЛЬКИ СКРИВИСЯ,  
ЩО є В НЬОГО - ВСЕ ВІДДАСТЬ ВІН.  
ТИ ВЖЕ НЕ ЖСУРИСЯ.

ХАЙ ЖСУРЯТЬСЯ УКРАЇНЦІ,  
ЯК НАС ГОДУВАТИ,  
КОЛИ ЗНОВУ ДОЗВОЛИЛИ  
ГОСПОДАРЮВАТИ.

ГОСПОДАРИЛИ І БРАЛИ,  
ТЯГЛИ ВСЕ З СОБОЮ,  
КОЛИ ЖС ЛЮДИ СХАМЕНУЛИСЬ -  
„ГІСТЬ” НАСТАВИВ ЗБРОЮ.

ТА ЯК ЄЖЕ ЦЕ ТАК ВИХОДИТЬ?  
В НАШІЙ ХАТІ... Й ЗБРОЯ?  
ТО ВИХОДИТЬ - ВЛАСНА ХАТА -  
ЗНОВ ЧУСКА НЕ МОЯ!

НАМ ХОТИЛОСЬ ДОПОМОГТИ  
БІДНІЙ МОСКОВЩИНІ,  
А ПРИГРІЛИ, ПРИГОРНУЛИ -  
ГАДА В ПАЗУШИНІ.

І ПРИЙШЛОСЯ ЗНОВУ ХАТУ  
СВОЮ ПОКИДАТИ,  
В СВІТ ЗА-ОЧІ З ДІТОЧКАМИ -  
ЧСІМ МАНДРУВАТИ.

ТОЖ ДІВІТЬСЯ, СУСІДОНЬКИ,  
ТАК ЗАВСІДИ БУВАЄ,  
З КІМ ТИ ХЛІБОМ ПОДІЛИШСЯ -  
ТОЙ ШКІРУ ЗДИРАЄ.

ЗАБРАВ ЗЕРНО, ЗАБРАВ САЛО,  
ЗАБРАВ І СКОТИНУ.  
ВИГНАВ З ХАТИ МАНДРУВАТИ  
НЕ ДАВ ВЗЯТЬ СВІТИНУ.

НА ПОГИБЕЛЬ ВИПИХАЄ,  
А ТОГО НЕ ЗНАЄ,  
ЩО ПОГИБЕЛЬ НАД НИМ ВІСИТЬ  
І ЧАСУ ЧЕКАЄ.

ТАЙ ЗАПЛАТЯТЬ ЙОМУ ЛЮДИ  
ЗА ТЮРМИ, ЗА МУКИ  
І ТЯГНУТЬСЯ ВЖЕ НА КАТА,  
ВИСТРАЄСДАННІ РУКИ.

РОЗДЕРУТЬ ЄЖЕ КАТА СВОГО,  
РОЗКИДАЮТЬ ТІЛО,  
А СОБАКИ РОЗВОЛОЧАТЬ,  
ЩОБ І НЕ СМЕРДІЛО.

ТАКА ШАНА І ПОВАГА -  
„ВЕЛИКИМ” КАТЮГАМ,  
ТАКА ЄЖЕ ШАНА БУДЕ Й ЙОГО  
ПСАРЯМ І ПАПУГАМ.

СТЕРЕЖСІТЬСЯ ПСАРІ КЛЯТИ,  
БО ВАС БАЧАТЬ ЛЮДИ,  
КОЛІ ЗНИЩАТЬ КАТА СВОГО,  
НАЙДУТЬ І ВАС ВСЮДИ.

БЕРЕЖСІТЬСЯ Й ВІ ПАПУГИ,  
БО ВІДНО ВАС ТОЖЕ,  
В ТЮРМУ ХОЧА Й НЕ ВТРАПИТЕ,  
ТО... ПОВІСЯТЬ МОЖЕ.

ТАК ВВАЖАЙТЕ І ТІКАЙТЕ,  
ЗАЛИШАЙТЕ КАТА,  
НАСУВАЄТЬСЯ ЖСОРСТОКА,  
НАРОДНЯ РОЗПЛАТА.

ОТАМАН ПЕТЛЮРА ЗВЕЛІВ-  
КОЗАКІВ ЗІБРАТИ,  
БО ЗА ХЛІБ-СІЛЬ ВОРОГ ЛЮТИЙ,  
ПОЧАВ ВОЮВАТИ.

НЕ ВСІ НАШІ КОЗАЧЕНЬКИ,  
НЕ ВСІ ПОЗБІРАЛИСЬ,  
РОЗІСЛАВ ГОНЦІВ, ОТАМАН,  
ЛЮДЕЙ СПОВІЩАЛОСЬ:

АБИ, БРАДИ В РУКИ ЗБРОЮ-  
КРАЙ СВІЙ БОРОНИТИ,  
БО ПРИГРІЛИ МОСКОВЩИНУ,  
ВОНА ВЗЯЛАСЬ БИТИ.

ПОЛЕТИЛИ ГОНЦІ-ОРАИ  
ПО ВСІЙ УКРАЇНІ,  
А НАЙБІЛЬШЕ РОЗЛЕТИЛИСЬ  
ВОНИ ПО ВОЛИНІ.

ЗАЛЕТИЛИ ДО КАМ'ЯНЦЯ,  
ХОЛМА ТА КАРПАТИ  
І ПОЧАЛИ КОЗАЧЕНЬКІВ,  
В ПОЛКИ ЗАКЛИКАТИ.

ПОЛЕТИЛИ ОРЛЯТАМИ  
В ОСТРІГ, ЛУЦЬК ТА ДЧБНО,  
А СОКОЛИ В МІСТО ЗАСЛАВ,  
ЩО „БУРЛИЛО” ШУМНО.

НАЛЕТИЛИ Й СПОВІСТИЛИ:  
- КОЗАКИ, ЗА ЗБРОЮ.  
- СИМОН З НАМИ-ОТАМАНОМ,  
ВЕДЕ НАС ДО БОЮ.

ЗАШЧУМОЛО Ч ЗАСЛАВІ ...  
ДЕЖ ТИ, СОКОЛОНОНЬКУ?  
НАЛЕТИЛА ОРДА МОСКВИ-  
СТЯЛИ ГОЛОВОНЬКУ.

І НЕ СТАЛО ГОНЦЯ-ОРА,   
СОКОЛА - СЛАВУТИ,  
ЩО ЗБІРАВ ВІН КОЗАЧЕНЬКІВ,  
ЩОБ СЛАВИ ЗДОБУТИ.

ПОВЕРНУЛИСЬ ГОНЦІ-ОРАИ.  
НЕМА ЛИШ ОДНОГО...  
НЕМА СОКОЛА З ЗАСЛАВ'Я,  
НЕМА МОЛОДОГО.

ВИЙШОВ СИМОН - НА ВСІХ ГЛЯНУВ

ТАЙ СТАВ І ПИТАВ:

- А ДЕЖ СОКІЛ ІЗ ЗАСЛАВА.

- ЧОМ НЕ ПРИЛІГ-Є?

СТЯТО ЙОГО, СОКОЛИКА,  
СТЯТО ВОРОГАМИ,  
БО ЗІБРАВ ВІН КОЗАЧЕНЬКІВ  
ТА ЙШОВ ВЗДОВЖ ГОРАМИ.

- ТА НЕ МОЖЕ ЦЬОГО БУТИ,  
СИМОН ПЕТЛЮР КАЖЕ,-  
- ХОЧ І ЛЮТО ПОБИВ ВОРОГ,  
- СОКІЛ НЕ ПОЛЯЖЕ.

ПОСМУТИЛИСЬ КОЗАЧЕНЬКИ,  
НЕ ВЕСЕЛІ І ЛЮДИ.  
УКРАЇНУ ЗНОВ ГРАБЧЕ,  
МОСКОВЩИНА ВСЮДИ.

А ВІТРЕЦЬ ПОДЧУВ З ВОЛИННЯ  
ТА З МІСТА СЛАВУТИ,  
ЩО НЕ ПОЛІГ В БОЮ СОКІЛ -  
І МАЄ ПРИБУТИ.

А ПРИБУВШИ РОЗКАЗЧЕ,  
ЯК ЗІБРАВ КОЗАКІВ  
І ЯК ВБИТО БРАТА ЙОГО,  
СОКОЛА З ПРИЛУКІВ.

ТАЙ ЙОГО ЯК ШАБЕЛЬКОЮ  
В ГОЛОВУ РУБАНО...  
СКОВЗНУЛАСЯ ШАБЕЛЬОЧКА  
І ШКІРУ ЗІДРАНО.

А ЗА ТОЙ ЧАС НА ВКРАЇНІ  
ЗГРОМЛЕНО ДЕРЖАВУ,  
А ХТО Й ЗГАДА - МОСКВА  
ЗРАЗЧ ВИСТАВЛЯЄ ЖАЛО.

- НЕМА, КАЖСТЬ, УКРАЇНИ,  
- НЕМА І НЕ БУЛО,  
- А ЩО ТРОХИ ВІЛЬНІ БУЛИ,  
- ТО ЦЕ БУЛО „ЧУДО”.

ЗНОВУ ТЯГЛИ З УКРАЇНИ,  
ЗНОВ ПОЧАЛИ БРАТИ ...  
ШТУЧНИЙ ГОЛОД... І НАРОД НАШ  
ПОЧАВ ВИМИРАТИ.

ВЖЕ ДВАДЦЯТИЙ РІК МИНУЛО,  
НАСТАВ ДВАДЦЯТЬ ПЕРШИЙ,  
НЕ БУЛО Й ОДНОЇ ХАТИ,  
ДЕ Б НЕ БУВ ПОМЕРШИЙ.

МОР ТА ГОЛОД „РОЗГУЛЯЛИСЬ”-  
КРАЙ ВЕСЬ ОХОПИЛИ,  
РАЗОМ ГНИЛИ Й МОСКАЛИКИ,  
ЩО ЦЕ НАТВОРИЛИ.

ЛЕЖИТЬ МАТИ ЧЗДОВЖ ХАТИ...  
ВІД ТИФУ ПОМЕРЛА.  
ПРИЙШЛА ДОЧКА ВІДВІДАТИ  
ТА СЛЬОЗУ ЧТЕРЛА.

ЩО Ж, МАТУСЮ, МОЯ РІДНА,  
ЧИМ ТОБІ ПОМОЖУ ?  
КОЛИ ЗАВТРА Й Я З ТОБОЮ-  
ТЕЖ В МОГИЛУ ЛЯЖУ.

А Ч ДВОРІ БАТЬКО СИДИТЬ,  
НІБІ ЗАЖСУРИВСЯ...  
ПРИДИВИШСЯ ... А ВІН МЕРІВИЙ  
ВЖЕ НЕ ВОРУШИВСЯ.

ЛЮДЕЙ БРАЛИ І ХОВАЛИ,  
ПОКИ БУЛА СИЛА,  
ПОТІМ - СОТНІ ОБ'ЄДНАЛА-  
ОДНАЯ МОГИЛА.

---

ЧОМУ РАНІШ НЕ ПИСАВ Я ?  
ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЬ МИНУЛІ...  
ШАБЛІ ГОСТРІ НЕ ЗМЕРТВИЛИ  
І КУЛІ МИНУЛІ.

НЕ ПИСАЛОСЬ ТОДІ МЕНІ,  
РУКИ ВІДТИНАЛИ,  
А ПРОМОВИШ СЛОВО РІДНЕ-  
Ч ТЮРМИ САЖАЛИ.

ЗАБОРОНА БУЛА ЧСІМ  
ПИСАТЬ Й ГОВОРИТИ  
І НЕ МАЛА ПРАВА Й СИЛИ  
Ч КРАЇНА ЖИТИ.

А ТОМУ ТЕПЕР ПИШУ Я,  
БО Я НА ЧЧЖІНІ-  
РОЗКАЗЮ СВЯТУ ПРАВДУ,  
ЯК НА ЧКРАЇНІ.

ХОЧА Й ДВАДЦЯТЬ П'ЯТЬ МИНУЛО,  
А НА ЧКРАЇНІ,  
АЖ НІЧОГО НЕ КРАЩАЄ,  
БО Я ЗВІДТІЛЬ НІНІ.

ДО ВСІХ НУЖД ЩЕ ПРИЄДНАЛАСЬ  
ВІЙНА-БІДА БІЛЬША,  
ЩЕ ВИБИТО КОЗАЧЕНЬКІВ  
ТА СИБІР ПОВНІША.

ПРОКОВТНУЛА ВОНА ЛЮДЧ,  
ЩЕЙ ДОСІ КОВТАЄ...  
НЕНАЖСЕРЛIVУ ПАЩЕКУ -  
СИБІРЯКА МАЄ.

ЗАТЯМТЕ ВСІ ГРАБІЖНИКИ  
ТА ВКОРОТИТЬ РУКИ,  
БО ВКРАЇНА ЖИЛА И БУДЕ,  
ХОЧА Й ТЕРПТИТЬ МУКИ.

КОЛИ РУКИ ВКОРОТИМО  
ТА КАТА НЕ СТАНЕ -  
ЗНОВ ВКРАЇНА З КОЗАКАМИ -  
ДЕРЖАВОЮ СТАНЕ.

СЛАВА НЕХАЙ УКРАЇНІ.  
СЛАВА БУЛА Й БУДЕ,  
ЗГИНУТЬ ЇЇ ВОРІЖЕНЬКИ,  
ЗАПАНУЮТЬ ЛЮДИ.

ЗГИНУТЬ ЇЇ ВОРІЖЕНЬКИ,  
ЯК РОСА НА СОНЦІ -  
ЗАПАНУЄМ ЩЕ Й МИ, БРАТЯ,  
У СВОЇЙ СТОРОНЦІ.

ДУШЧ Й ТІЛО МИ ПОЛОЖСИМ,  
ЗА НАШЧ СВОБОДЧ  
І ДОКАЖЕМ, що МИ БРАТЯ -  
КОЗАЦЬКОГО РОДЧ.

\* \* \*

## „ВЕЛИКІ”

КОЛИ ТИ ЗВИЧАЙНИЙ ЗЛОДІЙ-  
ЗАКОНОМ КАРАЮТЬ,-  
КОЛИ Ж ТИ ЛЮДЕЙ ВБИВАЄШ,-  
ЗЛОВЛЯТЬ... РОЗТРІЛЯЮТЬ...

КОЛИ ЗНАЙШЛИ - ПОКАРАЛИ.  
ЗНИЩИЛИ ЛЕДАЩО...  
ДОБРИМ СЛОВОМ НЕ ЗГАДАЛИ,  
БО НЕ БУЛО ЗА-ЩО.

ЦЕ ЗЛОДІЇВ ТИХ МАЛЕНЬКИХ,  
ТАК ПІЛЬНО ШУКАЮТЬ,  
ЧОМ НЕ ЗНАЙДУТЬ ТИХ ЗЛОДІЇВ,  
ЩО МІЛЙОН ВБИВАЮТЬ.

ЦЕ Ж ВСІ БАЧАТЬ. ЩЕЙ „ВЕЛИКИМ”,  
ТАКИХ ВЕЛИЧАЮТЬ.  
ХТО З НІХ БІЛЬШЕ ЗНИЩИВ ЛЮДІ,  
„МУДРИМ” НАЗИВАЮТЬ.

ЦАРЮВАННЯ В МОСКОВЩИНІ -  
НЕ БУЛО Й ОДНОГО,  
ЩОБ НЕ ЛІЛАСЬ КРОВ ЛЮДСЬКАЯ.  
ЗА ЦАРЯ ЯКОГО.

ВІЗЬМЕМ ПЕТРА,ЩО „ВЕЛИКИМ”  
ЗВЕЛІВ СЕБЕ ЗВАТИ,  
ЩО МУДРОГО СОТВОРИВ ВІН,  
ЩОБ ВЕЛИКИМ СТАТИ?

НА БАГНІ ПОНАД НЕВОЮ,  
ПЕТЕРБУРГ ПОСТАВИВ,  
НА КОСТЯХ ЛЮДЕЙ ВКРАЇНСЬКИХ-  
ІМ’Я СВОЄ СЛАВИВ.

ТАКІ „МУДРОЩІ” І ДУРЕНЬ-  
МОЖЕ УДАВАТИ:  
ЛЮДЕЙ В БАГНО...НА ЇХ КІСТКАХ-  
МІСТО БУДЧВАТИ.

ЧИ ЗА ТЕ,ЩО ВЛАСНОРУЧНО-  
СИНА ЗМЕРТВИВ СВОГО,  
ЩОБ НЕ ЗДУМАВ СИН ЗАБРАТИ,  
„ВЕЛИЧІ” Ч НЬОГО.

КАТЕРИНА - ТА НІМКЕННЯ,  
ЩО ЦЯ НАРОБИЛА?  
СТАН КОЗАЦЬКИЙ СПЛЮНДРУВАЛА,  
СІЧ - РОЗПОРОШИЛА.

ЦІЙ НЕ ДИВНО. ЦЕ НІМКЕННЯ,  
НЕ НАШОГО БОГА.  
ВІДЦУРАЛИСЬ. БО В НАС З НЕЮ-  
НЕ ОДНА ДОРОГА.

АЛЕ ПРИХВОСНІ, ПІДПАНКИ,  
БЛЮДОЛИЗИ КЛЯТИ,  
„ВЕЛИКОЮ” ЦЮ НІМКЕННЮ,  
СТАЛИ НАЗИВАТИ.

АБО ВЗЯТЬ ТОГО ІВАНА,  
ЩО ЛЮТИМ ПРОЗВАЛИ.  
КАТОМ БУЛО Б, ЯК НАЛЕЖСТЬ,  
ЙОГО Й НАЗИВАТИ.

ІЗ ЛЮДЕЙ ТИХ,ЩО ПОБИВ ВІН,  
КОЛИ Б ВСІХ ЗІБРАТИ,-  
МОЖСНА БУЛО Б ЦІLE МІСТО,  
З КОСТЕЙ ЗБУДУВАТИ.

А МАЛЮТА ТА СКУРATОВ,  
ОТОЙ ВІДЩІПАНЕЦЬ-  
СКІЛЬКИ ЛюДY ТОГО ЗНИЩИВ,  
ТОЙ ЦАРСЬКИЙ ПОГАНЕЦЬ.

ДВОХ „ВЕЛИКИХ” ОДНОЧАСНО-  
НЕЗРЧНО РОБИТИ,  
ТО МАЛЮТА ПРЕСТОЛ ВХОПИВ,  
ЩОБ ЗЯТЯ ВСАДИТИ.

.А ЦАРЯ ІВАНА-КАТА  
„ВЕЛИЧЧЮ” ВСИПАЄ.  
САМ НА ПЛАХАХ З СОКІРОЮ...  
ГОЛОВИ СТИНАЄ.

І ТАК ДАЛЬШЕ І ВСЕ БІЛЬШЕ,  
ЛЮДИ ПОГИБАЛИ,  
А МОСКОВСЬКІ ЦАРІ СОБІ-  
„МУДРОЩІ” ПИСАЛИ.

ЗІРВАЛАСЯ ЗАВИРЮХА ,  
ВЕЛИКИХ ЗАБРАЛА.  
КРАЩА, ДУМАЛИ ВСІ ЛюДИ,  
ЇМ ДОЛЯ НАСТАЛА.

А ЇХ ДОЛЯ ЗНОВ ЗЛОДЮГАМ,  
Ч РУКИ ПОПАЛА,  
ТІЛЬКИ ЦІ ВЖЕ БЕЗ КОРОНИ,  
А ТАК - САМОЗВАНИ.

ТІЛЬКИ ЦІЇ, ЯК І ТІЇ,  
ЩОБ „ВЕЛИКИМ” СТАТИ,  
З КОСТЕЙ ЛюДСЬКИХ ПРОДОВЖУЮТЬ,  
КАНАЛИ ВКЛАДАТИ.

ВЖЕ НЕ ТИСЯЧІ... МІЛЙОНИ  
ЛЮДY ПОГИБАЄ,  
ПОВНЧ СИБІР ТА СОЛОВКИ,  
КІСТЬМИ ЗАСИПАЄ.

МІЛЙОНИ В БІЛЕ МОРЕ -  
ЗАСЛАВ ЧМИРАТИ,  
БІЛОМОРСЬКИЙ КАНАЛ З КОСТЕЙ,  
ПРИМУСИВ СКЛАДАТИ.

З ОДНИХ КОСТЕЙ, ЩО ЗГИНУЛИ,  
МОЖНА Б ВИСТЕЛИТИ-  
ДНО КАНАЛА, АЖ ЗА МОРЕ...  
ВСІХ НЕ ПОЛІЧИТИ.

І ВСЕ НАРІД ЧКРАЇНИ  
МУСИТЬ ПЕРЕНОСИТЬ.  
ЛЮДЕЙ НАШИХ - СМЕРТЬ ЛЮТАЯ,  
ЯК КОСОЮ КОСИТЬ.

ДЕ ЯКА ВІЙНА ПОЧНЕТЬСЯ,  
В УКРАЇНУ ЛИНУТЬ.  
ВСЕ ЗНІВЕЧАТЬ, ПОШАРПАЮТЬ,  
ОГРАБЛЯТЬ... ПОКИНУТЬ.

ТОМУ Й РОДИТЬ ЗЕМЛЯ НАША,  
БО КРОВ'Ю ЗЛІТА.  
ТАКИМ „ДОБРИВОМ” НЕ ВСЮДИ -  
ЗЕМЕЛЬКА ПОЛИТА.

МИ ШУКАЄМ ТИХ ЗЛОДІЇВ,  
ЩО МАЛО ВБИВАЮТЬ.  
НА „ВЕЛИКИХ” МИ - СЛІПІІ,  
БО РОТ ЗАТУЛЯЮТЬ.

ТА ХОЧА Б ВИ - БЛЮДОЛИЗИ,  
ПРИХВОСНІ ЗАКЛЯТИ,  
НЕ ЧІПЛЯЛИ Б ВЕЛИЧНОСТИ-  
ЦИМ КАТАМ ПРОКЛЯТИМ.

ЛЮДИ ЗНАЮТЬ КАТИВ СВОЇХ  
ТА МУСЯТЬ ТЕРПТИ...  
КАТА - КАТОМ Й НАЗИВАЮТЬ,  
ІДУТЬ В ТЮРМИ ГНИТИ.

ТАК ДЛЯ ЧОГО Ж РОЗБІЙНИКІВ  
„ВЕЛИКИМИ” СЛАВИТЬ?  
ЛЮДО ЖЕРИ! СПРАВЖНЕ ІМ’Я -  
ЛЮДИ ДЛЯ НІХ ДАЛИ.

\* \* \*

З ЧАСОПИСІВ:

Кому, кому, а Труменові відомо, що кожний дипломат насамперед є брехуном. Якщо ж він завжди говорить правду, тоді він ніякий дипломат. Дипломат, як колись сказав лорд Віттон це чесна людина, яку посилають за кордон брехати задля добра своєї власної країни. То що можна, в світлі цієї характеристики, сподіватися від дипломатів породи Громика?

## ДИПЛОМАТИЯ

ВСЕ ЗАКОНОМ ПРЕДБАЧЕНО-  
ВІН ЗАСТЕРІГАЄ,  
ЩОБ ЗЛОЧИНІ НЕ РОБИЛИСЬ,  
БО ЗАКОН КАРАЄ.

З ДАВНІХ-ДАВЕН ТАК ВЕДЕТЬСЯ,  
Й ЩОБ НЕ ЗАБУВАЛИ;  
СКРИЖАЛЯМИ ЗАТВЕРДЖЕНО,  
ЩОБ ВСІ ПАМ'ЯТАЛИ.

Є ПРО ВІРУ, Є ПРО ЦЕРКВУ,  
Є ПРО НЕУБИВСТВО,  
ПРО НЕКРАДІЖ, ПОВАСАННЯ  
І ПРЕЛЮБОДІЙСТВО.

ВСЕ ЦЕ ЗАКОН ПЕРЕДБАЧИВ  
І ЗА ВСЕ КАРАЄ.  
ЗА БРЕХНЮ-ГРИХА НЕ БУДЕ,  
ЗАКОНЧ НЕ МАЄ.

ВІДНО - БРЕХНЯ ДОЗВОЛЕНА,  
ТІЛЬКИ ТРЕБА ВМІТИ.  
ТОЙ ПОЧАЛИ КОГО ТРЕБА-  
НА БРЕХУНЦІВ ВЧИТИ.

ЯК ЗІЙДУТЬСЯ ТАКІ „ВЧЕНІ”  
ТА СТАНУТЬ „ПЛЕСКАТИ”...  
КОЖЕН ПНЕТЬСЯ „ПЕРЕПЛЮНУТЬ”,  
ЩОБ НАД ЧСІХ СТАТИ.

ТОНКО РОБЛЯТЬ ТАКЕ ДІЛО  
ЧСІ „ДИПЛОМАТИ”.  
БРЕХУНЦЕМ ТАКИМ ЗРОБИТИСЬ,  
ТРЕБА ДИПЛОМАТИ.

А ТО Є ЩЕ ПРОСТИ ЛЮДИ,-  
РОБЛЯТЬ ЦЕ ПРОСТИШЕ--  
БРЕШЕ СОБІ ПОМАЛЕНЬКУ,  
ДЕ НАЙВИГІДНІШЕ.

А ТО Є Й БРЕХУН НАХАБА,  
БРЕШЕ, ШО ВІН ХОЧЕ.  
ЧЕРВОНІЄШ... А ВІН БРЕШЕ  
І ДИВИТЬСЯ В ОЧІ.

ОДНАКОВО ДЛЯ НІХ ЧСІХ.  
КАРИ ЇМ НЕ БУДЕ.  
ЗАКОН БРЕХАТЬ НЕ БОРОНИТЬ,  
ХАЙ СЛУХАЮТЬ ЛЮДИ.

ЛЮДИ ЇХ ЗНАЮТЬ ДЕ НЕПРАВДА.  
І БРЕХУНІВ ЗНАЮТЬ.  
ЩО ЇХ ПОДІЄШ? ДОЗВОЛЕНО.  
БРЕХНЮ НЕ КАРАЮТЬ.

ВСІ НАРОДИ ПОСТУПОВО,  
РОЗВИТОК СВІЙ МАЛИ  
І КУЛЬТУРУ ПОСТУПОВО,-  
ВОНИ НАБУВАЛИ.

ЩОБ КУЛЬТУРНІ ЛЮДИ БУЛИ  
ТА КУЛЬТУРНИМ СТАТИ,  
ПОПЕРШ - ТРЕБА КУЛЬТУРНОГО,  
ПРАВИТЕЛЯ МАТИ.

КОЛИ ПРОВОДИР САМ ВИЙШОВ-  
З БРЕХУНІВ, З НАХАБІВ,  
В НЬОМУ ПРАВДИ НАЙДЕШ СТІЛЬКИ,-  
СКІЛЬКИ ЇЇ В ХАМІВ.

ХАМ - ЩО БАЧИТЬ НАВКІЛ СЕБЕ,  
ТАК СОБІ ГАДАЄ:-  
ЦЕ НАЙКРАЩЕ В ЦІЛІМ СВІТІ  
І КРАЩОГО НЕ МАЄ.

А ЩОБ ЛЮДИ НЕ ДІЗНАЛИСЬ,  
ЩОЙ КРАЩЕ БУВАЄ,  
НАВКРУГ СЕБЕ ВСІ ГРАНИЦІ,  
ЗАМКОМ ЗАМИКАЄ.

АНІ СЛОВА НЕ ПОЧЧЕШ,  
НІ З ЧИМ ПОРІВНЯТИ,  
ЛЮДЯМ ЇХЕ ТОВЧУТЬ-ЩО СТАЛИ,-  
СВІТ ПЕРЕГАНЯТИ.

ЗАМУРОВАНІ ШТИКАМИ...  
ТІЛЬКИ ВИГЛЯДАЮТЬ.  
ЯКІ Є НОВИНИ В СВІТІ,-  
НІЧОГО НЕ ЗНАЮТЬ.



## ВІЩА ОСВІТА В ССР — І ПАРТІЙНІСТЬ —

---

ЗНАННЯ ЛЮДИ НАБЧВАЛИ.  
У ШКОЛАХ УЧИЛИ.  
СВІТ НА ВЧЕНИХ ЗБАГАЩАВСЯ,  
ВЧЕНИ ІНШИХ ВЧИЛИ.

ЛЮДИ ВОЖЕ ЧЕРЕЗ НАУКИ,  
АТОМ РОЗЧЕПILI,  
РАКЕТОЮ ЗЕМЛЮ Й МІСЯЦЬ,  
НАВКОЛО ОБВИЛИ.

ТАК „ГРИЗУТЬ” ГРАНИТ НАУКИ,  
ТАК ЧУТАТЬСЯ ВСЮДИ,  
ЩОБ З ДОСЯГНЕТЬ НАУКОВИХ,  
СКОРИСТАЛИСЬ ЛЮДИ.

ЦЕ ТАК РОБЛЯТЬ ДЕ ВСІ ВІЛЬНО  
НАУКИ ВИВЧАЮТЬ,  
НЕ ОДНОЮ ПАРТІЙНІСТТЮ  
ЛЮДЕЙ НАЧИНЯЮТЬ.

БУЛО РАНІШ В НАШИХ ШКОЛАХ,  
(НАРОДНИМИ - ЗВАЛИ)  
КОЛИ СКІНЧАТЬ ТАКУ ШКОЛУ,-  
ДЕЩО ЛЮДИ ЗНАЛИ.

ЗНАЛИ - ЯКІ МОРЯ ЗЕМЛЯ МАЄ,  
ЗНАЛИ СВІТ, ПРИРОДУ,  
ПРО ЗАКОНИ ТЯГОТИННЯ,  
ПРО ЗЕМЛЮ І ВОДУ.

ДЕ КОМЧНА ВЕРХИ ВОДИТЬ,  
ТАМ ЦЬОГО НЕ МАЄ,  
ПАРТІЙНІСТЮ ЛИШ ОДНОЮ-  
ЧСІХ НАЧИНЯЄ.

ПОЧИНАЮТЬ ПАРТІЙНІСТЮ  
ДІТЕЙ НАЧИНЯТИ.  
ТІЛЬКИ ПАРТІЮ З НАУК ВСІХ,  
ПОВИНЕН ВСЯК ЗНАТИ.

БО ЗА ВЛАДИ, ЗА КОМЧНИ,  
БЕЗ ЦЕЇ „НАУКИ”,  
НІДЕ Й ПРАЦІ НЕ ДІСТАНЕШ,  
ТЕРПІТИМЕШ МУКИ.

ПО „ШІСТЬ” РОКІВ В „ВІЩИХ” ШКОЛАХ,  
ПРО ОДНЕ ЛИШ ДБАЮТЬ:  
— ПАРТІЙНІСТЬ І ПРОПАГАНДА-  
ВСІХ ЦИМ НАЧИНЯЮТЬ.

ЯК ПАРТІЯ КОМУНІВСЬКА,  
НАРІД ПРОСВІТИЛА?  
ДЕСЯТЬ РОКІВ ЛІКБЕЗЧИЛА,  
ГРАМОТИ УЧИЛА.

ГРАМОТИ НЕ ЧІЛИ -  
Й СЛОВА ПРОЧИТАТИ,  
ЗА ТЕ „СТАЛІН” ХОЧ СКЛАДАМИ -  
НАВЧИЛИ ЧИТАТИ.

САМОТУЖСКИ - ЗА ДВА ТИЖНІ -  
КОЖНЕ ТАК ЧИТАЛО Б!  
ДЕСЯТЬ РОКІВ У КОМУНІ,  
ЦЕ „ВЧЕННЯ” ЗАБРАЛО.

САМОТУЖСКИ НАВЧИЛИСЯ  
ПО СКЛАДАХ ЧИТАТИ,  
„ДОСЯГНЕННЯ” ЖС- СОБІ КАЖЕ,  
КОМУНА ПИСАТИ.

ЧВЕЛИ ЗАГАЛЬНЕ ВЧЕННЯ -  
І ЛЮДИ КІНЧАЛИ...  
Й ДО НАУКИ, Й ПІСЛЯ НЕЇ -  
НІЧОГО НЕ ЗНАЛИ.

І ВИШКОЛЯТЬ В „ВІЩИХ” ШКОЛАХ -  
ЛИШ ДВІ ДІСЦИПЛІНИ:  
ВОЄВНИЦТВО І ПАРТІЙНІСТЬ.  
ІНШІ - НЕ ПОТРІБНІ.

І ТАК ВТОВЧУТЬ ТОБІ В МОЗОК ,  
ЩО ТІЛЬКИ ЦЕ Й ЗНАЄ .  
СЕРЕД НОЧІ... І З ПРОСОННЯ -  
НАПАМ'ЯТЬ ЧИТАЄ .

ЯК НАПАМ'ЯТЬ ХТО НЕ БУДЕ  
З ПРОСОННЯ ЧИТАТИ,  
„ВІЩЧУ” ШКОЛУ ТОЙ В КОМУНІ  
НЕ БУДЕ КІНЧАТИ.

ВСЕ ПАРТІЙНЕ - НАПАМ'ЯТЬ ,  
ВОЄВНИЧЕ ТОЖСЕ .  
ЗАПИТАЄШ-ДЛЯ ЧОГО ЦЕ ?  
ПОЯСНИТЬ НЕ МОЖЕ .

З ТАКИХ ЛЮДЕЙ НЕДОЧКОК  
„ВЧЕНИХ ВИРОБЛЯЮТЬ”,  
А ЦІ „ВЧЕНИ” ІЗ АРХІВІВ,  
„ТРУДИ” ВИТВОРЯЮТЬ .

ТАКІ „ВЧЕНИ” ПЕРЕПИШУТЬ -  
СТАРИНУ -ДАВНИНУ ...  
ЦЕ У НИХ НЕ ПЛАГІЯЦТВО ,  
БО ВЗЯТО З АРХІВУ .

БО З ЦЬОГО ВЖЕ СКОРИСТАЛИСЬ  
І ДАВНО ЗАБҮТЕ.  
ДВІСТІ РОКІВ ВІДКОТИЛИСЬ-  
КРИЧАТЬ, ЩО „НАБҮТЕ”.

ПЕРЕПИСЧУЮТЬ ДАВНИНУ.  
ПИХТАТЬ І ПОТИЮТЬ,  
БЕЗ ПОМИЛОК - З ГОТОВОГО,  
СПИСАТЬ НЕ ЧУМІЮТЬ.

ПЕРЕПИСЧУЮЧИ СТАРЕ,  
ВОНИ СКОРОТИЛИ,-  
І ТАК ВИЙШЛО, що В НИХ МУХИ-  
КОМАРІВ ПЛОДИЛИ.

АБО ГУСІНЬ НЕЩАСЛИВА,  
БЕЗ РОЗПЛОДУ ЖИЛА.  
„ВИЛУПЛЕННЯМ РОЗМНОЖСАЛАСЬ”  
НОВА „ТВОРЧА” СИЛА.

МУШТРОЮ ТА КОМУНІЗМОМ,  
ВСІХ „НАЧИНЯЛИ”.  
ТА З КОЖНОГО ЧОЛОВІКА-  
САДАТ ВИРОБЛЯЛИ.

І ЦІХ ЛЮДЕЙ-САДАТИКІВ -  
ДОВЧИЛИ ДО ТОГО,  
ЩО ПАРТІЙНЕ ЛІШ ЧИТАЛИ,  
А БІЛЬШЕ НІЧОГО.

А З ПАРТІЙЦІВ НЕПИСЬМЕННИХ,  
„ЧУДА” ВИТВОРЯЛИ.  
ЗАСМІТИЛИ НИМИ ВСЮДИ,  
Ч ВІШІ НАПХАЛИ.

СІДЯТЬ ЙОЛОПАМИ В ВІШАХ -  
НЕ ЧТУТЬ НАУКИ.  
ІДОТАМИ ВИХОДЯТЬ -  
ЛІШ ЛЮДЯМ НА МУКИ.

ВІЩІ „ШКОЛИ” ЗАКІНЧЧУЮТЬ,  
А В ЛЮДЕЙ ПИТАЮТЬ:  
ІНТЕГРАЛ-ЩО? ІНТЕРВАЛ-ЩО?  
БО ВОНИ НЕ ЗНАЮТЬ.

ЛОГАРИТМИ НЕ ПОТРІБНІ,  
ХЕМІЮ НЕ ВЧИЛИ.  
АНATOMІЯ - РІЧ ВАСКСА,  
ЧЧИТЬ НЕ ЛЮБILI.

І ВИХОДИТЬ ТАКИЙ „ВЧЕНИЙ,”  
НА ДВІ - ШКАНДИБАЄ,  
А ДЕ ПІВДЕНЬ, і ДЕ ПІВНІЧ,  
ПОКАЗАТЬ - НЕ ЗНАЄ.

ЧІЛІ - МІСТОМ НАЗИВАЮТЬ,  
ГІМАЛАЇ - ТОЖЕ.  
Ньютон - річка невеличка,  
а то й гора може.

ЦЕЙЛОН - ЧАЙ, КАКАО - ВІСПА...  
І ТАК ВСЕ ЗМИШАЛИ,  
ЩО ОСЛАМИ - ІРАК Й ІРАН,  
ВОНИ НАЗИВАЛИ.

ОСЛА В ГРУЗІЇ Ч ГОРАХ -  
ІШАКОМ - ВЗИВАЮТЬ,  
ТО Ч НІХ ІРАК З ІРАНОМ,  
З ОСЛАМИ МІШАЮТЬ.

А ПАРТІЙЦІВ ШПІОНІТИ  
КОМЧНА НАВЧАЄ,  
РУЙНЧВАТИ ВСІ ПОРЯДКИ,  
ЛЮДЕЙ ПІДБИВАЄ.

ЩОБ КОМЧНІ ВІЛЬНО БУЛО  
ВСЮДИ ЧТКНУТЬ НОСА,  
ТО ЗА ШПИГОМ „НАБЛЮДАЄ”  
Н.К.В.Д. - СКОСА.

СТАВЛЯТЬ, ЛІПЛЯТЬ ЗАГОРОЖІ  
І НЕ ДАЮТЬ ГЛЯНУТЬ,  
ЯК ЖИВУТЬ Ч СВІТІ ЛЮДИ  
ТА ЩО ВОНИ МАЮТЬ.

НЕ ПУСКАЮТЬ І ЧУЖИНЦІВ,  
ЩОБ МОГЛИ ПОБАЧИТЬ,-  
ЛЮДЕЙ „РАЙСЬКИХ” ПІД’ЯРЕМНИХ,  
ЩО В „РАЮ” МЯЧАТЬ.

ТАК ВОНО ВСЮДИ БУВАЄ,-  
ДЕ КОМЧНА ПРАВИТЬ,  
НЕМА ЛАДЧ, НІ ПОРЯДКУ,  
А ПАРТІЯ СЛАВИТЬ.

ЛЮДЯМ ПАРТІЇ НЕ ТРЕБА,  
ЩОБ ВЕРХІ СІДІЛА,  
ЛЮДИ ХОТЯТЬ - ЖИТТЯ ЛЮДСЬКЕ,  
БО ЖИТИ НЕСИЛА.

ТАК ГОНІМО Ж СІ ВСІ ПАРТІЇ,  
ЇМ ХОДЧ НЕ ДАЙМО ,  
І ЯРМО ЇХНЄ ПАРТІЙНЕ,  
МИ НЕ НАТЯГАЙМО .

ТА ГОНІМО ЇХ В ТРИ ШІЙ,  
ВОНИ НАМ ВОРОСЮСІ  
І НАРОДНЮ СТВОРІМ ВЛАДЧ,  
БЕЗ ПАРТІЇ ТОЖЕ.

БО ПАРТІЯ ГАРНА ТІЛЬКИ,  
ДО ВЛАДИ БУВАЄ,  
КОЛИ ВЛАДЧ ЗАХОПИЛА,  
ПРО ЛЮД ЗАБУВАЄ.

ТО МИ, НАРІД, НЕ ХОЧЕМО,  
ЩОБ НАС ЗАБУВАЛИ  
І НЕ ХОЧЕМ МИ ДО ВЛАДИ  
Й КОМУНІ ПУСКАТИ.

МИ БЕЗ ПАРТІЇ - НАРОДНЮ  
ВЛАДЧ ПОБУДУЄМ.  
ВИРВЕМ ЯЗИК, КОЛИ ТІЛЬКИ -  
ПАРТІЮ ПОЧУЄМ.

ПАРТІЯ - ЦЕ є ЗЛОДІЙСЬКА,  
ШАРЛАТАНСЬКА ЗГРАЯ,  
СЕБЕ ЛІШЕ ЗАБЕСПЕЧИТЬ,  
ПРО НАРІД НЕ ДБАЄ.

ТАК, - ПОЧУЛИ ВСІ ПАРТІЙЦІ.  
ВАМ НЕ БУДЕ ХОДЧ.  
ЗАЛИШТЕ МОРОЧИТИ,  
ГОЛОВИ НАРОДЧ.

НАРІД ВЛАДЧ НАРОДНЮЮ  
ДЛЯ СЕБЕ ПОСТАВИТЬ.  
І НЕ БУДЕ ТЕПЕР ТОГО,  
ЩО ПАРТІЯ ПРАВИТЬ.

КОЛИ Й СХОЧЕ ПРАВИТЕЛЯ  
НАРІД ЗАМІНИТИ,  
ПРÁВА ПАРТІЯМ НЕ БУДЕ,  
ЙОГО ПІДМІНИТИ.

БО З НАРОДА ВЛАДА ВИЙШЛА,  
В НАРОД Й ПОВЕРТАЄ.  
І НАРОД ЗАМІНИТЬ ВЛАДЧ,  
БО ТАК ВІН БАЖАЄ.

А НЕ ПАРТІЯ ШАХРАЇВ,  
ЩОБ НА ВЕРХІ СТАТИ  
ТА НА СЕБЕ ЗАСТАВЛЯЛА Б,  
ЛЮДЕЙ ПРАЦЮВАТИ.

ТАК ГОНІМО ЖС ВСІ ПАРТІЇ,  
ЇМ ХОДЧ НЕ ДАЙМО,  
І ЯРМО ЇХНЕ ПАРТІЙНЕ -  
ІЗ СЕБЕ СКІДАЙМО.

\* \*

## ДОГНАТИ, ПЕРЕГНАТИ.

— ПО СОВЕТСЬКІ —

Є ТАКА КРАЇНА В СВІТІ,-  
„СОВЕТАМИ” ЗВЕТЬСЯ,  
ВСІХ І ВСЬОМУ ДОГАНЯЄ  
І ПЕРЕГНАТЬ „ДАМЕТЬСЯ”

В БУДУВАННІ - ДОГАНЯЄ.  
В КУЛЬТУРІ, ЯК БАЧИМ -  
ВОНА Б ЧСІХ ПЕРЕГНАЛА,  
БІДА! НЕМА „НА ЧИМ.”

В ДОБРОБУТІ - „ПЕРЕГНАЛИ”...  
ЛЮДИ І ДОСТАТКАХ...  
ТІЛЬКИ З ГОЛОДУ НАБРЯКЛИ  
ТА ОДЕЖА В ЛАТКАХ.

КОГО Ж ВОНИ ДОГАНЯЮТЬ?  
ХОТЬ „ПЕРЕГНАТИ” -  
ЛЮД КУЛЬТУРНИЙ. А НА ТО-МІСТЬ -  
СЕБЕ ПОКАЗАТИ.

ПОКАЗАЛИ ... ПОБАЧИЛИ...  
ТА НЕ ТЕ, що ТРЕБА.  
ШИБЕНИЦЬ НАБУДУВАЛИ -  
ІХ ЛЮДЯМ НЕ ТРЕБА.

В БУДУВАННІ - ДОГНАЛИСЯ...  
А що ЗБУДУВАЛИ?  
ДВАДЦЯТЬ ХАТ - ЗА ДВАДЦЯТЬ РОКІВ,  
МІЛЙОН - ЗРУЙНУВАЛИ.

ЗАМІСТЬ ДОМІВ - „КОРОБОЧКІ”,  
В МІСТАХ НАЛІПИЛИ.  
В ТИХ КОРОБКАХ „КЛІТИНОЧОК”,  
ВОНИ НАРОБИЛИ.

ТІ КЛІТИНКИ - КІМНАТАМИ,  
ВОНИ НАЗИВАЮТЬ,  
І В ТАКУ КЛІТИНКУ ЛЮДУ,  
ПО ДЕСЯТЬ ВТИСКАЮТЬ.

НЕМА ТОБІ ДЕ ВМИТИСЯ,  
БО ВАННИ НЕ МАЄ.  
НЕМА ДОСТУПЧ ДО КУХНІ,  
СТО ЛЮДЕЙ ЧЕКАЄ.

ПРО КОМІРКУ - ТО Й НЕ ЗГАДЧЙ.  
НЕМА НІДЕ Й ПРАЛЬНІ  
ТА БАГАТО НЕМА ЧОГО...  
НЕМА Й ПРИБРАЛЬНІ.

І ЦЕ ЗВЕТЬСЯ „ДОГАНЯТИ”,  
А ЩОБ ВСІ ЦЕ ЗНАЛИ,  
НАКАЗАНО ВСІМ ГАЗЕТАМ -  
ПИСАТЬ, щоб ЧИТАЛИ.

ПРО ОДНУ ЯКУСЬ БУДІВЛЮ,  
ГАЗЕТИ Й ЖУРНАЛИ -  
МІСЯЦЯМИ ШУМЛЯТЬ, ДЗВЕНЬЧАТЬ,  
ЩОБ ЇХ ВИХВАЛЯЛИ.

МІСЯЦЯМИ „КОРОБОЧКА“ -  
ІЗ ПРЕСИ НЕ СХОДИТЬ,  
ФІЛЬМЧУЄТЬСЯ, НОТЧУЄТЬСЯ,  
НУДОТУ НАВОДИТЬ.

ЗАТУРКАЮТЬ ЛЮДЕЙ ЧСІХ -  
БРЕХНЯМИ - ПИСАННЯМ,  
ТО Й ДУМАЄШ, МОЖЕ Й СПРАВДІ,  
КОГОСЬ ДОГАНЯЄМ.

А ПО-ПРАВДІ - ОДНУ ХАТУ  
ДОБРУ ЗБУДЧВАЛИ  
І ВСЯ ПРЕСА ЗАКРИЧАЛА,  
ЩО ЗАХІД ДОГНАЛИ.

З КУЛЬТУРОЮ, ТО ЩЕ КРАЩЕ  
СЕБЕ РОЗПИСАЛИ...  
З БРУДУ, БЛОЩИЦЬ ТА ЛАХМІТТЯ  
І НЕ ВІЛІЗАЛИ.

В МІСТАХ ВУЛИЦІ - ЦЕ СМІТНИК.  
НІКОМУ ПРИБРАТИ.  
НЕ МОЩЕНО... ЗАДРІПАНО...  
ВУЛИЦЬ НЕ ВПІЗНАТИ.

ТО БОЛОТО ПО КОЛІНА  
ТА ПІЛЮГА ВСЮДИ  
І ОБХОДЯТЬ ЦІ „ВУЛИЦІ“,  
ГОРОДАМИ ЛЮДИ.

А В ХАТАХ „ВЖЕ“ КУЛЬТУРНІШЕ,  
З ЛЮДЬМИ РАЗОМ Й СВІНІ.  
ПРАВДА, ЦЕ ДАВНО ТАК БУЛО...  
ТАК ВОНО Є Й НІНІ.

ЩТОК РІЗНИХ ЇМ НЕ ТРЕБА,  
ТОЙ НЕ ВИРОБЛЯЮТЬ,  
БО ЩІТИНУ ЗАГРАНИЦЮ,  
ВОНИ ВІДСИЛАЮТЬ.

БОГ ДАВ ЗУБИ НЕ ЩІТОЧКАМ,  
А НИМИ „МОЛОТИ“  
ТА „НЕВРОЖСАЙ“ - 40 РОКІВ,  
СТОРЧАТЬ БЕЗ РОБОТИ.

ПОЧИСТИТИСЬ ЩІТОЧКОЮ,  
ПІЛЮГУ СТРУСИТИ,-  
„БУРЖУЗНІ ПРЕДРАСЧДКИ“  
МОЖНА Й ТАК ПРОЇСТИ.

А ЧОБОТИ ПОЧИСТИТИ,  
ЩОБ ВОНИ БЛИЩАЛИ,  
ЦЬОГО НІХТО Й НЕ ПОДУМА,  
БО БУРОКУСМ СТАЛИ Б.

КОЛИ Б ЧОБІТ ХТО ПОЧИСТИВ -  
ВОРОГОМ ЗРОБИЛИ Б,  
БО НАРОДНЕ „ІМУЩЕСТВО”  
„ВАКСУ” РОЗТРАНЖИРИВ.

ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЧИСТО МИТИСЬ,  
ВСІ ВЖИВАЮТЬ МИЛО,  
А СОВЕТСЬКИЙ МЕТОД ІНШИЙ -  
-ПІСКОМ ТЕРТИ ТІЛО.

І БІЛИЗНУ ПРАТЬ БЕЗ МИЛА,  
БО ЙОГО НЕ МАЮТЬ,  
„ЗАКУЛЬТУРИЛИСЬ”, ЩО Й НАЗВУ -  
МИЛА ЗАБУВАЮТЬ.

ЛИШ В ОДНОМУ ПЕРШЕ МІСЦЕ  
ЗДОБУЛИ У СВІТІ -  
ЦЕ - ЛУЗАТИ НАСІНЯЧКО,  
БО ЦЕ ТРЕБА ВМІТИ.

А ТУТ ТОБІ ВСІ ЛУЗАЮТЬ,  
ЩО Ж БО ТУТ ТАКОГО?  
ГУБИ ЛІШЕ ЗАПЛЬОВАНІ,  
ТА ОЧІ ДЕ В КОГО.

ТЮРМИ ВОНИ „РУЙНУВАЛИ”  
ТА ШКІЛ „НАРОБИЛИ”...  
НА ПАПЕРІ... БО ВСІ ШКОЛИ -  
ТЮРМАМИ ЗРОБИЛИ.

А ПО ТИХ, ЩО ЗАЛИШИЛИСЬ,  
ТО ТАК НАУЧАЛИСЬ,  
ЩО ДЕ ЗЕМЛЯ, А ДЕ НЕБО,  
СКАЗАТИ - БОЯЛИСЬ.

А З ОДЯГОМ „ТРОХИ” ГІРШЕ,  
БО ЯК ДОГАНЯЛОСЬ,-  
ОБШАРПАЛИСЬ, ОБІДРАЛИСЬ,  
ДРАНТЯ ЛІШ ЗІСТАЛОСЬ.

НЕМА У ЩО ОДЯГТИСЯ  
ТА ПЕРЕМІНІТЬСЯ,  
ТАК ОБДЕРТИ Й ХОДЯТЬ УСІ,  
ЖАХЛИВО И ДИВИТЬСЯ.

НЕ ТЕ ТОБІ, ЩОБ ОДЯГНЕНІ  
БУЛИ Б, ЯК ВСІ ЛЮДИ,  
НАЧЕ ГОЛІ ПАПЧАСИ,  
КРУГРОМ ТЕБЕ ВСЮДИ.

НЕ ОДЕЖСА - ОДНІ ЛАТКИ.  
В КОЖНИЙ ОДЕЖСИНІ,  
І ЗЕЛЕНІ, І ЧЕРВОНИ,  
І ЖОСБІ!, І СИНІ.

НЕМА В МІСТАХ ПІШОХОДІВ,  
ЩОБ НОГОЮ СТАТИ,  
А МОСКВУ АСФАЛЬТОМ ЗЛИЛИ,  
ЧУЖСИМ ПОКАЗАТИ.

ОЦЕ ТАКІ ПЕРЕГОНИ  
СОВЕТИ ВЧИНЯЮТЬ,  
НА ПАПЕРІ - ВОНИ ЗОРИ  
ВСІСЕ З НЕБА ЗНІМАЮТЬ.

АЛЕ ТАКИ ДЕШО В ЧОМУ  
ВОНИ Й ПЕРЕГНАЛИ -  
ЦЕ АРЕШТИ - ПОГОЛОВНІ,-  
ПЕРШІ В СВІТІ СТАЛИ.

НЕ ДУМАЙТЕ, що ЗЛОЧИНЦІВ -  
СТАЛО ТАК БАГАТО -  
ЧИ ЗЛОДІЇВ, ЯКИХ ТРЕБА  
ЗААРЕШТУВАТИ.

ВСІ ЗЛОЧИНЦІ ПОДАЛИСЯ  
КОМІСАРЮВАТИ,  
БО ВСІ ЛЮДИ ОБІДРАНІ,-  
КОГО Ж ГРАБУВАТИ.

ЇМ ЛЮДСЬКУЮ СИЛУ ТРЕБА  
БЕЗКОШТОВНУ МАТИ,  
А ЩОБ ЗА ТРУД НЕ ПЛАТИТИ,  
ТО АРЕШТУВАТИ.

А ЩОБ ЛЮДИ НЕ ВТІКАЛИ  
ТА НЕ РОЗБІГАЛИСЬ,  
ТО НОЧАМИ - ТИСЯЧАМИ,  
ВОНИ ВИСИЛАЛИСЬ.

КОЖНУ НІЧ, ПІД КОЖНУ ХАТУ -  
"ВОРОН" ПІД'ІЖДЖАЄ -  
І БЕЗВИННИХ ЛЮДЕЙ ТЯГНУТЬ  
ТАЙ СЛІД ПРОПАДАЄ.

ТА НЕ МОЖНА ЗАПИТАТИ  
ЗА ЯКУ ПРОВИНУ .  
БО Й ТЕБЕ РАЗОМ ПОТЯГНУТЬ  
В СИБІР НА КОЛИМУ.

НЕ ТИСЯЧI - МІЛІОННI -  
ЛЮДЕЙ ЗАСИЛАЮТЬ,  
АРЕШТАНТАНТАМИ ВМИРАТИ,  
А ЗА ШО? НЕ ЗНАЮТЬ

ПРО АРЕШТИ МІЛІОНІВ,  
ЛИШЕ ВСЮДИ Й МОВА,  
А СОВІТСЬКА СЛІПА ПРЕСА -  
ПРО ЦЕ - АНІ СЛОВА.

„КОРОБОЧКИ” ВОНИ БАЧАТЬ -  
РАЗОМ ВСІ, ЧУКУПІ,  
І ТОВЧУТЬСЯ БІЛЯ НЕЇ,  
ЯК ДУРЕНЬ У СТУПІ.

ТАК ВИХОДИТЬ - ЩО ВСЯ СИЛА  
У ПРЕСІ, В ПАПЕРІ.  
ХТО ЗАГНУЗДАВ СВОЮ ПРЕСУ,  
ЙОМУ НАВСТІЖ І ДВЕРІ.

ТОМУ Й ПИШУТЬ - „ПЕРЕГНАЛИ”,  
А КОГОСЬ - ДОГНАЛИ...  
ПАПІР ТЕРПТИТЬ... ТА НЕ СКАЖЕ,  
ЩО ВСЕ НАБРЕХАЛИ.

ОДНЕ ЛІШЕ ВСІХ ЦІКАВИТЬ,  
ЯК СОВІТИ ДБАЛИ,  
ЩОБИ РАБИ-КОЛГОСПНІЙ -  
ГАЗЕТИ ЧИТАЛИ.

НІ ДОРІГ, НІ ЗАЛІЗНИЦІ,  
ТА НІХТО Й НЕ ДБАЄ.  
ПРИ ЧОМУ ЄЖЕ Й ЧИТАТИМУТЬ,  
ЯК Й ГАСУ НЕ МАЄ.

АНІ ЦЕРКВІ, АНІ ШКОЛИ;  
ГРАМОТИ НЕ ЗНАЮТЬ  
І В „КУЛЬТУРІ” ЯК-ТО КАЖСТЬ,  
ПОТРЕБІ НЕ МАЮТЬ.

КОЛИ ЙС ХТО В СЕЛО ЗНЕНАЦЬКА  
ГАЗЕТУ „ПІДКІНЕ”,  
СКУРЯТЬ ЇЇ НА ЦИГАРКИ,  
ПІДЕ ВОНА З ДИМОМ.

ЛЮДИ ЧСІ ПО ПІВРОКУ -  
В МІСТІ НЕ БУВАЮТЬ  
БО „ТРІПАТИСЬ” ВЕРСТ ПО ДВАДЦЯТЬ  
„ОХОТИ” НЕ МАЮТЬ.

ТАК БАЧИТЕ, ЩО ЗА ЛИХО,  
ПРЕСА ВИРОБЛЯЄ,  
КОЛИ ВОНА ЗАГНУЗДАНА  
І СЛІПІ ОЧІ МАЄ.

НА ПАПЕРІ - ВСІХ ДОГНАЛИ,  
А ТО Й ПЕРЕГНАЛИ,  
А В ДІЙСНОСТІ - НА СТОЛІТТЯ  
ВІД ІНШИХ ВІДСТАЛИ.

А ЩОБ ЛЮДИ УЧИЛИСЯ  
ТА НЕ ВІДСТАВАЛИ,  
ШКОЛИ ДЛЯ НИХ ПОБУДУЙТЕ,  
ЩОБ ВСІ ШКОЛУ МАЛИ.

КОЛИ ЛЮДЯМ ШКОЛИ ДАДУТЬ -  
БУДУТЬ ЗНАННЯ МАТИ,  
НЕ ПРИМУСЯТЬ ТАК ГАНЕБНО,  
ГАЗЕТАМ БРЕХАТИ.

І НЕ СТАНЕ ВСЮДЕ ПОТРЕБИ -  
СЕБЕ ВИХВАЛЯТИ,  
„ПЕРШИМ” БУТИ НА ПАПЕРІ,  
КОГОСЬ ДОГАНЯТИ.

А ПО-ПРАВДІ, ТО ДАЛЕКО  
ЩЕ ЇМ ДОГАНЯТИ ...  
ТРЕБА ВЧИТИСЬ, ТА ЩЕ ВЧИТИСЬ,  
ЩОБ ХОЧ ШКАНДИБАТИ.

ШКОЛИ, ШКОЛИ ДЛЯ НАРОДА -  
ДЕ ЛЮДИ ПІЗНАЮТЬ,  
ЩО СОВЄТИ - ЛЮД ТРУДЯЩИЙ,  
В ТЕМНОТІ ТРИМАЮТЬ.

\* \* \*

## РІДНІ МОГИЛКИ.

НЕ ДАЛЕКО ЗА КІЄВОМ  
РУКОЮ ПОДАТИ,  
Є МІСТЕЧКО - БАРИШПОЛЕМ,  
ЙОГО НАЗИВАТИ.

ЖИВУТЬ В НЬОМУ ЯК І ВСЮДИ;  
ЛЮДИ - ПОЖИВАЮТЬ,  
ЗЕМЛЮ СВОЮ ПÓТОМ РОСЯТЬ,  
ТАК ХЛІБ ЗАРОБЛЯЮТЬ.

ЖИЛА РАЗОМ З НИМИ ПАНІ,  
ЯК З ДІТКАМИ ЖИЛА.  
ПОВАЖАЛИ ЇЇ ЛЮДИ.  
ВОНА ЇХ ЛЮБИЛА.

ЧИ ТО В КОГОСЬ ХТО ЗАСЛАБНЕ,  
ЧИ СКОЙТЬСЯ ЛИХО,  
ВЖЕ ТАМ ПАНІ ДОЛИНСЬКАЯ,  
ПОТИШАЄ ТИХО.

НЕ ПЛАЧ ВДОВО, НЕ ВБИВАЙСЯ -  
ПРОНЕСЕ БОГ ГОРЕ.  
ДОГЛЯДАЙ ДИТЯ СВОЄ,  
ВОНО В ТЕБЕ КВОЛЕ.

З ЧОГО Ж ЙОГО ДОГЛЯДАТИ?  
НІЯК ЗАРОБИТИ!  
ЗІСТАЛИСЯ МАЛІ ДІТКИ,  
ЯК З НИМИ ПРОЖИТИ?

ІДЕ ПАНІ ДОЛИНСЬКАЯ -  
ІЗ ХАТИ ВИХОДИТЬ,  
ПОВЕРНУЛАСЬ І ВДОВИЩ-  
ВОНА ТАК ГОВОРІТЬ:

- ВІЗМИ! ПОМІЧ ТОБІ ДАЮ,  
- НА ТВОЇХ СІРІТОК.  
- НЕ НАРІКАЙ ТИ НА БОГА,  
- ЩО ДАВ ТОБІ ДІТОК.

ЇЇ ЛЮДИ ВСІ ЛЮБИЛИ.  
ВОНА ПРО ЦЕ ЗНАЛА,  
БО ЛЮДЯМ ВОНА, ЯК БРАТЯМ,  
ЧСІМ ПОМАГАЛА

ТА „СВОБОДА“ - ЦЕС ЛИХО  
ЇЇ ВІДІРВАЛО -  
ВІД РІДНОГО КРАЮ ЇЇ -  
ХВИЛЬМИ - ЗАХЛИСТАЛО.

ТА ЗАНЕСЛО ЇЇ БІДНУ -  
ЖСИТИ НА ЧЧЭСИНІ  
І НЕ ЧҮЄ, І НЕ БАЧИТЬ,  
ЯК НА УКРАЇНІ.

ТА НЕ БАЧИТЬ БАРИШПІЛЬЦІВ,  
ЯК ХТО ПОЖИВАЄ,  
І ХТО ТЕПЕР- БІДОЛАШНИМ,  
ЇМ ДОПОМАГАЄ.

ЙДЧТЬ РОКИ І ЧАС МИНАЄ:  
-КОЛИ ВЪЖЕ СПОЧИНУ?  
КАЖСЕ ПАНІ ДОЛИНСЬКАЯ,  
ЗГАДАЛА ВКРАЇНУ.

ТУТ ВІЙНА З НІМЕЧЧИНОЮ -  
ВКРАЇНА ЗДРИГНУЛАСЬ.  
НАША ПАНІ ДОЛИНСЬКАЯ -  
В БАРИШПІЛЬ ВЕРНУЛАСЬ.

ЛЮДИ ЇЇ ЗУСТРІЧАЛИ,  
ВОНА ЇМ - ЯК МАТИ.  
- ПАНІ НАША, ГОЛУБОЧКО!  
- ЯК НАМ ВАС ВІТАТИ?

ПІСЛЯ БУДЕМ ВІТАТИСЯ.  
НАБЕРУСЯ СИЛИ.  
А СПЕРШЧ Я - ПІДЧ, ЛЮДИ,  
НА РІДНІ МОГИЛИ.

ЗАРОСЛИ ТІЇ МОГИЛИ -  
БУР'ЯНОМ, ТЕРНАМИ,  
БО Я БУЛА НА ЧЧЭСИНІ,  
НЕ БУЛА Я З ВАМИ.

ОБЛОЖИЛИСЬ МОГИЛОЧКИ -  
ДЕРНОМ ТА БАРВІНКОМ,  
І ПТАШЕЧКИ ПОЗЛІТАЛИСЬ,  
ЗАСПІВАЛИ ДЗВІНКО.

РОЗЦВІЛИ ТРОЯНДИ-ПЕРЛІ.  
КРУГОМ ВСЕ ОЖИЛО.  
СЛЬОЗИ ЛИЛИСЬ... БО В МОГИЛКАХ -  
ВСЕ... ЩО БУЛО МИЛЕ ...

ЛЮДИ ЇЇ ПОТІШАЛИ;  
ЗАВОДЯТЬ В ПОКОЇ.  
ЖСИВІТЬ З НАМИ, ЯК І ЖСИЛИ -  
БУДЕТЕ В СПОКОЮ.

НІ! НЕ МОСКУ, ЛЮДИ ДОБРІ,  
Ч ПОКОЯХ ЖСИТИ.  
З ЦИХ ПОКОЇВ- ДЛЯ НАС ЦЕРКВЧ,  
ТРЕБА НАМ ЗРОБИТИ.

БО ЗНИЩИЛИ СВЯТУ ЦЕРКВУ,  
ВСЕ Й ВСІХ ОБІБРАЛИ.  
НЕМА МІСЦЯ Й ПОМОЛИТИСЬ,  
ЩОБИ ЛЮДИ МАЛИ.

ВЛАШТУВАЛИ ЛЮДИ ЦЕРКВУ.  
ПАНЮ ПОВАЖАЛИ,  
ТА НЕ ДОВГО РАЗОМ ЖИЛИ,  
НІМЦІ ВІДСТУПАЛИ.

ЗНОВУ З ЛЮДЬМИ ПРОЩАЮЧИСЬ,  
ВОНА ЇХ ПРОСИЛА:  
- ДОГЛЯДАЙТЕ МОГИЛОЧКИ....  
І СЛІЗЬМИ ЗАРОСИЛА.

САМА Ж ПІШЛА ДО МОГИЛОК  
І З НИМИ ПРОСТИЛАСЬ:  
- ПРОЩАВАЙТЕ, РІДНІ МОЇ....  
І СЛЬОЗАМИ ЗАЛИЛАСЬ...

ЧИ ДЛЯ ТОГО БУЛО МЕНІ  
ТІЛЬКИ ДОБИРАТИСЬ,  
ЩОБ ПІДПРАВИТЬ ВАС, ЛЮБІЙ,  
ТА ЗНОВУ ПРОЩАТИСЬ.

Я Б ХОТИЛА З ВАМИ БЧТИ,  
А НЕ В ЧАЖСІМ КРАЮ.  
ЛЮДОЖЕРИ ІДУТЬ ЗНОВУ,  
НЕ БУДЕ СПОКОЮ.

- ПРОЩАВАЙТЕ, МОГИЛОЧКИ.  
- ПРОЩАВАЙ ХАТИНО...  
І ПОДАЛАСЬ Ч СВІТ БОЖІЙ -  
ОДНА, ЯК БИЛИНА...

\* \* \*

\*

## ВІЙСЬКОВА „МУДРІСТЬ” СТАЛІНА

ЧСІ МУДРОЩІ НА СВІТІ -  
ТРУДНО ДІСТАЮТЬСЯ,  
АЛЕ Є Й ТАКІ МІСІК НИМИ,  
ЩО Й ДУРНЯМ „ВДАЮТЬСЯ”.

ВІЗЬМЕМ ТАКІ, ДЛЯ ПРИКЛАДУ,  
ХОЧА Б В ВІЙНУ „ГРАТИСЬ”,  
ЗА ЦЮ МУДРІСТЬ -ТО НЕ КОЖЕН -  
„МУДРЕЦЬ” БУДЕ БРАТИСЬ.

БО ВІЙНА-ЦЕ ГРА ТАКАЯ,  
ЯКУ ТРЕБА ВМІТИ,  
ДЕ ВТИСНУТИСЬ, ДЕ ВИСКОЧИТЬ,  
А ДЕ Й ВІДСТУПИТИ.

ДОБРЕ ТОМУ В ВІЙНУ ГРАТИСЬ,  
ЩО МАЄ ПРОСТОРИ,  
АБО В КОГО ВСІ ГРАНИЦІ -  
ПІДНЕБESNІ ГОРИ.

В КОГО ТИСЯЧНІ ПРОСТОРИ -  
СТЕПОМ ПОТЯГЛИСЯ,  
ТАКИЙ „МУДРИМ” ЗАВЖДИ БУДЕ,  
ВІЙНИ НЕ БОЇТЬСЯ.

А ДО ТОГО - КОЛИ СТЕП ТОЙ,  
БЕЗ ДОРІГ ІДЕТЬСЯ  
І НА ПІВNІЧ В ХОЛОД-СТУЖСУ -  
НАПРЯМОК БЕРЕТЬСЯ.

„МУДРЕЦЬ” ОДНЕ - ЧТИКАЄ,  
ЛІТНЬОЮ ПОРОЮ.  
ЛЮДЕЙ НИЩИТЬ І ВСЕ ПАЛИТЬ-  
ОГНЕM ЗА СОБОЮ.

КОЛИ Ж ВТЕЧЕ ДЕ ВЖЕ ХОЛОД,  
ДО ТОГО СЯГАЄ,  
ЩО МІЛІОНИ ЗАМЕРЗАЮТЬ,  
„МУДРЕЦЬ” ЩЕ ТІКАЄ.

КОЛИ ВСЕ ПОВИМЕРЗАЛО,  
НІ З КИМ В ВІЙНУ ГРАТИСЬ  
ТАКИЙ „ГЕРОЙ” ПОЧИНАЄ,  
„МУДРИМ” ОБ’ЯВЛЯТИСЬ.

ОДНИМ ПОГЛЯДОМ ПОМИЛКИ,  
СВОЇ ВИПРАВЛЯЄ,  
БЕЗ НІКОГО, Й НІ НА КОГО -  
„МУДРЕЦЬ” НАСТУПАЄ ...

ПІД КІНЕЦЬ ЗБЕРЕ ВАТАГУ,  
ЩО ЛЕДВЕ ПЛЕТЕТЬСЯ,  
ЗА ВОРОГОМ (ПО ГАЗЕТАХ),  
ВІН З „ВІЙСЬКОМ” ЖЕНЕТЬСЯ.

НІЯКОГО Ж ВІЙСЬКА НІДЕ,  
ВСЕ ПОВИМЕРЗАЛО ...  
ЗА КІМ ЖЕ ТО „МУДРИМ” ДУРНЯМ -  
ГНАТИСЯ ПРИПАЛО.

ТАКЕ БУЛО КОЛИ МОСКВЧ-  
СКОРИЛИ ФРАНЦУЗИ.  
ЗМОРОЗИЛИ ЇХ МОРОЗИ,  
„СЛАВУ” ВЗЯВ КУТУЗОВ .

ТАКЕ Ж БУЛО КОЛИ НІМЦІ -  
ЦАРИЦИН ЗАНЯЛИ,  
І СІДІЛИ В НЬОМУ - ПОКИ,  
МОРОЗИ НАСТАЛИ.

А МОРОЗИ ПРИЙШЛИ ЛЮТИ,  
ВИМЕРЗЛИ ВСІ ЛЮДИ,  
НІБИ Й ВІЙНА ПРИПИНИЛАСЬ...  
СТАЛО ТИХО ВСЮДИ...

ТОДІ „МУДРЕЦЬ” ІЗ СХОВАНКИ  
НА СВІТ ВІЛІЗАЄ,  
І ВСЮ „ТЯЖКЕСТЬ-МУДРСТВОВАННЯ”,  
НА СЕБЕ ВДЯГАЄ.

І НАКАЗИ „СИПЛЮТЬ З ВЕРХУ”,  
ЩОБ ВСІ НАСТУПАЛИ.  
А НА КОГО Ж? ЧСІ Ж МЕРТВІ!  
ВСІ ПОВИМЕРЗАЛИ.

А „МУДРЕЦЬ” ЦЕЙ, ОСЕЛ ДЧРНИЙ,  
ОДНІ ДОВГІ ВУХА.  
ХОЧ КОЛА ТЕШИ НА ЛОБІ -  
НІЧОГО НЕ СЛУХА.

ПІШЛИ КУДІСЬ „НАСТУПАТИ”!  
КОГОСЬ „ВИГАНЯТИ”!  
І ПУСТИЇ ТІ ПРОСТОРИ,  
НОГАМИ ТОПТАТИ.

А ОСЕЛ ЦЕЙ КЛАПОУХІЙ,  
КАЖЕ ЗАПИСАТИ  
СОБІ СЛАВИ, ТА МАРШАЛОМ -  
ВЕЛИТЬ ВЕЛИЧАТИ.

НАЗИВАЮТЬ, БО ТАК КАЖЕ,  
НІЧОГО НЕ ВДІЄШ.  
КОЖЕН ЗНАЄ ДУРНУ МУДРІСТЬ,  
ТА СКАЗАТЬ НЕ СМІЄ.

ТАКА МУДРІСТЬ СЛАВУ СТЕМНИТЬ-  
ОДНИМ ЛИШ НАКАЗОМ -  
Й КОПЕРНИКА, АРХИМЕДА,  
І НЮТОНА - РАЗОМ.

ОСЛИ Ж СУРНІ-ДОВГОВУХИ,  
ХОТЬЯ ПОКАЗАТИ,  
ЩО І ЇХ „ДІЛА” ВЕЛИКИ,  
ПНУТЬСЯ ДОКАЗАТИ.

ДАРМА ПНЕТЕСЬ ОСЛИ-ДУРНІ,  
ВАМ ЦЕ НЕ ПОМОСЖЕ,  
БО ОСЛЯЧУ ДУРНУ МУДРІСТЬ  
ЛЮДИ БАЧАТЬ ТОЖЕ.

ЖСАБА З ВОЛОМ ВСЕ РІВНЯЛАСЬ,  
А ВОЛОМ НЕ СТАЛА,  
ДУЛАСЬ, ДУЛАСЬ ТАЙ ЛОПНУЛА...  
І „МУДРІСТЬ” ПРОПАЛА.

УСІ ЗНАЮТЬ, ЩО МОРОЗИ -  
МУДРИМИ СТАВАЛИ...  
УСІХ ЛЮДЕЙ МОРОЗИЛИ,  
СЛАВИ Ж НЕ ДІСТАЛИ.

ЗА „МОРОЗЯЧІ” ДОСПІХИ,-  
„МУДРОСТИ” ДІСТАЛИ,  
БОЯГУЗИ, ОСЛИ ДУРНІ,-  
Й МАРШАЛАМИ СТАЛИ.

МІЛІОНІ САДАТ ПІШЛО  
В СИБІР ЗАМЕРЗАТИ,  
ЩОБ ЇХ ОСЛИ У МАРШАЛАХ -  
МОГЛИ Б ПОХОДЖАТИ.

ПОТІШАЙТЕСЬ НА ПАПЕРІ,  
МУДРОЩАМИ ТИМИ.  
ЗНАЮТЬ ВСІ - БУЛИ ОСЛАМИ  
І ЗІСТАЛИСЬ НИМИ.

\* \* \*

\*

# ЩО ХОЧЕТЬСЯ - Й ЩО СТАНЕТЬСЯ.

БАЛЯДА

(КОМИТЕТУ ОСВОЖДЕННЯ)

ПРОЙШЛИ ВІКА,  
ПЛИВЧТЬ ЛІТА,  
НЕНАЧЕ ХВИЛІ МОРЯ  
І ЗАВТРА ВЖЕСЕ,  
НЕ БУДЕ ТЕ,  
ЩО БУЛО ДЛЯ НАС ВЧОРА.  
БО ВЖЕСЕ НЕ ТА,  
ЩО ПЕРШ БУЛА -  
ВКРАЇНА - ПІДЯРЕМНА,  
ХОЧА Й ЦЪКЮТЬ,  
ХОЧА Й ПСЧЮТЬ,  
ТЕПЕР ВЖЕСЕ ЦЕ ДАРЕМНО.  
ПРИХОДИТЬ ЧАС,  
ЩОБ КЕРМО ВЗЯТЬ,  
Ч ВЛАСНІ СВОІ РУКИ  
ТА ВИГНАТЬ ТИХ,  
ЩО ШКОДЯТЬ НАМ,  
І ЧИНЯТЬ ТІЛЬКИ МУКИ.  
А ЧИНІТЬ ЇХ  
ДЛЯ НАС ЦІХ -  
МОСКОВІЯ ЗЛИДЕННА,  
ПРО ЦЕ ВСІ ЗНАЮТЬ  
Й ГОМОНЯТЬ,  
ПРИЛЮДНО І ТАЄМНО.  
ЦАРІ МОСКВИ  
І ЇХ ВОЖДІ,  
ТА ЇХНІ ПОСІПАКИ,  
ЛЮДЕЙ ШМАТЧЮТЬ  
ТА ГАРЧАТЬ,  
МОВ, ЛЮТІЇ СОБАКИ.  
ДО СЕБЕ ВОВКА -  
ТИ НАБЛИЖСЯ,  
А В ЛІС ВІН ПОГЛЯДАЄ,  
ЛИШЕ ЧОГО -  
НЕ ДОГЛЯДИСЬ,-  
ТЕБЕ ВЖЕСЕ ВОВК ПАТРАЄ.  
ЯК ТАЯ НЕГІДЬ  
ЗЛА МОСКВА -  
ЧЕРВОНАЯ, ЧИ БІЛА,  
НАД ВСІМ БИ ТІЛЬКИ -  
ВЛАДЧИВАТЬ  
ВОНА Б ОДНА ХОТИЛА

ЗАПІЗНО ВЗЯЛИСЬ  
РОЗКУСИТЬ  
„МУДРЯНИЙ” ТОЙ ГОРІШОК,  
ХОТИЛОСЬ РОТА -  
ЗАТУЛІТЬ -  
ЗРОБИТИ ЗАТИШОК.

А ВОВЧУ ДЧУМКУ  
МОСКАЛЯ,  
НЕ ВИТРАВИШ ІЗ НЬОГО,  
ВІН ЗМІНИТЬСЯ  
ЛІШЕ ТОДІ,  
КОЛІ ЗНИЩИШ ЙОГО.

ХИСІХ ВОВКІВ -  
ЦІХ ШКІДНИКІВ,-  
ЗНИЩИТЬ МУСЯТЬ ЛЮДИ,  
БО ШКОДЧ ЛІШЕ -  
НЕСПОКІЙ,  
ВОВКИ ЧИНЯТЬ ВСЮДИ

ТАТАР ТА ІНШИХ  
ВОРОГІВ,  
СУСІД, що РУЙНУВАЛИ,-  
РОЗТРОЩЕНО  
Й ПОНИЩИЛИ,  
АБІ НЕ ІСНУВАЛИ.

МАМАЙ ЖЕ ЗВІР  
ТА ЧИН-ГІС ХАН,  
ЩО ВСЕ ТАК НАМАГАЛИСЬ -  
НАД ЧСІМ СВІТОМ  
ПАНУВАТЬ ...  
РІЄЖСКИ ЛІШ З НІХ ЗІСТАЛ  
ТАКЕ Ж ПРИХОДИТЬ  
Й ДЛЯ МОСКВІ!

НЕ ДОВГО ВЖЕ СЧЕКАТИ,  
ЯК ТАТАРВІ,  
ТАК І МОСКВІ -  
ПРИІШЛА ПОРА-СКОНАТИ.

А ПРАВДЧ СКАЖЕШ  
ПРО МОСКВУ,  
ТЕБЕ ГОТОВІ-З'ЇСТИ,  
НЕ ТІЛЬКИ КНЯЗЬКИ,  
А Й DI-PI,  
ЩЕЙ СОЛІДАРИСТИ.

СКАЗАТИ Б ТЕ,  
ЩО ЦІ КНЯЗЬКИ -  
З ЧМА ПОВИЖСИВАЛИ,  
ТАК НЕ БУАО -  
ЧМА У НІХ,  
КОЛІ Й СЮДИ ТІКАЛИ.

КЕРЕНСЬКИЙ ВОЖДЬ  
ТАК ПОСПІШАВ -  
ТИКАТИ ЗА-ГРАНИЦЮ,-  
ГРОША-ВХОПИВ,-  
ШТАНИ - ЗГУБИВ,  
ОДЯГСЯ У СПІДНИЦЮ.

І ТУТ МОСКОВСЬКІ - „  
„КОРМЧІІ“  
ЗАБРІХУЮТЬ ДО ТОГО,  
ЩО ЗНАЄ ВСЯК -  
У МОСКВИНА -  
БРЕХНЯ є - КОЖНЕ СЛОВО.  
І БРЕШЧТЬ ТАК,  
ЩО СМІХ БЕРЕ,  
ЩЕЙ МАЛОРОСИ З НИМИ,  
ЩО ДАЛІ ЙТИ -  
НЕМА КУДИ!  
НЕ ТРАТЬТЕ, КУМЕ, СИЛИ.  
КРИЧАТЬ І РЕВОМ -  
ВСІ РЕВУТЬ,  
ВСІ РЕВУТЬ,  
ЧЕРВОНІ-ТАМ, ТУТ - БІЛІ:  
- НАС ВСІ ХОТЬЯТЬ -  
РОЗЧЛЕНУВАТЬ...  
ТАК НЕ ДОЗВОЛИМ „МИ“ ЇМ!  
А МОВА ТУТ  
ВСЮСЕ ДАЛІ ЙДЕ -  
РОЗЧЛЕНУВАТИ - МАЛО,  
А ЗНИЩИТИ,  
ЯК САРАНЧ -  
ПИТАННЯ ПОВСТАЛО.  
НЕ ЙНАЧЕ ТРЕБА  
І РОБИТЬ,  
БО КОЛI Й ЗАЛИШИТЬСЯ -  
МОСКВА В ГРАНИЦЯХ,  
ХОЧ МАЛІХ,-  
НІЧОГО НЕ ЗМІНІТЬСЯ.  
ЧСІ БУНТИ  
СЕРЕД ЛЮДЕЙ  
МОСКВА РОБИТЬ Й РОБИЛА -  
Й ЧЕРВОНАЯ,  
І БІЛАЯ, Й ТУТЕШНЯ МОСКОВЩИНА.  
НЕ ЗНИЩИШ ТИ -  
ТЕПЕР МОСКВИ,  
ТО МОЖЕ БУДЕ ПІЗНО,  
НЕ ЗНИЩИШ ТИ,-  
ЗНИЩИТЬ ТЕБЕ -  
І ПЛАКАТИМЕ СЛІЗНО.  
ТА СЛЬОЗИ ВРАЖСІ -  
ВИТИСКА...  
ЦЕ ВСЕ ЛИШЕ ДЛЯ ВИДУ,  
ЩОБ КРАЩЕ З'ЇСТИ  
ВАС ЗМОГЛА Б  
НЕ ЗАЛИШИТИ Б Й СЛІДЧ.  
ЗА ВСІ ЗЛОЧИННІ  
ТИ „БЛАГА“ -  
СЛІД БУЛО Б ПОКВИТАТИСЬ,

ТАК, щоб і місця -  
не було б -  
куди б Москви й вертатись  
бо їх міністри  
та цари,  
що все в одне єднали,  
ліпили все -  
в „єдинцю“ -  
чи попропадали.  
ТАК ПРОПАДУТЬ  
І ТУТ ЧСІ -  
КНЯЗЬКИ ТА ЇХ ЧЕКІСТИ -  
„ОСВОБОЖДЕННЯ  
КОМИТЕТ“  
РАЗОМ І СОЛІДАРИСТИ.  
А МАЛОРОСИ -  
ТЕ СМІТТЯ, -  
мусять таки знати,  
що „МАЛОРОСЬ“,  
нам мило -  
УКРАЇНОЮ - звати.  
ЗАТКНУЛИ РОТА  
ТРОХИ ЇМ, -  
затуляться ще очі,  
ВОНИ - НІ МЕРТВІ,  
ні живі...  
А ТАК... ХОДЯЧІ МОЩІ.  
ВДОВБІТЕ МОЩАМ -  
КНЯЗІВСЬКИМ,  
що порвано кайдани.  
ВСЕ ТЕ, що було, -  
важе нема,  
і ніколи не повстане.  
А МОЩІ ТІ -  
хотять й тепер  
людей освобождати,  
ЗЛОЧИНЦІ РІЮСНІ -  
їх КНЯЗЬКИ.  
З людьми ж і воювати.  
НІ! ГОДІ! -  
годі нас звільнить,  
бо нас важе звільнила -  
І БІЛАЯ,  
й Червоная,  
злиденна московщина.  
ЗВІЛЬНЯЛИ НАС  
століттями,  
а волі не давали  
І МОВЧ НАШУ -  
РІДНЮ,  
вогнями випікали.

ДАРМА НЕ АЛЄТЬСЯ  
НАША КРОВ,  
КРОВ НАША ВАС ПІДМИЛА;  
ПІДВАЛИНА,  
ЩО ДЕРЖИТЬ ВАС -  
ТЕПЕРА ЧОСЕ ЗГНИЛА.  
МОСКВІ ХОТЯТЬ  
ГРАНИЦІ ДАТЬ,  
АБИ СИДІЛА ТИХО,  
ТОГО НЕ ТЯМЛЯТЬ,  
ЩО МОСКАЛЬ -  
ЖСИВЕ ЛЮДЯМ НА ЛИХО.  
ЦИХ ВАРВАРІВ -  
НЕДОЛЮДКІВ,  
ПРИЙШЛА ПОРА НАВЧАТИ,  
ЯК ТРЕБА ЖСИТИ  
ІЗ ЛЮДЬМИ,  
АБИ НЕ ГРАБЧВАТИ.  
ТОДІ ЛИШ ТИШУ  
НА ЗЕМЛІ -  
КОЖЕН БУДЕ МАТИ,  
КОЛИ МОСКВА -  
НЕ НАВІСНА,  
НЕ БУДЕ ІСНУВАТИ.  
ПРОЙДИСВІТІВ  
ТА БУНТАРІВ,  
ЩОБ ЛЮДЯМ НЕ БРЕХАЛИ,-  
ПОВІСИТЬ ВСІХ -  
ДО ОДНОГО,  
АБИ НЕ БУНТУВАЛИ.  
П'ЯВОК - ССАВЦІВ  
ПОЗБУДЕМСЯ...  
ЗАРИЄМ ЇХ В МОГИЛУ,  
„ОСВОБОЖДЕНЯ  
КОМИТЕТ”  
ЗА НИМИ В ДОМОВИНУ.  
ПРОГНАТИ ГЕТЬ  
З УКРАЇНИ,  
БО НАМ ТРЕБА СПОКОЮ,  
ЩОБ МАЛОРОСІВ -  
НЕ ЗАБУЛИ,  
ПРИХВАТИТЬ З СОБОЮ.  
Ч МОСКВИ ВОНИ -  
НАВЧИЛИСЬ  
ОДНЕ ЛИШЕ - ДЗЯВКАТЬ,  
ПРИЙШЛОСЯ Б ІМ,  
В КРАЮ СВОЇМ -  
СОБАКАМИ ГАВКАТЬ.  
НЕ БУДЕ ЖС ТАМ -  
МОСКОВЩИНИ,  
НІ КОМУ БРЕХАТИ,

МАЛОРОСАМ -  
ХОЧ ЗДИХАЙ.  
МУСЯТЬ ПРОПАДАТИ.

МАЛОРОСИ!  
БРЕХЧУНЦІ!  
ЄДНАЙТЕСЯ В СПІЛКУ!

ДІЙТЕ РАЗОМ  
З МОСКАЛЯМИ,  
В ОДНЮ СОПІЛКУ.  
ВАМ ХОЧЕТЬСЯ,  
ЩОБ І ДАЛІ -  
МИ ЖИТИ НЕ СМІЛИ.

ГЕТЬ З МОСКОВОЮ  
ЗАБІРАЙТЕСЬ,  
ЩОБ І НЕ СМЕРДІЛИ.

ПІСЛЯ ВАС -  
РУКИ ПОМИЄМ,  
ЩО МИ ВАС ПОЗБУЛИСЬ,  
ТА СТЕРЕГТИ  
БУДЕМ ПИЛЬНО,  
ЩОБ НЕ ПОВЕРНУЛИСЬ.

А ЩО МОВЧ -  
ПРО ГРАНИЦІ,-  
НЕ ТРА Й ЗАЧІПАТИ,  
А ЗНИЩИТИ -  
МОСКОВІЮ,  
ТАК ТРЕБА РІШАТИ.

ЦЕ ГОВОРИТЬ -  
ЧКРАЇНА!  
ЩО Ж БУДЕ З КАВКАЗОМ?  
,,ВІЗВОЛІТЕЛІ"-  
ТИКАЙТЕ!  
БО БИТЬ БУДЕМ РАЗОМ.

\* \* \*

## ЗАНЕДБАННЯ.

ЗЕМАЛІ РІДНОЇ НІКОЛИ  
НІХТО НЕ ЦУРАВСЯ,  
А ПОКЛИЧЕ БАТЬКІВЩИНА,  
КОЖЕН ПОВЕРТАВСЯ.

ЩЕ У СВІТІНЕ БУВАЛО,  
ЩОБ ХТО ВІДЦУРАВСЯ,  
ВІД РІДНОГО СЛОВА СВОГО  
ТА ЩЕ Й НАСМІХАВСЯ.

ТІЛЬКИ В ЖИДІВ ПОГЛЯД ІНШИЙ,  
І ВСЕ З-ЗА ГЕНДЛЯРСТВА,  
ВІДЦУРАЛИСЯ ВІД СЕБЕ  
І ВІД СВОГО ЦАРСТВА.

ЗМАРНУВАЛИ СВОЄ ЦАРСТВО,  
ГЕНДЛЯРІ - ПАСКУДИ,  
РОЗЛІЗЛИСЯ ВСІ ПО СВІТАХ  
ТА ГЕНДЛЮЮТЬ ВСЮДИ.

ТА Й ІМЕНЯ СВОГО СТАЛИ -  
ДЕ-КОТРІ ЦУРАТЬСЯ,  
ВЖЕ НЕ ХОЧЕ СЕРЕД ЛЮДЕЙ  
Й ЖИДОМ НАЗИВАТЬСЯ.

ЦАРСТВО У НІХ БУЛО СЛАВНЕ,  
У ЦЬОГО НАРОДА,  
І ГЕРОЇ, І ЗАСЛУГИ,  
ВОЛЯ І СВОБОДА.

БО ДІДИ ЦЬОГО НАРОДЧ,  
СВОЄ ШАНУВАЛИ,  
ПРО ВСЕ ДБАЛИ, СВОЄ МАЛИ,  
САМИ Й ПАНУВАЛИ.

А НАЩАДКИ - РОЗПЧУСТИЛИСЬ,  
СТАЛИ ГЕНДЛЮВАТИ,-  
КОЖЕН ІЗ НІХ ПНУВСЯ ВГОРУ  
ТІЛЬКИ Б ЦАРЮВАТИ.

КОЖЕН ХОТИВ СТАТЬ МУСІЄМ,  
АБО СОЛОМОНОМ,  
КОЛИ Ж СІ! ТО ЗГОДЕН БУВ БИ,  
СТАТИ Й ФАРАОНОМ.

ЙОМУ Б ТІЛЬКИ АБИ ЛЕГШЕ  
БУЛО Б ПРАЦЮВАТИ,  
АБО Й ЗОВСІМ НЕ РОБИТИ,  
ЛІШЕ Б ГРОШІ БРАТИ .

І ПЧУСТИЛИСЬ ЧСІ ВРОЗТІЧ -  
НА ЛЕГКУ РОБОТУ...  
„ПРОРОБILI” ЦАРСТВО СВОЄ...  
НЕМА ЇМ ЗВОРОТУ.

АЛЕ Є ЩЕ,- ЗАЛИШИЛИСЬ  
І МІЖ НИМИ ЛЮДИ,  
ЩО ПРАЦЮЮТЬ ЧЕСНО, МИРНО,  
І ДОБРО ІМ БУДЕ.

ТІЛЬКИ ВОНИ ВІДЦУРАЛИСЬ,  
ВІД „СВОЇХ” ГЕНДЛЯРІВ,  
ЇХ ПРОЗВАЛИ- ВІДЩІПАНЦІ,  
ДАВІДІВ - ГУСЛЯРІВ.

ГРАЙТЕ Й ДАЛІ НА ГЕНДЛЯРСТВІ,  
ЦЕ ЛЕГКА РОБОТА.  
А КОЛИ МИ ЗБУДНЕМОСЬ-  
ЗАЧИНІМ ВОРОТА.

ГЕНДЛЯРІ НАМ НЕ ПОТРІБНІ,  
ЩО СВОГО ЦУРАЛИСЬ  
ТА БЛАЗНЯМИ ПО ВСІХ КРАЯХ,  
В „ІНШИХ” ПРИКИДАЛИСЬ.

МИ СВОЄЮ ДІДІВСЬКОЮ  
МОВОЮ ГОВОРІМ,  
ВИ Ж ВІД НЕЇ ВІДЦУРАЛИСЬ,  
МИ ВАМ НЕ БОРОНИМ.

НАША МОВА ДЛЯ НАС ГАРНА,  
ХОЧ ПІД ЧАС - КРИКЛИВА,  
БО ЛЮДИНА ПІВДНЯ, СХОДУ,  
ГАРЯЧА Й БУРХЛИВА.

ЯКІ СВЯТИ СЛОВА ЦІІ -  
ЛЮДИ ПРОМОВЛЯЮТЬ,  
А НЕХТУЮТЬ РІЖКІ БЛАЗНІ,-  
ВСЯКУ МОВУ ЛАЮТЬ.

ЗАНЕДБАЛИ РІДНУ МОВУ,  
ГОРДІСТЬ СВОГО ЦАРСТВА,  
ОБІЙДЕМОСЬ БЕЗ КРУТІЙСТВА-  
ВАШОГО ГЕНДЛЯРСТВА.

\*       \*

\*

## ЛЮБОВ ОДНА.

РОКИ ПРОЙШЛИ, ПРОЛИСЯ...  
ПІДСТУПILA СТАРІСТЬ,  
БІДА Й ГОРЕ - БУЛО РАЗОМ...  
КОЛИ Ж БУДЕ РАДІСТЬ?

ВСЕ ЧЕКАЄШ СВОГО ЩАСТЯ,  
ЩОБ НА НЬОГО ГЛЯНУТЬ -  
ЯКЕ ВОНО! А ТОДІ ВЖЕ -  
МОЖНА І ЗАВ'ЯНУТЬ.

МАТИ КАЖЕ: КОЛИ ЩАСТЯ,  
НЕ ПРИХОДИТЬ ЗРАНКУ,  
ТО НЕ ЧЕКАЙ, МІЙ СИНОЧКУ,  
ЙОГО Й ДО ОСТАНКУ.

ПРАВДĘ МАТИНКА СКАЗАЛА.-  
СВЯТІ СЛОВА ТІЇ:  
НЕ ЗАЗНАВ В ЖИТТІ СВОЙОМУ -  
Я РАДОСТИ ТЕЇ.

МАЛИХ РОКІВ - В ШКОЛАХ ВЧИВСЯ,  
ЯК ІНШІЇ ДІТИ.  
ПІСЛЯ... ПРАЦЯ ЩОДЕННАЯ,  
НИКОЛИ Й СПОЧИТИ.

БУЛО ЧАСОМ - ПРИЙДУ З ПРАЦІ,  
НА СТІЛ ПОХІЛЮСЯ,  
ЯК ЖИТТЯ СВОЕ ПОКРАЩИТЬ,  
ПРО ЦЕ Я ЖСУРЮСЯ.

РАЗОМ РОСЛО - ВИРОСТАЛО,  
ДІВЧАТКО МАРИНА,  
ДВОЮРІДНА СЕСТРА МОЯ,-  
ТІТЧИНА ДІВЧИНА

ГАРНЕ ДІВЧА, ВРОДЛИВЕЄ,  
КРАСИВЕ... ЯК ГЛЯНЕ,  
ПРИВОРОЖИТЬ, ПРИЧАРУЄ,  
І СЕРЦЕ ЗАВ'ЯНЕ.

ЛІЧКО БІЛЕ РУМ'ЯНЕЄ,  
ЛЮБО ПОДИВИТЬСЯ.  
ЛЮДИ КАЖСУТЬ ДІВЧА ГАРНЕ,  
ХОЧ, „ВОДИ НАПИТЬСЯ.”

ПРИХОДИЛА СЕСТРА МОЯ,  
БАЧИТЬ, що ЖСУРЮСЯ,  
РОЗВАЖСАЄ, УСМІХНЕТЬСЯ,  
І Я ЗАСМИЮСЯ.

НЕ ДАВАЛА ЖСУРИТИСЯ,-  
СЯДЕМО ОБОЄ,  
ТА ЩЕБЕЧЕ ПТАШЕНЯТКОМ,  
ПОКИ ЗАСПОКОЇТЬ.

БУЛО Й ТАКЕ, ЩО НЕ ПРИЙДЕ;  
БІЛЬ СЕРЦЕ СТИСКАЄ...  
НЕВЖЕ СЕРЦЕ ДОПУСТИЛОСЬ,  
ЩО СЕСТРУ КОХАЄ.

СЕСТРО АЛЮБА НЕ ГНІВИСЯ;  
ЩО БУДЕ - НЕ ЗНАЮ.  
СКАЖУ ТІЛЬКИ, СЕСТРО МИЛА,  
ЩО ТЕБЕ КОХАЮ.

КОХАЛИСЯ, ЛЮБИЛИСЯ  
ТАЙ НЕ ПОМІЧАЛИ,  
ЩО ПРИЙДЕТЬСЯ РОЗЛУЧИТЬСЯ,  
ВІЙНИ РОЗ'ЄДНАЛИ.

А ВІЙНА ТЯГЛАСЬ НА ЛИХО.  
СЕСТРА СПОВІЩАЄ,-  
ТЕБЕ ЧЕКАТЬ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ -  
Я НЕ ОБІЦЯЮ.

БІЛЬ... І СЕРЦЕ ЗАЩЕМІЛО ...  
БОЛІТЬ... ДУША МЛІЄ ...  
І ВСЕ НАЧЕ СКАМ'ЯНІЛО  
І ТІЛО НІМІЄ.

І ЗНОВ ОПЕРСЬ Я РУКОЮ  
НА СТІЛ - ЗАЖСУРИВСЯ.  
НЕ ВСМІХАЄТЬСЯ СЕСТРИЧКА,  
ЩОБ Я ЗВЕСЕЛИВСЯ.

ПОВІР СЕСТРО, КАЖУ ПРАВДУ,  
СЕРЦЕ РАЗ КОХАЄ,  
КОГО ВОНО ПОКОХАЛО,  
З ТИМ І ПОМИРАЄ.

РОЗЛУЧИЛИСЯ МИ З ТОБОЮ,  
А СЕРЦЕМ - З'ЄДНАНІ,  
ТІЛЬКИ СТУКОТУ НЕ ЧУЄМ,  
БО МИ РОЗ'ЄДНАНІ.

НЕ ШУКАЙ ТЕПЕР ВИНИ ТИ,  
БО БУДЕ НЕГОЖЕ,-  
ТИ НЕ НАЙДЕШ ЇЇ В СОБІ,  
І НЕ В МЕНІ ТОЖЕ.

РОЗЛУЧИЛА НАС МОЛОДІСТЬ,  
НАС НЕ ВРОЗУМІЛИ,  
РОЗГНІВАЛИСЯ ПО... ДИТЯЧИ,  
НЕ ПЕРЕПРОСИЛИСЬ.

ДОБРЕ ДІТКАМ ГНІВАТИСЯ,-  
ЗАВТРА - ВСЕ ЗАБУЛИ,  
А МИ ТЕĘ „ЗАВТРА” КЛЯТЕ,  
ЗА-ДОВГО ТЯГНУЛИ.

РОЗТЯГЛИ ТА КАЄМОСЯ,  
ЧОМУ НЕ МИНАЄ -  
ТЯГАР ТОЙ, ЩО ЛІГ МІЖ НАМИ  
І САМІ НЕ ЗНАЄМ.

ВСЕ МИНУЛО, ПРОЛЕТИЛО,  
НАДІЙШЛА ВЖЕ СТАРІСТЬ  
ДУМКИ, СПОГАД ПРО МИНУЛЕ  
БОЛЮЧІ - ЗІСТАЛИСЬ.

КОЛИ СЕРЦЕ, МОЖЕ БУТИ,  
ПОКОХАЄ ВДРУГЕ,-  
НЕ ВІР ЙОМУ, БО ОБМАНЕ  
І НАРОБИТЬ ТУГИ.

ПРОМАЙНЕ КОХАННЯ ДРУГЕ,  
ЯК ВДОЮ ЗМИЛО ...  
СЕРЦЕ ВЕРНЕТЬСЯ ДО ТОГО,  
ЩО ВПЕРШ ПОЛЮБИЛО.

ПОВІР СЕСТРО, БО ЦЕ ПРАВДА,  
СЕРЦЕ РАЗ КОХАЄ.  
КОГО ВОНО ПОКОХАЛО -  
З ТИМ І ПОМИРАЄ.

\* \* \*

## НЕ ПИТАЙ.

(ПО ПІСНІ)

НЕ ПИТАЙ - ЧОГО В МЕНЕ ЗАПЛАКАНІ ОЧІ,  
НА СЕРЦІ ЖАГУЧА ПЕЧАЛЬ,-  
І ЦЕЙ СУМ ПРИВЕДЕ ДО ЗНЕМОЧІ...  
НЕ ПИТАЙ, НЕ ПИТАЙ, НЕ ПИТАЙ.

НЕ ПИТАЙ, БО ДАРЕМНІ СЛОВА МОЇ БУДУТЬ,  
КОЛИ НАС РОЗДІЛЯЄ ВІДДАЛЬ,  
А СЛЬОЗИНА ДОДАСТЬ ЛІШЕ ТҮГИ...  
НЕ ПИТАЙ, НЕ ПИТАЙ, НЕ ПИТАЙ.

НЕ ПИТАЙ, БО НІЧОГО ТОБІ Я НЕ СКАЖУ,  
А НАБІГЛУ СЛЬОЗУ НЕ СТИРАЙ.  
ВНЕБУТТЯ ЗІ СЛЬОЗИНОЮ ЛЯЖУ...  
НЕ ПИТАЙ, НЕ ПИТАЙ, НЕ ПИТАЙ.

НЕ ПИТАЙ - ЗАПІЗНО ТЕПЕР ВІЖЕ ПИТАТИ,  
А ЗАКРИЮТЬСЯ ОЧІ МОЇ,  
ТО ВІЖЕ ПІЗНО БУДЕ ЖАЛКУВАТИ,  
ЩО СКОРБОТИ НЕ ВТЯМИВ МОЇ.

\* \* \*

## СПРАВЕДЛИВА РОЗСУДЛИВІСТЬ

НЕНАВІСТЬ В ТОБІ КЛЕКОЧЕ Й РАДИ НІЧИМ ДАТИ,  
ПРИМУШЕННЯ І НЕВОЛЮ ТЯЖКО ПОДОЛАТИ.

В ПРИКЛАД ВІЗЬМЕМ ОДРУЖЕННЯ; ЧАСТО ТАК БУ  
ЧИ ТО ПРИМУС, ЧИ НЕВОЛЯ- ЛЮДЕЙ ОБВІНЧАЄ.

І НА ПЕРШИЙ ЧАС, ТО НІБИ, СКАЗАТИ Б ТАК МОЖНА,-  
НІБИ ВОНО І НІЧОГО, ТА В СЕРЦІ ПОРОЖНЬО.

ГЛУШАТЬ В СОБІ НАБОЛІЛУ ЗНУДЖЕНУ НЕВОЛЮ  
І МОВЧАТЬ, ЩОБ НЕ ДОДАТИ- ЩЕ СЕРЦЕВІ БОЛЮ.

І НІЯК „НЕЗРОЗУМІСМ”, що ЖІНОЧЕ СЕРЦЕ,  
ДО Любощів ТАКЕ САМЕ, ЯК І ТВОЄ СЕРЦЕ.

ПРЯМО Й СОРОМ ВІСЛОВЛЯТИ ДУМКУ НЕПРАВДИВІ  
МАТИ Б ТУТ ХОТИЛОСЬ ЖІНКУ - В ЦЬОМУ СЛАБОС

НЕЛЮБ ТИ ЙІ-НЕ ЛІЗ В-ВІЧІ, ЇЇ ДУША ПРОСИТЬ...  
БАЧИШ І САМ-ОЧІ Е ХТІЛИ, СЕРЦЕ НЕ ВИНОСИТЬ.

А ЩО, ЯК БИ СПРАВЕДЛИВО ВСЕ ЦЕ РОЗСУДИТИ:  
ЗВІЛЬНИТЬ СЕРЦЕ ВІД НЕВОЛІ, АЛЕ РАЗОМ ЖИТИ.  
ДОКОРАМИ ТА СВАРКОЮ-ЛАДУ НЕ ЗАЛАДИШ,  
ТАК ЖИВИ, ЯК СЕРЦЕ КАЖЕ, А ЧАС САМ ПОКАЖЕ.

БУДЕ ВОЛЯ СЕРЦЮ ЖІНКИ, МІЛІСТЬ НЕ ПРИБУДЕ  
ДОГЛЯДАТИ Й ЖАЛКУВАТИ, ЯК КОТИКА БУДЕ.

НЕ СУПЕРЕЧ ВОЛІ СЕРЦЯ, НЕ ПОМОСЧУТЬ Й ЛІКИ,  
ІЩО В СЕРЦЕ ЗАЙШЛО ПО ВОЛІ, ЛІШИТЬСЯ НА-ВІКИ.  
ТОМУ ЛЮБОВ СЕРЦЯ ЖІНКИ-МАРНО Й СТОРОЖИТИ,  
БО САМ РОЗУМ ТОВІ СКАЖЕ, ЯК РАЗОМ ДОЖИТИ.

НЕ ГАДАЙТЕ, ЩО РОЗЛУКА СТИСНУЛА ТЕНЕТА,  
ПРОЙДЕ ЧАС-І ПОЖАЛКУЙТЕ...ТА СЛЬОЗУ ЗІТРЕТЕ.

\* \* \*

### 31 ГРУДНЯ.

ЛИСТОК КАЛЕНДАРНИЙ ОСТАННІЙ ЗРИВАЄШ...  
ДУШУ СТАРЕЧУ ПЕЧАЛЬ ОГОРТА!  
ВІСІМ ДЕСЯТКІВ ВЖЕ ДОЖИВАЄШ,  
СУМ ТА ПЕЧАЛЬ І КІНЬЦЯ ІМ НЕМА.

ЩЕ ПРОЛЕТИВ ОДИН РІК НА ЧУЖИНІ,-  
В СТАРЕЧОМУ СЕРЦІ-ТУЖНА ПЕЧАЛЬ.  
ТІЛОМ Я ТУТ-ДУША В УКРАЇНІ -  
СЕРЦЕ РОВСТЯТЕ... ТОМУ ТАКИЙ ЖАЛЬ.

НУДЖУСЯ В ТУЗІ... ЛЕТОМ ЛЕТИВ БИ  
В УКРАЇНУ СВОЮ, ТА БІДА-  
ЛЕТ ЦЕЙ НЕ БУДЕ ТАКИМ, ЯК ХОТИВ БИ,  
...ДОРОГА ДАЛЕКА...

А ДІМ-КОЛИМА.

\* \* \*

## РЯДКИ ІЗ „ХТО Я.”

МОЖЕ Й МЕНЕ, БРАТИ РІДНІ,  
СЛОВОМ ДОКОРЯЮТЬ,  
ЩО ЗАБУВ ЇХ, БІДОЛАШНИХ,  
Я В ЧУСКОМУ КРАЮ.

НЕ ЗАБУВ ВАС, МОЇ РІДНІ,  
ВАС Я НЕ ЗАБУДУ,  
ТОГОБІЧНИМ ЛІШЕ СТАВ Я,  
ПОКИ З ВАМИ БУДУ

„ПЕРЕРОДИТЬ” НАС КВАПЛЯТЬСЯ,  
А МИ ПІДДАЄМОСЬ ...  
А ЗАЧУЄМ СЛОВО РІДНЕ,  
СЛЬОЗАМИ ЗАЛЛЕМОСЬ.

БА... НЕЗРУЧНО ВГОЛОС ПЛАКАТЬ,  
МИ В ЗАТИШКУ ПЛАЧЕМ,  
ЗАХОВАЄМ СЛЬОЗИ В ДУШУ,  
ЩОБ НІХТО НЕ БАЧИВ.

СЛОВО РІДНЕ - ДУША ЛОВИТЬ  
СЕРЦЕ РОЗРИВАЄ ...  
РІДНІ МОЇ! ДУША КРИЧИТЬ ...  
ЯЗИК НЕ ПУСКАЄ.

ПО НЕВОЛІ ЖС ЗАЛИШИВ ВАС,  
ПО НЕВОЛІ Й ПЛАЧУ,  
ПО НЕВОЛІ ЖС НА ЧУСКИНІ,-  
ЛІТА МАРНО ТРАЧУ.

\* \* \*

## КОМУНІВСЬКА ЖИСТЛОВА ПЛОЩА

ВСІ ГРАМОТУ НАБЧУВАЮТЬ,  
ЩОБ ВМІЛИ ЧИТАТИ  
ТІ ПРАВА, ЩО ДАНО ЛЮДЯМ,  
МОГЛИ Б СКОРИСТАТИ.

АЛЕ Є Й ТАКЕ, ЩОЙ БАЧИШ-  
ДРУКОВАНЕ СЛОВО,-  
І ЧИТАЄШ, РОЗУМІЄШ,  
НА ДІЛІ ЖС - НІЧОГО.

БЛАГА „РАЙСЬКІ” КОМУНІСТИ,  
ЛЮДЯМ ОБІЦЯЛИ.  
„РАЙ” СТВОРИЛИ! АЛЕ ХЛІБА,  
ДЛЯ „РАЮ” НЕ ДАЛИ.

КОНСТИТУЦІЇ ПИСАЛИСЬ:-  
РІВНІСТЬ ВСІМ - СВОБОДА.  
А НА ДІЛІ - НАЙСТРАШНІШІ  
ЗНУЩАННЯ З НАРОДА.

ТАКОЖ ПИШЕТЬСЯ, що ЛЮДИ,  
У ДОБРІ ВТОПАЮТЬ.  
ЗА КОМУНІ - ВСІХ ОБДЕРЛИ,  
ГОЛІ ШКАНДИБАЮТЬ.

ЗНАЙТЕ ВСІ ПРО ТЕ ДОБРО,  
ЩО КОМУНА ПИШЕ,  
ТОГО ДОБРА НІДЕ НЕМА ,  
НА ПАПЕРІ ЛИШЕ.

КОЛИ ЖС БУДЕТЕ ЧИТАТИ,  
ПРО БЛАГА СОВЄТІВ,  
ТО НЕ ВІРТЕ Й ОЧАМ СВОЇМ,  
ВСЕ ДЛЯ ЕТИКЕТІВ.

КОНСТИТУЦІЮ ЛЮДЧ-  
РАЇ ОБІЦЯЛИСЬ,  
ЯК БРЕХНЕЮ ПОЧАЛОСЬ,  
БРЕХНЕЮ Й КІНЧАЛОСЬ.

ГАРНІ ЛОЗУНГИ КОМУНА,  
В ЛЮДИ ВИПУСКАЄ:  
ПО „ЗДІБНОСТЯМ” КРОВ ІЗ ЛЮДЕЙ,  
ВОНА ВІДЖИМАЄ.

ПО ЗДІБНОСТЯМ 20 ГОДИН,  
ПОТИ ВІДЖИМАЮТЬ,  
А ПРО ХАРЧ, ХОЧ ЯКИЙ НЕБУДЬ,  
НАВІТЬ НЕ ЗГАДАЮТЬ.

ЛОЗУНГ КАЖЕ - ПО ЗДІБНОСТЯМ  
МУСЯТЬ ПРАЦЮВАТИ,  
АЛЕ Й КАЖЕ - ПО ПОТРЕБІ,  
ТЕЖ МУСЯТЬ ДАВАТИ.

ПО „ПОТРЕБІ” ТО ВЖЕ БУДЕ  
КОМУ ДІСТАВАТИ.  
ЛЮДСЬКЕ ДІЛО - ЗАРОБИТИ,  
А ІХНЕ - ЗАБРАТИ.

ЧЕКІСТАМ В КОМЧНІ МОЖНА  
ПО ПОТРЕБІ ЖИТИ.  
ОБДАРОВАНІ ДОСТАТКОМ,  
НІ ПРО ЩО Й ТУЖИТИ.

ЗА ЇХ ДІЛА ЗЛОДІЙСЬКІЇ,  
ДАЮТЬ ПО „ПОТРЕБІ”:  
ЇХСУ, ОДЯГ, ЖИТЛЯПОЩУ,  
ЩЕЙ В ДОДАТОК МЕБЛІ.

А ЗА ЦИМИ ПО „ПОТРЕБІ”  
ДІСТАЮТЬ - ЧЕКІСТИ  
ТА ПАРТІЙЦІ, ХОЧ Й ПЛЮГАВІ,  
ЗА ТЕ КОМЧНІСТИ .

ЯК ТА ЗГРАЯ ЧСЯ СТАНЕ  
ПО „ПОТРЕБІ” БРАТИ,  
ТО ВЖЕ ЧЕСНИМ РОБІТНИКАМ,  
НЕМА ЧОГО Й ДАТИ.

БО ПАРТІЙНІЙ МІНІСТРИ,  
ЖАНДАРІ, ЧЕКІСТИ,  
КОЛИ Й ТКНУТЬ КУСОЧОК ХЛІБА,  
ТО НЕ ДАДУТЬ З'СТИ .

КОЛИ БУДЕТЕ ЧИТАТИ  
ПРО БЛАГА СОВЄТІВ,  
ТО НЕ ВІРТЕ Й ОЧАМ СВОЇМ,-  
ВСЕ ДЛЯ ЕТИКЕТІВ .

ЗНАЮТЬ ВСІ, КОЛИ КОМЧНА,  
ВЛАДЧУВАТИ СТАЛА,  
ЛЮДЕЙ НАШИХ ХУТОРЯНСЬКИХ  
Ч МІСТА ЗГАНЯЛА.

ЩОБ ІЗ ЛЮДЬМИ ЛЕГШЕ БУАО,  
КОМЧНІ „СПРАВЛЯТЬСЯ” -  
СХОПИВ... ЗНИЩИВ... НЕ РОЗШУКУЙ  
НЕМА ДЕ ДІЗНАТЬСЯ.

А МІСТА СТАЛИ Ч-ДВОЄ,  
А ТОЙ БІЛЬШ ЗРОСТАТИ,  
СТАЛИ ЛЮДЕЙ БЕЗПАРТІЙНИХ,  
ВОНИ „ЧПЛОТНЯТИ”.

І ТАК БІДНИХ ЧПЛОТНИЛИ  
Й ПОВЕРНУТЬСЬ ТРУДНО.  
АНІ ЛЯГТИ, АНІ СТАТИ,-  
„ЗАБОТЯТЬСЯ МУДРО.”

ЖСИЛЛОПЛОЩІ НЕ ЗБІЛЬШИЛОТЬСЬ  
І НЕ БУДУВАЛОТЬСЬ...  
ЛЮДЕЙ В ХАТИ ПОНАПХАТО,  
І КРИЗИ - НЕ МАЛИ.

А ЩОБ ЛЮДЯМ БУЛО „ЗРУЧНО”,  
В ХАТАХ ТАКИХ ЖСИТИ,  
ТО ПОЧАЛИ ВСІ КІМНАТИ,  
В ХАТАХ ЧЕТВЕРТИ.

ПРИМУЧУЮТЬ ЛЮД ЯРЕМНИЙ,  
В КІМНАТИ ВТИСКАТЬСЯ,  
А ВЭСЕ ЖСИЛЬЦІ МІЖ СОБОЮ,  
СТАЛИ-РОЗДІЛЯТЬСЯ.

„ЗБІЛЬШУВАЛАСЬ” ЖСИЛЛОПЛОЩА,  
БО КІМНАТИ ДРОБЛЯТЬ  
ТА З РЯДНИН, А ТО Й З КАРТОНУ,  
ЗАГОРОДКИ РОБЛЯТЬ.

А Ч ВАННІЙ ЖСИЛЛОПЛОЩЧ,  
МОГЛИ ТІ ДІСТАТИ,-  
ХТО ПАРТІЙЦЮ-ЧПРАВДОМУ,  
ХАБАРА МІГ ДАТИ.

АБО ВАННА ЗАСЕЛЯЛАСЬ,  
В КОГО БУЛИ ДІТИ,  
ТОДІ В ВАННІЙ ЗАГОРОДОК,  
НЕ ТРЕБА РОБИТИ.

НЕ ХОТИЛОСЬ, АЛЕ ПРАВДЧ,  
ПОВИНЕН ПИСАТИ,  
ЩО МУСІЛИ ЗА КІМНАТИ  
І КЛОЗЕТИ СТАТИ.

ВИ СМІЄТЕСЬ!? А ЦЕ ПРАВДА!  
ЯК ЖЕ МОЖЧУТЬ ЖСИТИ,  
БЕЗ ВАННОЇ, БЕЗ КЛОЗЕТИВ?  
ЦЕ НЕ МОЖЕ БУТИ!

Я ТЕЖ КАЖЧУ-ЩО НЕ МОЖЕ!?  
А ЗАРАЗ ЩО СТАЛО?  
ВСІ КЛОЗЕТИ - ЖСИЛЛОПЛОЩА,  
ВЖЕ Й КЛОЗЕТИВ МАЛО.

ЦЕ НЕ СМІХ, А ГІРКА ПРИКРІСТЬ.  
ЛЮДЕЙ ПОЗГАНЯЛИ,  
А ПРО ЖИТЛО ДЛЯ НЕЩАСНИХ,  
СОВЕТИ НЕ ДБАЛИ.

І ЖИЛЬЦІ В ТИХ ЗАГОРОДКАХ,  
ЯК В ЖІСІВІЙ МОГИЛІ,  
І БЕЗ ДВЕРЕЙ, І БЕЗ ВІКОН,  
НАЧЕ В ДОМОВИНІ.

НІХТО З ЛЮДЕЙ НЕ ПОВІРИТЬ,  
БАЧИЛИ ЛІШ НІМЦІ,  
ЯК СОВЕТИ ЛЮДЕЙ ГНОЯТЬ,  
В КОМЧНІ - РАЇВЦІ.

ПРО КІМНАТИ ВИ ПОЧУЛИ,  
ДЕХТО Й БІЛЬШЕ БАЧИВ,  
А ПРО КУХНІ КОМЧНІВСЬКІ  
Й „КРОКОДИЛ” ПОБАЧИВ.

В ТАКІЙ КУХНІ 20 ЛЮДЕЙ.  
ВСЯК ХОЧЕ ЗВАРИТИ,  
І ВИПРАТИ Й ПОМИТИСЯ  
Й ВИПРАНЕ СУШИТИ.

ЩОБ ОБІДАТИ ЗГОТОВИТЬ,  
ПРИМУСИ ПОВНОСЯТЬ.  
ЯК ЗАГУДУТЬ... ПЕКЛО АДСЬКЕ ...  
КРИЧАТЬ ВСІ... ГОЛОСЯТЬ...

БО РОЗМОВИ НЕ ПОЧУТИ,  
ПРИМУСИ ВСЕ ГЛУШТАТЬ,  
ЛЮДЯМ ТРЕБА РОЗМОВИТИСЬ,  
ТО Й КРИЧАТИ МУСЯТЬ.

Ч ТАКОМУ ПЕКЛІ-КУХНІ,  
КОЖЕН ДЕНЬ БУВАЄ,  
ЯК НЕ БІЙКА, ТО ХАЗЯЙКА,-  
ОДНА ДРУГУ ЛАЄ.

БО ОДНА ПЛІТУ ЗАНЯЛА  
ДРУГІЙ НІДЕ СТАТИ,  
ТРЕТЬЯ - ПРИЙШЛА, ВИГАНЯЄ  
ЧЕРГА - ЗАМІТАТИ.

ЗА МІЛУ СВАРКА ТА ЛАЙКА,  
ЩО-РАЗ ВИБУХАЄ.  
А ТО ГОЛКА ВІД ПРИМУСА,  
В КОГОСЬ ПРОПАДАЄ.

ЗА ТУ ГОЛКУ ПРИМУСОВУ,  
В ЖСЧРНАЛ „КРОКОДИЛ”  
НАПИСАЛИ... ПОКПИЛИСЯ...  
А ВОНО Й ТАК НІНІ.

СВАРИ, Б'ЮТЬСЯ, МАТЕРЯТЬСЯ,  
ЛАЄ, ЯК ХТО ЗНАЄ.  
ЗА ТУ ГОЛКУ ПРИМУСОВУ,  
ПОЩАДИ НЕ МАЄ.

ОДНА ДРУГІЙ В КОСІ ВП'ЯЛАСЬ,  
ТА ДАВАЙ КУСАТЬСЯ,  
А НА ГАЛАС „КОМЧНАРИ”  
ПОЧАЛИ ЗБІГАТЬСЯ.

ТА ПОЧАЛАСЬ ВІЙНА В КУХНІ,  
БИЛИ ЧИМ ПОПАЛО...  
ВСІ БИЛИСЯ МІЖ СОБОЮ,  
ЩОБ ГОЛКИ НЕ КРАЛО.

ТОЙ КАЧАЛКУ ВХОПИВ В РУКИ,  
ДРУГІЙ - МАКОГОНА,  
Й НАП'ЯВ СИТО НА ГОЛОВУ,  
А ТОДІ - „З РОЗГОНА”...

ТА ВЖЕ Й СІКАЧ ВГОРУ ЗНЯВСЯ.  
(ВХОПИВ ХТОСЬ ВДАЛО),  
ЯК ВПІРИЩИВ МАКОГОНОМ,-  
І ТІЛО... ЧПАЛО.

А НА СТОЛІ ЧОЛОВ'ЯГА  
І МИСКА З ВОДОЮ,  
ЗВЕРХУ ЧСІХ ПОЛІВАЄ.  
НЕНАЧЕ З БРАНДСБОЮ.

ОДНА - КРЕШЕ КОПИСТКОЮ,  
ВСІХ Б'Є, НЕ МИНАЄ.  
ДРУГА Ж - ЧАЄМ КИП'ЯТОЧКОМ -  
ІЇ ПОЛІВАЄ.

А ТАМ МІТЛА ПІДНЯЛАСЯ,  
ПО ГОЛОВАМ КРІЄ,  
НАСТОЯЩА БАТАЛІЯ,  
ХТО І ЯК ЧМІЄ.

А СТАРІЙ ЛЮДИ - ТІЛЬКИ,  
В КУХНЮ-ЗАБІГАЮТЬ,-  
„ПОРАНЕНИХ” З ПОЛЯ БОЮ,  
ВОНИ ВИТЯГАЮТЬ.

ПРО ТАКУ ШУМИХУ В КУХНІ,  
„КРОКОДИЛ” ВХОПИВСЯ,  
НАПИСАВ КУСОЧОК ПРАВДИ,  
ЗА ЦЕ Й ПОПЛАТИВСЯ.

А ШУМИХА ПО ВСІХ КУХНЯХ,  
ВСЕ БІЛЬШ НАРОСТАЄ,  
І ВЖЕ ШУМИХ КОЖНА ХАТА,  
ПО ДВІ Й ПО ТРИ МАЄ.

ТА В ПОРИВАХ ЗЛОСТИ-ЛАЙКИ,  
А ТО Й З ПЕРЕСЕРДЯ,-  
ДЕХТО ВИЛАЄ ПОРЯДКИ,  
НЕМА МИЛОСЕРДЯ.

А ТУТ ВЖЕ СІ ПОЛИЛИСЯ,  
ДОНОСИ ВІД ЮДИ,  
БО БЕЗ НИХ КОМЧНА ЖСИТИ,  
НИКОЛИ НЕ БУДЕ.

ЩОБ ЦИХ ЮДІВ ТА ШПИГУНІВ,  
СОВЕТИ НЕ МАЛИ Б,  
ТО ЗІ СВОІМ ВЛАДЧУВАННЯМ,  
ДАВНО ВЖЕ СІ ПРОПАЛИ Б.

СТРОЧАТЬ ЮДИ ДОНОСИКИ,  
ОДИН НА ДРУГОГО,  
А КОМЧНА ПОСТРІЛЯЛА,  
ОДНОГО Й ДРУГОГО.

НАРОЧИТО ВСЕ Й РОБИТЬСЯ,  
ЩОБ ЛЮДЕЙ СВАРИТИ,  
А КОМЧНІ В МУТНІЙ ВОДІ,-  
„РИБКУ” ПОЛОВИТИ.

ЛОВЛЯТЬ, КЛЯТИ, ВИЛОВЛЮЮТЬ  
І ГИЦЛЮЮТЬ ВСЮДИ;  
СКАЗАВ СЛОВО НА КОМЧНУ,  
ЖСИТТЮ КІНЕЦЬ БУДЕ.

КОЛИ БУДЕТЕ ЧИТАТИ  
ПРО ДОБРО В СОВЕТІВ-  
НЕХАЙ ПУСТЬТЬ ПОБАЧИТЬ ЇХ,  
НЕ ТІЛЬКИ З ГАЗЕТІВ.

І В ТАКИХ ЧМОВАХ ЛЮДИ,  
МУСЯТЬ ПРОЖИВАТИ,  
Й ЖСИТТЯ ТАКЕ ЗАСТАВЛЯЮТЬ,-  
„РАЄМ” НАЗИВАТИ.

НАЗИВАЮТЬ... ЗАСТАВЛЯЮТЬ...  
КОЛИ ЖС ВІДВЕРНЕТЬСЯ:  
— ЗГИНЬ ТИ ПРОПАДОМ, КОМЧНО!  
ЛИШ ПРОКЛЯТТЯ ШЛЕТЬСЯ.

БО НА ЛЮДЕЙ З ТОГО „РАЮ”,  
НІХТО НЕ ЗВАЖАЄ.  
НАРІД ХОДИТЬ ЗГОЛОДНІЛИЙ,  
ЛИШ ХЛІБА БЛАГАЄ.

СОВЕТИ ЖС КРИЧАТЬ, що в „РАЮ”,  
ЧВЕСЬ ЛЮД ЗАМОЇСНИЙ.  
ПЕРЕВОДЯТЬ, ЯК СКОТИНЧ-  
ВСІХ НА КОРМ ПІДНОЇСНИЙ.

КОЛИ ЇХ ЛЮДИ „ПОЗВИКАЮТЬ”,  
БЕЗ ХАРЧУ ПРОЇСТИ,  
ТО Й ПРИЧАТЬ БЕЗ ЖИЛПЛОЩІ,  
ПО „РАЮ” ХОДИТИ.

БОГ В РАЮ ДОЗВОЛИВ ТІЛЬКИ  
ДВОМ ГОЛИМ ХОДИТИ.  
В ЦЬОМУ ЇХ „РАЮ” ЛЮДИ БУДТЬ-  
ГУРТАМИ БЛУДИТИ.

БЛУДЯТЬ ГОЛІ І ГОЛОДНІ,  
ТІЛЬКИ НЕ ПОМЕРЛІ,  
КІСТКИ Б З ЛЮДЕЙ ПОСИПАЛИСЬ,  
ЯК БИ ШКІРУ ЗДЕРЛИ.

ТАКУ ЛЮДЯМ ЖИЛПЛОЩУ,  
МУДРУЮТЬ НАДАТИ.  
І ПРИМУСЯТЬ ЛЮДЕЙ РАЙСЬКИХ,  
ВЛАДУ ВИХВАЛЯТИ.

КОЛИ ЇХ БУДЕТЕ ЧИТАТИ-  
ПРО БЛАГА В СОВЄТІВ,  
ІМ ПРО ЦЕ ТРЕБА КРИЧАТИ,  
ДЛЯ ЧУСІХ ГАЗЕТІВ.”

\* \* \*

## „ЧМОМ РОССИЮ НЕ ОБНЯТЬ”

(БЛОК)

Да, азиаты мы, с расскосыми  
и жадными очами.  
Россия к Западу обернется своей  
азиатской рожей.

АБИ ЧМОМ ЩО „ОБНІМАТИ”,  
ТРЕБА ЙОГО МАТИ.  
ТЕМІНЬ - МОСКВІ ВІГІДНІША,  
НАРОДИ ГНУЗДАТИ.

А ТО АРШИНОМ МОСКОВІЮ  
ПОЧНУТЬ ВІМІРЯТИ,  
ТО ТОДІ ВЖЕ ГНОБІТЕЛЯМ -  
ЧАС ПРИДЕ СКОНАТИ.  
ТАТАРИНОМ МОСКАЛЬ Е,  
БО Й ТИП АЗІЯТА  
„РОЖА” ЙОГО - ЧИВАТИ,  
ХОЧ Й РІДНОГО БРАТА.

ВЖЕ І ЗАХІД - ЧСВІДОМИВ,  
ЯКА ЦЕ „ПЕРЛІНА”  
БРЕХНІ, ВБІВСТВА, ГРАБУВАННЯ,  
ІДЕАЛ МОСКВИНА.

\* \* \*

## „СВЯТАЯ РУСЬ”

ТЬМУ, ТА СВІЙ ГНІТ, І ЛАХМІТТЯ СВОЄ,  
ГОРІЛКОЮ Люд заливає  
І ЦЕЙ СМОРІД, НУСКДУ, І МОСКОВСЬКЕ ЯРМО,  
„РУСЬЮ СВЯТОЙ” НАЗИВАЄ.

МОСКВА єж АЗІЯЦЬКА, ГРАБІЖНО-КАЗАЦЬКА,  
ЛИШЕ ВБІВСТВА Людей поважає,  
БО РОЗТРІЛ, ГРАБІЖ - в їхній крові тече.  
— ЧИВ... і слізозу витискає.

\* \* \*

\*

„... Руїзнь, вшивостю, нищету,-  
Он горькой водкой заливает -  
И всю гу трахъ  
И вонъ, и грязъ, -  
Святыю русью называет.”

## РОЗПЛАТА

КОЛИ НЕДОРИКИ-ПАРТИНІЇ ЖАНДАРИ,  
НАСИЛЬСТВОМ ТА ІНТРИГАМИ-  
ДО РУК ВЛАСТЬ ПРИБЕРУТЬ,  
ДОСТОЙНІШИХ ЛЮДЕЙ-ВИНИЩУЮТЬ БЕЗДАРИ,  
ЛЮДЯМ В ЧМОВАХ МИРНИХ,  
ЖИТИ НЕ ДАЮТЬ.

ДАРМА ЛАДЧ Ч НИХ- ЯКОГОСЬ ЛЮДЯМ ЖСДАТИ,  
САМІ ПОКРИВДЖЕНІ НАРУГОЮ  
ЛАДЧ ЛЮДИ ДІЙДЧТЬ,  
ТОДІ НЕДОЧУМКАМ ВЖЕ ГОДІ ВЛАДЧУВАТИ,  
ЗА ВБІВСТВА ЇХНІ Й ГЛУМ-  
НЕЗДАР КАРАТИМЧТЬ.

ЗА ВСЕ ПЕРЕЖСИТЕ,ЩО ЛЮДИ НАТЕРПІЛИСЬ,  
ЛЮДСЬКУЮ ПОМСТУ ЛЮТУЧУ,  
ЗЛИДНІ ПОНЕСУТЬ.  
ТАКОЮ Ж СЧ БУДЕ МІРОЮ, ЯКОЮ БУЛО МІРЯНО,  
З ЖОРСТОКІСТЮ ПОДВІЙНОЮ-  
ІМ ЛЮДИ ВОЗДАДУТЬ.

\* \* \*

## СТАРШЕБРАТСТВО

Ч МОСКАЛЯ ЧИНІ Й МЕДАЛЬКА,  
ЖСИТТЯ ГАДЮЧЕ ПРИКРИВАЄ,  
ЗА ТОЙ ЯРЛИК,ЧИ ЗА ТУ БЛЯШКУ,-  
МОСКАЛЬ І БРАТА ЧБИВАЄ.

КОЛИ Ж СДОЛІЗЕ СТАРШУВАТИ,  
ВАМПИРОМ ВІН ВПИВАЄТЬСЯ  
ТА СМОКЧЕ КРОВ...І ЦЕ БРАТСТВОМ,  
Ч НИХ НАЗИВАЄТЬСЯ.

НЕДОЧУМКИ З МЕДАЛЬКАМИ,  
НЕДОРИКИ МУТАЦІЇ,  
ПХАЮТЬ СВОЄ СТАРШЕБРАТСТВО,  
Ч ЧУДКІІ НАЦІЇ.

ІСКАРІОТСЬКЕ СТАРШЕБРАТСТВО,  
МОСКОВСЬКЕ РИЛО НАСАЖСДАЄ,  
ЗЛИДЕННІЕ ВЧУЮТЬ-СТАРШЕБРАТСТВО,  
ЯК ВІД ЧУМИ НАРОД ВТІКАЄ.

ДЕВІЗ МОСКВИ: ВСІХ ГРАБУВАТИ,  
ЗНЕВОЛИТЬ, НИЩИТЬ І КРОВ ССАТИ,  
ДО СТАРШЕБРАТСТВА ПРИНУЖДАТИ -  
І МОСКОВИТЬСТЬ „ПРИРОЖДАТИ”.

\* \* \*

### ВОСКРЕСІННЯ

ВСЕБЛАГІЙ І ВСЕВЕЛИКИЙ,  
МИЛОСТИВИЙ БОЖЕ,  
ВРЯТУЙ НАШУ ЧУКРАЇНУ,  
НИХТО НЕ ПОМОЖЕ.

ГНІВ СВІЙ ЗМІНИ, ТИ, НА ЛАСКУ, -  
ВКЛОНАЄМ КОЛІНА,  
ПРОСТИ ГРІХИ НАШІ ТЯЖКИ,  
ВСІ НАШІ ПРОВИНІ.

ВИЗВОЛЬ БОЖЕ З ПЕКЛА ТОГО,  
ЛЮДЕЙ В ЧУКРАЇНІ,  
ЩОБ СЛАВИТИ БОГА РАЗОМ,  
ЯК МИ СЛАВИМ НИНІ.

ЩОБ МОГЛИ ВІЛЬНО СКАЗАТИ:  
ВОСКРЕС Й НАМ БОГ НИНІ.  
І ВІЛЬНО БИ ЗАЛЧНАЛО-  
ПО ВСІЙ ЧУКРАЇНІ.

БОЖЕ, НЕ ДАЙ ДАЛІ ЧУКРАЇНУ  
КАТАМ РОЗПИНАТИ.  
СИНІВ ЇЇ МУЧЕНИКІВ,  
ЖСОВЧЧЮ НАПУЧВАТИ.

ДАЙ НАМ БОЖЕ, АБИ ЛЮДИ -  
ЗІБРАЛИСЬ СОБОРОМ,  
ТА ЗАПОВІТ ЩОБ ЗГАДАЛИ,  
НЕ ЗЛІМ ТИХИМ СЛОВОМ.

СПИ, ТАРАСЕ, СИН ВІТЧИЗНИ,  
ЗЕМЛЯ ТОБІ ПУХОМ,  
ЖСИТИ БУДЕ ЧУКРАЇНА,  
БЛАГИМ ТВОІМ ДУХОМ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС ДЛЯ ВСІХ ЛЮДЕЙ  
І ДЛЯ НАС, СВЯТИЙ БОЖЕ,  
ЛЮДЬМИ ВІЛЬНИМИ МИ БУДЕМ,-  
ЧУКРАЇНА ТО ЖСЕ.

ГОЛГОФЧ КАТИ СТВОРИЛИ -  
ДЛЯ НАС З УКРАЇНИ.  
НА ХРЕСТАХ ВСЮДИ РОЗП'ЯТИ -  
ЇЇ ВІРНІ СИНИ.

МЕРТВИХ ПРИЙМИ В ЦАРСТВО СВОЕ,  
ДАЙ ЇСИВИМ СПАСІННЯ,  
ПОШЛИ ВОЛЮ УКРАЇНІ,  
ДАЙ БЛАГОСЛОВІННЯ.

ДАЙ НАМ БОЖЕ, ДАЙ НАМ З НЕБА,  
ДАЙ ЧОГО НАЙБІЛЬШ НАМ ТРЕБА,  
ДАЙ НАМ МИРУ І СПОКОЮ,  
ПІД МОГУЧЕЮ РУКОЮ.

\* \*  
\*

### МОСКОВСЬКО-ЕМІГРАНТСЬКЕ

БОГ СКРИЈСАЛЯМИ ПОЗНАЧИВ  
ГРІХИ Й ДАВ ДОГМАТИ.  
ГРІХА ЗА ТЕ НЕ ПРЕДБАЧИВ,  
ХТО БУДЕ БРЕХАТИ.

ТОМЧ Й СТІЛЬКИ „ПОЛКОВНИКІВ”,  
„ВЧЕНИХ”, „АГРОНОМІВ”...  
НЕМА ТІЛЬКИ ЕМІГРАНТІВ,-  
ПРОСТИХ ХЛІБОРОБІВ.

ХОЧА Б ТРІШКИ СОВІСТЬ МАТИ....  
— ВІДІЙШЛИ ВІД РАЛА , —  
НЕ БРЕШІТЬСЯ „ЧИНЧУВАТИСЬ”,  
ВИЩЕ ГЕНЕРАЛА.

\* \*  
\*

# Японская газета и Хрущев

Мотив: на карикатурах изображена свинья, имеющая удивительное сходство с Никитой Хрущевым. Свинья беседует на политические темы с козлом, в котором без труда можно узануть Фиделя Кастро.

Редактор газеты Кимпен Шиба сказал первому советнику посольства Вячеславу Бумину, который приехал к нему с протестом, что сходство со свиньей действительно слишком велико, что он сожалеет

Хоча Хрущів, як кажуть,  
„скінчив Академію” кому-  
ністичну, а 16 і сьогодня  
Вимовляє - ШЕШНАЦАТЬ,

«ЧИ СУМЛІВАТЬСЯ.»

— САТИРА —

КОЛИ СКАЖУТЬ, що МИКИТА-  
НЕ ПОХОДИТЬ ВІД СВІНІ,  
ЧИМ ЙСЕ МОЖНА ДОКАЗАТИ,  
ЩОБ ПОВІРИЛИ МЕНІ.

ЩО ВІД РИБИ ВІН ПОХОДИТЬ,  
ЦЬОГО ВІН ЦУРАЄТЬСЯ,  
ВІН ХОТИВ БИ ІЗ ГОРИЛІ,  
ГОРИЛЯ ЄСАХАЄТЬСЯ.

ВІН ВІД РИБИ ВІДСАХНУВСЯ,  
З ГОРИЛЕЮ НЕ ЗРІДНИВСЬ.  
ТОВЧЕ ЛЮДЯМ, що СВІНЕЮ,  
НІБІ ТЕЇС ВІН НЕ ВРОДИВСЬ.

АЛЕ ЛЮДИ ДОБРЕ ЗНАЮТЬ,-  
ХТО ВСЕ РІС ТА ЛАМА,  
ДЕ ЗАЧЧЮТЬ - ХРУ...ХРУ...ХРУ-ХРУ  
ТО ВЖЕ Й ЗНАЮТЬ - ТАМ СВІНЯ.

ЗАПИСАНО І ПАРТЗ'ЄЗДОМ,  
СВІНАРКА ХВАЛИЛАСЯ,  
ЩО ЗАБОТАМИ МИКИТИ,  
СВІНЯ ВПОРОСИЛАСЯ.

„ВІСИПАЛА” АЖ ШЕШНАЦАТЬ.  
ВСІ КУРНОСІ ТА ПРИГОДІ,-  
НЕ НАХВАЛИТЬСЯ СВІНАРКА-  
- НА МИКИТУ УСІ СХОДІ.

НЕ ПРО ТОГО ТУТ МИКИТУ,-  
КУКУРУЗНЕ ПУГАЛО,  
А ПРО ТОГО, що в 0Н-i,  
ЧЕРЕВИКОМ СТУКАЛО.

## КРИТИКА

ВІК ЗА ВІКОМ НАРІД СВІТУ -  
РОСТЕ, ВИРОСТАЄ.  
ТВОРІТЬ КУЛЬТИ І НАУКИ,  
ЧУДЕС ДОСЯГАЄ.

КОЖНА ТВОРЧІСТЬ ТА НАУКА,  
РОЗХОДЯТЬСЯ ВСЮДИ.  
СВІЙ НЕДОЛІК КОЖНА МАЄ,  
КРИТИКУЮТЬ ЛЮДИ.

ВСЯК,ЩО ТВОРІТЬ, ВИРОБЛЯЄ,  
МОЖЕ ПОМИЛЯТИ.  
КРИТИКУ ВСІСЕ НА ГОТОВЕ,  
ЛЕГШЕ НАКЛАДАТИ.

ТІЛЬКИ ТОЙ НЕ ПОМИЛЯЄ,  
ЗІ ВСЬОГО КЕПКУЄ,  
ТА ГОТОВЕ ВИСМІХАЄ  
І ВСЕ КРИТИКУЄ.

ХТО НІЧОГО НЕ РОБИВ ЩЕ  
І РОБИТЬ - ЛЕДАЩО,  
БО РОБОТУ - РОБИТЬ ТРЕБА,  
КРИТИКУВАТЬ ЛЕГШЕ,

ДЕ ДОЦІЛЬНА є КРИТИКА,  
ТРЕБА ПОКАЗАТИ -  
ТВОРЦІ ПРИЙМУТЬ ПО ЗАСЛУЗІ,  
БУДТЬ ВИПРАВЛЯТИ.

КАЖСЯ - ДОБРЕ ГОТОВЕНЬКЕ,  
РОЗКЛАДАТЬ, РОЗСТАВИТЬ,  
ТА НА МІСЦЕ „ВОДВОРИТИ”,  
ПОЛОЖИТЬ, ПОСТАВИТЬ.

ПОМОЖСТЬ ЄЖЕ У РОБОТІ -  
ТИМ,ЩО ВИРОБЛЯЮТЬ,  
ТИМ,ЩО РОБЛЯТЬ,І ЩО ХОЧУТЬ,-  
ПОЧИН - ПОЧИНАЮТЬ.

НИВА ЄЖИТЬ є ШИРОКА,  
ЩО ПОСІЙ ТЕ Й ЗІДЕ.  
ХТО ЇС НА ПОМІЧ СІЯЧЕВІ  
НА ЦЮ НИВУ ПРИЙДЕ.

КРИТИКА є ЦІЛЬ СВЯТАЯ,  
НЕ СІТЬ ПОЛІННЯ,  
ВІДІБРАТИ Й ЗАЛИШИТИ,  
ЗДОРОВЕ НАСІННЯ.

ПОКПИТИСЯ, НАСМІЯТЬСЯ  
З НЕДОЛІКІВ МОІХ -  
ЦЕ НАЙЛЕГШЕ. А СКІЛЬКИ ЇХ В ТЕБЕ?  
ПОСМІЙСЯ ЗІ СВОЇХ.

МУДРІ СЛОВА: В ОЦІ БРАТА -  
СЧОК ПОМІЧАЄШ,  
А КОЛОДУ В ОЧАХ ВЛАСНИХ,  
НА ЦЕ НЕ ЗВАЖАЄШ.

СКИНЬ ЖЕ СПЕРШУ З ОЧЕЙ СВОЇХ,  
ПОЛУДЧ - ЗАСЛОНЧ,  
НЕ ЗАГЛУШАЙ ПОСІЯНЄ,  
СТАВАЙ В ДОПОМОГУ.

ВІДКИДАЙТЕ ВСІ „ПЛЕВЕЛИ”,  
ВИРІВНЮЙ КРИВЕС,  
КУЛЬТИВЧЙ, РІВНЯЙ ЩО ЗІЙШЛО,  
ЦЕ БУДЕ КРИТЕРІЙ.

НЕ НИЩ ЗАРОДКУ В ЗАЧАТКУ,  
ДАЙ СИЛИ НАБРАТИ,  
КОЛИ Ж В ГРУНТІ ЧСТОЙТЬСЯ,  
МОЖНА Й ОЧИЩАТИ.

\* \* \*

ПОСЛУХАЙТЕ І ВИ ДІДА

КОХАЛИСЯ, ЛЮБИЛИСЯ І НЕ ПОМІЧАЛИ,  
ЩО ДОРОГИ РОЗХОДЯТЬСЯ - РІЗНИМИ ШЛЯХАМИ.

РОЗЛУЧИЛИСЯ ГОРДОВITO, А СЕРЦЕМ З'ЄДНАННІ,  
ТИЛЬКИ СТУКОТУ НЕ ЧУЛИ В ЦЬОМУ РОЗ'ЄДНАННІ.

НЕ ШУКАЙТЕ ТЕПЕР ВИНИ, БО БУДЕ НЕГОЖЕ,  
НЕ НАЙДЕТЕ ЇЇ В СОБІ, В КОХАНОМУ ТОЖЕ.

РОЗЛУЧИЛА НАС МОЛОДІСТЬ, НЕ ПОРОЗУМІЛИСЬ,  
РОЗГНІВАЛИСЬ ПО-ДИТЯЧІ, - НЕ ПЕРЕПРОСИЛИСЬ.

ДОБРЕ ДІТЯМ РОЗГНІВАТИСЬ, ЗАВТРА ВСЕ ЗАБУЛИ,  
А МИ ТЕї „ЗАВТРА” КЛЯТЕ - ЗАДОВГО ТЯГНУЛИ.

РОЗТЯГЛИ ТА КАЄМОСЯ, ЧОМУ НЕ МИНАЄ,-  
БІЛЬ РОЗЛУКИ ПОМІЖ НАМИ... ПОРА ПРИТУПЛЯЄ.

КОЛИ СЕРЦЕ, ЗДАВАЛОСЯ Б, ПОКОХАЄ ВДРУГЕ,  
НЕ ВІР ЙОМУ, БО ОБМАНЕ І НАКОЇТЬ ТУГИ.

\* \* \*

ЖІСІНКАМ СВІТУ ВСЬОГО

ГУМОРЕСКА

АДАМОВІ БОГ ДАВ ЖІСІНКУ.  
В РАЮ НІБІ ТИХО.  
А МИСЛITИ НЕ ХОТІЛОСЬ,  
ЩОЙ ТАМ БУЛО ЛИХО.

ЖІСІНКА ПЛІД ЗАПРЕТНИЙ З'ЇЛА  
Й ДІЛОМ ПОВЕРНУЛА,  
ЩОЙ АДАМА СПОКУСИЛА-  
НА ЗМІЯ ЗВЕРНУЛА.

ХАЙ ГАДЮКА ПЕРЕД БОГОМ,  
КАРУ ВІДБУВАЄ,  
КОЛИ В РАЮ ЖІСІНКУ „БІДНУ”,  
НА ЗЛОЧИН ШТОВХАЄ.

І ТУТ СУХА ЖІСІНКА-БОЖА  
ІЗ ВОДИ ВИХОДИТЬ,  
ТА НА ГАДА ВИНУ СВОЮ,  
ВОНА ПЕРЕВОДИТЬ.

АЛЕ БОГА НЕ ОБМАНЕШ;  
КАЖСЕ БОГ ІЙ ТИХО:  
-ТЕБЕ, ЖІСІНКО, СОТВОРИВ Я,  
-КАЮСЬ, ЗРОБИВ ЛИХО.

НЕ НИЩИТИ Ж СЕПЕР ДРЕВА  
ТА НОВЕ САДИТИ.  
- ЗА ПРОВИНУ - ДІТЕЙ БУДЕШ,  
- Ч МУКАХ РОДИТИ.

ТА ЗНОВ БОГ ТУТ ДОПУСТИВСЯ,  
ПОМИЛКИ ТЯЖКОЇ...  
ПОЧАЛИ ЖІНКИ РОДИТИ,  
ПО ДВОЄ Й ПО ТРОЄ.

І ТЕПЕР ТОГО НАРОДЧ-  
СТАЛО ТАК БАГАТО,  
ЩО НЕ ЗНАЮТЬ, ЯК ЗДИХАТИСЬ  
І КУДИ ДІВАТИ?

ПРИДУМАЛИ ЛАЙКИ, СВАРИ-  
З СУСІДАМИ МАТИ,  
НЕ ПОМОГА СВАРКА, ЛАЙКА,  
ВЗЯЛИСЬ ЧУБИВАТИ.

ПОДОБАЛОСЬ ТАКЕ ВБИВСТВО,  
ТИМ, що ВЛАСТЬ ІМЧІІ,  
І ЗВЕЛЕНО НАПИСАТИ -  
ЗАКОН Й НІНІ СУЩИЙ.

ТАКУ БОЙНЮ ВІД ІНШОЇ,  
ЩОБ ЛЕГЧЕ ПІЗНАТИ,  
ТО ВІЙНОЮ ВОНИ СТАЛИ,  
ЇЇ НАЗИВАТИ.

ВБИТИ В СВАРЦІ ЧОЛОВІКА,-  
ЧОЛОВІК НЕ МОЖЕ,  
БО ПОЛЯЖЕ ЛІШЕ ОДИН,  
І ЩО ЦЕ ПОМОЖЕ?

А ВІЙНА „ЗАКОННЕ” ДІЛО-  
НИЩИТЬ, ЧУБИВАЄ,  
МІЛІОНИ ЙДЧТЬ ТА ГИНЧТЬ,  
НІХТО Й НЕ ПИТАЄ.

НЕ ОДИН ВОЯК Ч БОЮ,  
МАТИ СПОМИНАЄ,  
НАЩО ЙОГО ПОРОДИЛА,  
ЩО ВОЮВАТЬ МАЄ.

ПОРОДИЛА МАТИ ДИТЯ,  
ЯК КОЖНАЯ ЖІНКА.  
МАЛА ЖСУРБА, МЕНЬШИЙ КЛОПІТ,  
КОЛИ ЩЕ ДИТИНКА.

НЕ ВІВЕЛА ВОНА В ЛЮДИ,  
БО ВСЕ НЕ ХВАТАЛО.  
А ЩО ВОЯК ЗАЙВИЙ БУДЕ,  
ТО ЦЕ КОЖНЕ ЗНАЛО.

ЩО ЗА МУКИ ЖІСІНКА ТЕРПІТЬ,  
КОЛІ ДИТЯ РОДІТЬ,  
ЯКЕ ГОРЕ ПЕРЕНОСИТЬ,  
ЯК ВОНО ВІДХОДІТЬ.

НИХТО ПЛАЧУ НЕ ПОЧЧЄ,  
НЕ ЗІТРЕ СЛІЗОНЬКУ...  
А ПРИЙШОВ РОЧОК ДВАДЦЯТИЙ,  
ІДІ НА ВІЙНОНЬКУ.

ВІДДАЄ МАТИ ДИТИНУ-  
ЗДОРОВУ, ВЕСЕЛУ,  
А ВЕРТАЮТЬ ЗНІВЕЧЕНУ,  
КАЛІКУ - БЕЗСИЛУ.

ТАК ДИВІТЬСЯ ЖІСІНКИ,  
ЩО ВИ НАТВОРИЛИ?  
ЗА ХВИЛИНИ ЩАСТЯ СВОГО,  
КАЛІК НАРОБИЛИ.

НЕ БУЛО Б НАС, ТО НЕ БУЛО Б  
І ВІЙНИ НІКОЛИ.  
ВСЮДИ ЛЮДЬМИ Б ДОРОЖИЛИ,  
ВСІЛЯКИ НАРОДИ.

А ТО СМІТЯМ ЛЮД ВВАЖАЮТЬ,  
БО ЙОГО БАГАТО,  
І ЖІСІНОЦТВО ВСЬОГО СВІТУ,  
В ЦЬОМУ ВИНЧВАТО.

ЯК БИ СЕРЦЕ В ЖІСІНКИ БУЛО,  
СЕРЦЕ, А НЕ КАМІНЬ,  
ВОНА Б ВСЕ ЦЕ ЗРОЗУМІЛА  
І СКАЗАЛА Б: АМІНЬ.

ДИВІСЬ ДИТЯ ЗАХВОРИЛО...  
НЕ ВІЖІЛО, ЗМЕРЛО...  
ДРУГЕ - В ПІР'Я НЕ ВБІЛОЯ,  
МАМІ НОСА ВТЕРЛО.

ТРЕТЬЕ - ВИСКОЧИЛО ВГОРУ  
ТА ЗБОСЯКУВАЛОСЬ,  
А ТЕ ЗЛОДІЄМ ЗРОБИЛОСЬ  
І АРЕШТУВАЛОСЬ.

І ХТО ЦЕ ВСЕ ПЕРЕНОСИТЬ?  
ОДНА ЛІШЕ МАТИ.  
І ЗА МУКИ СВОЇ ТЯЖСКИ,  
ЩЕЙ ДОКОРИ МАТИ.

КОЖНЕ ДИТЯ МАЄ ПРАВО  
МАТИР ДОКОРЯТИ.  
ЧЕРЕЗ НЕЇ ВСЕ НЕЩАСТЯ,  
НЕ БУЛО Б РОЖДАТИ.

ПРАВДУ КАСТЬСУТЬ РОЗЧУМНІШІ,  
ЩО ВИННА ЛІШ МАТИ,  
ТРЕБА РАНІШ ДІТЯМ ДБАТИ,  
ПІСЛЯ НАРОДЖАТИ.

НЕ ПЛОДИТИ, ЯК ЩЕНЯТОК  
І ПЧУКАТЬ МІЖ Люди,  
А РАНІШЕ ПОДУМАТИ,  
ЩО З ТИХ „ЩЕНЯТ” БУДЕ.

БО З ТИХ ЩЕНЯТ ТІЛЬКИ БУДУТЬ  
ВІЙНИ ТА КАЛІКИ,  
ПОВЕРНУТЬСЯ, БІДОЛАХИ,  
МАМІ ДЛЯ ПОТИХИ.

КОЛИ КОТРА З ЖІСНОК СКАЖЕ:  
- ЩО ЖС БУДЕ НА СТАРІСТЬ?  
- АЕ ГОЛОВУ ПРИХИЛИМО?  
- І ДЕ КІСТЬМИ ЛЯЖСЕМ?

А ПОГЛЯНЬТЕ НАВКІЛ СЕБЕ,  
ПОБАЧИТЕ ВСЮДИ,  
ДІТИ МАТИ ДОКОРАМИ,  
ГОНЯТЬ ПОМІЖСЬ Люди.

КОЛИ Й є ТАКИ, ЩО РАЗОМ,  
„НІБИ” ПОЖИВАЮТЬ,-  
ТАМ СОДОМ, ГОМОРА В ХАТІ,  
ВОРОГОМ ВЗИВАЮТЬ.

А ВДЧМАЙСЯ КОЖНА ЖІНКО,  
ЩО ДІТИ КОШТЮТЬ!  
ЗА ЦІ ГРОШІ ТВОЮ СТАРІСТЬ,  
ДОГЛЯНУТЬ, ВШАНУЮТЬ.

КОЛИ МЕНШЕ ДІТЕЙ СТАНЕ,  
МЕНШЕ БУДЕ Й людч,  
ЧОЛОВІКА, ЯК СКАРБ БОЖСІЙ,  
ОЦІНЧУЮТ ВСЮДИ.

ТОДІ ВІЙНИ ВЛАСТЬ ІМЧІЩІ,  
МУСЯТЬ ЗАБУВАТИ,  
БО ПРИЙДЕТЬСЯ САМИХ СЕБЕ,  
НА ВІЙНАХ ВБИВАТИ.

НА СМЕРТЬ, РІЗНЮ ВОНИ ДІТОК  
СВОЇХ НЕ ДАВАЛИ,  
ЗАМІСТЬ СЕБЕ ЧМИРАТИ,-  
НАШІХ ПОСИЛАЛИ.

ТАК ЖІСІВІТЬ ЖСЕ ЖІСНКИ-ЛЮДИ,  
ПРИРОДИ ПРИКРАСА.  
ПАМ'ЯТАЙТЕ НЕ ДАВАЙТЕ,-  
ДЛЯ ВІЙНОНЬКИ „М'ЯСА”!

ЗДОРОЖСІТЬ ВИ ЧОЛОВІКА,  
СТАНЬТЕ ВИ КУЛЬТУРНІ,  
ДОКАЖСІТЬ, що ЖІНКА В СИЛІ,  
А НЕ ЦАРІ - ДУРНІ.

СОБІ СЛАВУ ЗАСЛУЖСИТЕ -  
ДВАДЦЯТОГО ВІКУ  
ТА І СВІТ НЕ ВИПУСКАЙТЕ  
ЛЮДИНУ - КАЛІКУ.

ХАЙ ЖЕ СЕ ТЕПЕР ЦАРСЬКІ ДІТКИ,  
ДІРКИ ЗАТИКАЮТЬ,  
НЕХАЙ ІДУТЬ ВОЮВАТИ,  
ТА НАС ЗАХИЩАЮТЬ.

А ЖІНКИ ТУТ ДО ПОСЛУГИ  
„СМІТТЯ” ВИРОБЛЯЮТЬ,  
І ЦЕ „СМІТТЯ” НА СМЕРТЬ І БІЙ,  
ВІД НІХ ЗАБІРАЮТЬ.

ПОВБИВАЛИ... НЕ ВЕРНЧУСЬ...  
НА СТАРІСТЬ - ОДНАЯ...  
ОБШАРПАНА, ОБІДРАНА,  
ПІД ТИНОМ ВМИРАЄ.

БО ЩО БУЛО Й ЗАРОБЛЯЛОСЬ,-  
ВСЕ ПІШЛО НА ДІТИ.  
ВІЙНА ПРИЙШЛА... ДІТЕЙ ВЗЯЛА...  
НЕМІЧ ЗАРОБИТИ.

ЯК БИ РАНІШ БУЛА ЗНАЛА,  
ЩО ПРИНЕСУ МУКИ -  
ДІТЯМ СВОЇМ... ТО НА СЕБЕ  
НАЛОЖСИЛА Б РУКИ.

КЛЯНЕ СТАРА, ПРОКЛИНАЄ,  
ЩО ВОНА ЗРОБИЛА;  
ТА НЕ НАВЧИТЬ, ДОЧКУ СВОЮ,  
ЩОБ ТА НЕ РОБИЛА.

Є ЩЕЙ ТАКІ ВИХВАЛЯЧКИ  
Й ТОГО ДОСЯГАЮТЬ,-  
КОПУ СИПЛЕ, ЯК З ГОРЯЧКИ  
І НЕ СПОЧИВАЮТЬ.

ХОЧА Й „ПЛЕМІННА” ПОРОДА,-  
НЕМА ЧИМ ХВАЛИТЬСЯ,  
ТА НЕЗРУЧНО ЯКОСЬ ЛЮДЯМ,  
Ч ВІЧІ ДИВИТЬСЯ.

ЦЕ НЕ ДИВО! є ТВАРИНИ,  
ЩО Й БІЛЬШЕ ПРИВОДЯТЬ.  
ТО ЩО З ТОГО? ЩЕНЯТ ТОПЛЯТЬ,  
А ПОРОСЯТ - КОЛЮТЬ

ТАК ДИВІТЬСЯ ВСЕ ЖІНОЦТВО  
І НА ЦЕ ВВАЖАЙТЕ,  
БО В ЦЬОМУ ЖІСІНКА СИЛУ МАЄ,  
ЦІНУ ЛЮДЯМ ДАЙТЕ.

НЕ РОБІТЬ З ДИТИНИ-ЛЯЛЬКИ,  
БЕРУЧИ НА РУКИ,  
ЦЕ ВЖЕ МАЛІЙ „ЧОЛОВІЧОК”,  
І НЕСЕ ВАМ МУКИ.

ЗА ХВИЛИНИ ВТІХИ ТОЇ,  
ЩО МАТИ ЗАЗНАЄ,  
ВСЕ ЖІСІТТЯ В СЛЬОЗАХ ХОДИТЬ,  
В СЛЬОЗАХ І ВМИРАЄ.

ЖІСІНКИ!  
НАРІД СВІТУ ВСЬОГО,  
ВАМ ПОМНИК ПОСТАВИТЬ,  
„НІ ОДНОГО ЧОЛОВІКА”  
ПАМ'ЯТНИК ЗАГЛАВИТЬ.

ТА ПРИКРАСЯТЬ ХРЕСТ МОГИЛЬНИЙ  
В ЛАВРОВЕС ВІТТЯ,  
І НАПИШУТЬ: „МЧДРІЙ ЖІСІНЦІ,  
ЩО НЕ ДАЛА СМІТТЯ.”

ЖІСІНКИ ЖІ! СКАЖСТЬ СВОЄ СЛОВО,  
СЛОВО СВОЄ ГОРДЕ:  
НЕ ДАМО ЛЮДЕЙ КРАЇНІ,  
ДЕ НЕ БУДЕ ДОБРЕ.

ЖІСІНКА ОЦЕ ПРОЧИТАЄ,  
ПРО СЕБЕ ПОДЧМА:-  
ДОБРА ПРАВДА ГОВОРиться,  
АЛЕ БЕРЕ ТУГА.

ЧОМУ ТІЛЬКИ ЖІСІНКИ В ЦЬОМУ  
ВИНЧУВАТИ СТАЛИСЬ.  
- ЧОЛОВІКИ! МУЖІСІ НАШІ!  
- ЧОГО ПОХОВАЛИСЬ?

ПОГЛЯДАЮТЬ ПО ЗАКУТКАХ,  
„ВИННОГО” ШУКАЮТЬ.  
СВОЮ ВИНУ НЕ НА ГАДА,  
НА МУЖІСІВ СКЛАДАЮТЬ.

ТАКИЙ ПРАВДА. ХІБА МОЖНА  
ЖІСІНОЧКУ ВІНИТИ?  
ГОСПОДЬ ЇЇ ЖІС ПОКАРАВ ВЖЕ,  
І МУСИТЬ РОДИТИ.

НЕ КАРАЙМО ЩЕ Й МИ ЇІ,  
РОДИТЬ ПЕРЕСТАНЕ...  
А РОЗСЕРДИШ, ТО ЗІ ЗЛОСТИ,  
ПО П'ЯТЬ ПЛОДИТЬ СТАНЕ.

ХАЙ ВЭЖЕ БУДЕ, ЯКІ БУЛО,  
ПЕРЕЧИТЬ НЕ СМІЄМ.  
-----  
ЭСІНКИ! ЭСІНКИ!  
ЩО МИ СКАЖЕМ?  
— МОЭЖЕ ДЕЩО „ВДІЄМ”..

\* \* \*

### ПОЧИНАЙТЕ, ТО Й Я З ВАМИ

СЛУХАЙ, БРАТЕ, СЛУХАЙ, СИНЧ,  
ТА ЗАТЯМ НА ВІКИ,-  
ВОЛЯ НАША ТЮРМИЛАСЯ,  
ЦАРЕМ МОСКОВЩИНИ.  
ТЕПЕР ЦАРСЬKE ЯРМО ГНІТУ,  
МОСКАЛЬ НАТЯГАЄ,  
НА КОЛХОЗНИХ ЛЮДЕЙ НАШИХ  
І... СИБІР КОВТАЄ.  
А ДЕЭЖ НАШІ ХМЕЛЬНИЧЕНКИ?  
ДЕЭЖ НАШІ БОГДАНИ?  
НЕВЖЕ НІКОМУ СКАЗАТИ,  
ЩОБ ЛЮДИ ПОВСТАЛИ?  
ДЕЭЖ ПОДІЛИСЬ САГАЙДАЧНІ,  
МАЗЕПИ, МОГИЛИ?  
НЕВЖЕ Й СЛАВУ КОЗАЦЬКУЮ;  
ВЗЯЛИ Ч МОГИЛИ?  
А БОГЧУНИ, ТАРАС БУЛЬБИ,  
ПЕТЛЮРА, ПАЛІІ,  
НАЛИВАЙКИ, КРИВОНОСИ,  
СВІТОЧ УКРАЇНИ.  
КАРМЕЛЮКИ, СІРКИ, ГОНТИ,  
ОТАМАНИ НАШI,  
ПІДВЕДІТЬСЯ, ПОДИВІТЬСЯ,  
ЯКІ ВНУКИ ВАШI!  
ПОКАЖІТЬ ЇМ, ЯК ТРИМАТИ  
ТРЕБА В РУКАХ ЗБРОЮ,  
І ЯК ВОЛЮ ЗДОБЧУВАТИ-  
ВЛАСНОЮ РУКОЮ.  
А ТОДІ ЗНОВУ ЛЯГАЙТЕ,  
ВІЧНО СПОЧИВАТИ,  
РОЗПОЧАТЕ ВАМИ ДІЛО,  
МИ БУДЕМ КІНЧАТИ.

\* \* \*

## БОГ НА ПОМІЧ

ПОРИВОМ ВЖЕ НЕ ГОРИШ, ЯК БУВАЛО-  
ФОКІВ МОЛОДИХ... ВЖЕ ЭСАР ДОТЛІВА...  
ЭЖАЛКУЄШ-ПОРИВІВ БУЛО ТИХ ЗА-МАЛО,  
ТЕПЕР ПОРИВАТИСЬ-ВЖЕ СИЛА СТАРА.

НАС ЗВІДСІЛЯ БРАТИ НЕ ПОЧУЮТЬ,  
А БЛИЖКЕ ДО НИХ-НЕМА ЯК ПІДІЙТИ;  
ВОРОЖІСТЬ ВСЕЛЯЮТЬ, ТА ВСІХ НАС БУНТУЮ  
ДО ЗГОДИ, ЄДНАННЯ, ЩОБ НАМ НЕ ДІЙТИ.

СИЛА ЙС В ЄДНАННІ, ПОРИВ-ПЕРЕМОГА.  
МОЛОДІ ВІКОМ - ТРУБІТЕ НА КЛИЧ!  
ВІРНІ - ЄДНАЙТЕСЬ, ЗРАДЛИВИХ ЦУРАЙТЕСЬ,-  
ВКРАЇНА ЧЕКАЄ! ВАМ БОГ У ПОМІЧ!

\* \* \*

\*

## ПОЛІТИКАНСТВО

ДІЙСНИМ ДРУГОМ, ДРУГОМ ЛЮДСТВА,-  
МОЄСТЬ ТІЇ СТАТИ,  
ЩО КОМЧНІВСЬКІ НАСИЛЬСТВА,  
В СВІТ НЕ ДОПУСКАТИ.

НЕ ВЗАТИНКАХ, А ВІДКРИТО,  
БАНДІТІВ ЗОІСИВАТИ,  
БО НЕ ЗНИЩИТЬ СВОЄЧАСНО,  
БУДТЬ ВАС ВБИВАТИ.

ВАС ЗАМУЧАТЬ, ВИ ЗГІНИТЕ,  
ВАМ ЦЕ НЕ ЗАБУДЧТЬ.  
ДОПУСТИЛИ... САМІ Й ЗГНИЛИ,  
Й ПРОКЛІНАТИ БУДЧТЬ.

ПРОКЛІНАЮТЬ І КЛЯСТИМУТЬ,  
ЯК РУЗВЕЛЬТА ТОГО,  
ЩО ЗНЕХТУВАВ ЗВІЛЬНИТЬ ЛЮДЕЙ,  
З-ПІД ЯРМА ТЯЖКОГО.

ВСІХАХНУВСЬ Й РУЗВЕЛЬТ, ЯК ПОБАЧИВ,  
ЩО НАРОБИВ... З ЛЯКУ.  
І ЗРОЗУМІВ, що ЦІЛЧЕ-  
СТАЛІНОВІ... РУКУ.

ПОЖАЛКУВАВ, що ПОСЛУХАВ-  
ДҮРЕПЧ ДРУЖИНУ,  
ПРОКЛЯТЬ ЛЮДСЬКИХ НЕ ВІДЕРЖСАВ,  
СХОВАВСЬ В ДОМОВИНУ.

НЕ ЙДІТЬ І ВИ ТАКИМ ШЛЯХОМ -  
НАМ ДОПОМАГАТИ,  
ЩОБ НЕ ПРИЙШЛОСЬ НАМ НЕЩАСНИМ,  
ЩЕЙ ВАС ПОХОВАТИ.

\* \* \*

## ЗАРОЗУМІЛІСТЬ

ШЕВЧЕНКОВА МОВА-СТИЛЬ ЗАСТАРИЛІЙ,  
В НІЙ МОДЕРНІЗМУ, КАЖСУТЬ, НЕМА.  
ЗА ТЕ ВОНА Й ЛЮДЯНА, ВСІМ ЗРОЗУМІЛА,  
НЕ ТЕ ЩО-ЛАХМІТЯ, ХІППІ, БОРОДА-

ДЕ СЕКСАМИ ГИДКИМИ МОВУ ПРОНИЗАНО,  
СИНОНІМІВ В НІЙ ШЧКАТИ ДАРМА,  
ЗА ТЕ МОДЕРНІЗМ! З БРИДКИМИ ХІППІЗМАМИ.  
...ТА Й МОВА КАСТРОВАНА, МОВА ПУСТА.

\*     \*

## **Е МІГРАНСЬКЕ** — ЧИНЧУВАННЯ —

БРЕШІ БЕЗ СОРОМУ  
ТА ГОВОРИ,  
ЩО „КАПІТАНОМ” БУВ КОЛІСЬ.  
ПОВІРІТЬ ХТО ТОБІ, ЧИ НІ,-  
ТИ НЕ ЭСУРИСЬ.

ДАРМА ЭС ТОБІ,  
ЩО ТИ НЕ ВТНЕШ,  
ДЕ ВЛІВО, А ДЕ ВПРАВО…  
ЗА-НИЗЬКИЙ ЧИН НА СЕБЕ ПНЕШ,  
„ЧИНИВСЯ Б” ГЕНЕРАЛОМ.

\*     \*

## **ВЕЛИКИМ і МАЛИМ** (І ВИСОКАЯ БУДОВА-БУДУЄТЬСЯ ЗНИЗУ)

НЕ ВСІМ В ЭСИТТІ ПРИРЕЧЕНО,-  
ЛАВРО-СЛАВ НОСИТИ,  
З НЕОЛАВРЕННИМ ЧОЛОМ НАМ,  
ХОЧА Б ІМ’Я ЛИШИТИ.

СМОЛОСКИПІ ЛАВРОВАНІ,-  
МАЛИМ ПУТЬ МОСТИТЕ,  
ЭСАРИНКОЮ МИ ЭСЕВРІЕМ,  
ЭСАР НАШ НЕ ГАСІТЕ.

\*     \*

## БЕЗ НАЗВИ

БАЧИМО Й ТУТ - МОСКОВСЬКИМ НАРОДОМ,  
ПРЕЗРЕННО ВСІ НЕХТЮТЬ ЛЮДОМ ТАКИМ,  
ІНДИКОБУНДЮЧНІ, З НАХАБНИМ НАПОРОМ,  
ЛЮДСЬКИЙ ГУМАНІЗМ - ЦЕ НЕ ПРО НІХ.

ВЗЯТИ Б ПЛАНКТОН ЕМІГРАНСЬКОГО ПРОШАРУ:  
ПРОТОПЛАЗМИ, МОЛЮСКИ В АНАЛАХ ОДНІ...  
БРЕХЛИВЕ ВСЕЗНАЙСТВО - ЦЕ ТИП МОСКОВИНА,  
РУСИФІКАЦТВО - ОДНЕ В ГОЛОВІ.

ВСЕЗНАЙСТВО, АМБІЦІЯ КОРОТКОЗОРА,  
АФФЕКТОМ СТОВБИЧИТЬ НАНОСНИЙ НАМУЛ,  
ЗНЯТИ Б, ПОЛУДЧУ, ТО ВСЯ ЦЯ ПОТВОРА,  
СТАРИЙ ПРИМІТИЗМ, ЗАГРАНИЧНИЙ НАГУЛ.

ВІРШЕМ НЕ ВІСЛОВИТЬ ЗЛОЧИННЕ ЧВАНСТВО,  
ПРОЗОЮ ТЕЖСЬКО НАЗВУ ПРИБРАТЬ,-  
ПОТВОРА ЛЮДСЬКАЯ, „ДРАБИНЧАСТЕ ПАНСТВО”,  
НАЗВУ ТАКИМ - САМИМ МОЖНА ДАТЬ.

\*     \*

## НЕ ЗАТЪМТИ ЗОРЯНОСТИ

ЗДАВНА-ДАВЕН В ЛЮДЕЙ ВЕДЕТЬСЯ,-  
ВІНКОМ ТЕРНОВИМ ЧКВІТЧАТИ,  
ЧОЛО ПРОЗОРЛИВЕ, ЩО РВЕТЬСЯ,  
ПУТЬ МАЙБУТТЯ ПРОСВІЩАТИ.

ЧЧЖСИМ НЕ ДИВНО ПАТЯКАТИ,  
ДИВНО З НАШИХ „ІНФУЗОРІЙ”,  
ЩО ПНУТЬСЯ Й СОБІ „БАЛАКАТИ”,  
ПРОГНОЗ СВІЙ ТИКАТЬ СЛІПО-ЗОРИЙ.

ДЕХТО З НІХ І ВГОРУ ПНЄТЬСЯ,  
БІДА-ГОРИ ВІН НЕ ДІСТАНЕ,  
ТОДІ „ЗНЕДОЛЕНИЙ” ВСЮДЕ ДМЕТЬСЯ -  
ГАНЬБИТИ Й СВІТ, БО „ВСЕ ПОГАНЕ.”

НЕ МІЛКОБРОДАМ НАМАГАТИСЬ,  
ЗЛОСЛАВИТЬ ПРОСВІТ, ЯК НЕЗДАР,  
БО НЕ ОДНИМ ІМ'ЯМ МАНИЛА,  
ЗОРИС ЛАВР ВОЛОСО ЇСАР.

\*     \*

## БРЕХЛИВИЙ СОВЕТСЬКИЙ ЛОЗУНГ „ПРОЛЄТАРИ ЧСІХ КРАЇН ЄДНАЙТЕСЯ.”

„ЧУДАМ СОВЕТСЬКИМ” НІДЕ НЕЙМУТЬ ВІРИ,  
БЛАЗНЮЮТЬ НА ВСЕСВІТ –  
    В РУКАХ ЇХ КЕРМО  
        НАД КЛАСОМ РОБОЧИМ,  
А ГЛЯНЬМО НА ДІЛІ..  
    АМЕРИК-РОБОЧИЙ,  
        КОМУНІ – БІЛЬМО.

ВЛІТАЮТЬ Й СЮДИ „ВОЖДІ” З КОМУНІСТІВ.  
ДО РУЗВЕЛЬТА - ДУРНЯ, СТЕЭСКА ПРЯМА.  
ТУТ ПРО РОБОЧИХ МОВЧАТЬ АНІ ПИСНУТЬ,  
БО РОБОЧИХ „СОЗНАТЕЛЬНИХ”,  
    ІМ ТУТ НЕМА.

ТУТЕШНІЙ РОБОЧИЙ КОМУНІ ДОВОДИТЬ:-  
БРЕХНЮ ЗА БРЕХНЕЮ ПРО СТВОРЕНИЙ РАЙ.  
– КОЛИ Й ПРОЛЕТАР ТУТ ДО ПРАВДИ ДОХОДИТЬ,  
ТО ПРОЛЄТАРІЯ ТУТ –  
    НЕ ЄДНАЙ.

\* \* \*

### «ПЛЕВЕЛИ»

НА ПРОЧУД НАМ, КОЛИ Б МОЖЛИВО,  
ПОСТАВИТЬ ТАКЕ РЕШЕТО,  
ЩОБ ЕМІГРАНСЬКЕ ЧСЕЗНАЙСТВО,  
ПРОВІЯЛО І ПРОМЕЛО.

ЩОБ ВИМЕЛО КУКІЛЬ І „ПЛЕВЕЛ”,  
ЛІШИТИ Б ПЛІДНЕС ЗЕРНО...  
Й ОБРОК ЗА ВІТРОМ ПОЛЕТИВ БИ,  
БО ЗЕРНА ТУТ НЕ БУЛО.

ТО ЩО МИ СІЄМ І ЩО СХОДИТЬ,  
ЩОБ „ЖУЧВАЛО” ЕМІГРАНСТВО:  
– ГОРДОВІТЕ САМОХВАЛЬСТВО,  
– ЕМІГРАНСЬКЕ ЧСЕЗНАЙСТВО.

А ДЕ І ЗІЙДЕ ПЛОДНОСЯЩЕ,  
ТЛЯ КУКІЛЬНА ОБСІДАЄ,  
І ЗЕРНО Й ПЛОДНОСЯЩЕ,  
СЕРЕД ПЛЕВЕЛ ЗАВ'ЯДАЄ.

\* \* \*

## ЛЕТЯТЬ ЖУСУРАВЛІ

СОНЦЯ ЛУЧ ВЕСНЯНИЙ,  
СКОСА В ЗЕМЛЮ СТУПА,  
ЩОБ В СВІЙ ЧАС У ЗЕНІТІ СТАТИ.  
Й АРОМАТ ЗАПАШНИЙ,  
ЗЕЛЕНЬ, КВІТИ - КРАСУ,-  
ДО ЖИТТЯ НА ЗЕМЛІ ПОЗИВАТИ.

ВЖЕ КЛЮЧІ ЖУСУРАВЛІВ,-  
ГІРЛИЧАТЬ, ШУМЛЯТЬ...  
КУБЛЯТЬСЯ, ДЗЬОБ ЗАКИДАЮТЬ.  
КУДИ Ж СОЛОТЕІЛИ-  
ЛІТА МОЛОДІ?  
ЧОМУ ДО СТАРИХ НЕ ВЕРТАЮТЬ.

ДЛЯ ВАС ЖУСУРАВЛІ -  
ГІРЛИГІ - МАЛІ,  
Ч ВІРІЙ ПРИЙДЕ ЧАС ВІДЛІТАТИ,  
ПРОСІТЕ ВІД НАС  
РОКИ МОЛОДІ,  
ХОЧ ЧАСОМ ДО СТАРИХ ЗАЛІТАТИ.

\*       \*

### ПРИСВЯТА

В. Б-ЦІ.

Солов'їна, дзвінка наша мова.  
Як народ, як Слаюта ріка,  
Як землі кров'ю зрошені труди,  
Наша мова безсмертна в віках,  
Наша мова була, є і буде.

СВІТОЧАМИ ДОКАЗАНО, що найспівучіша,  
є до нині в ВКРАЇНІ, МОВА УКРАЇНСЬКА.  
ЛЛЮТЬСЯ СЛОВА ДЗЮРОЧЕЧКОМ, дзюрчать,  
НАЧЕ ПТАШКИ ПО САДОЧКАХ НІЖНЕНЬКО СПІВАЮТЬ.

ТА НЕ ВСІМ ЦЕЙ СПІВ СПОДОБА, НАДТО МОСКОВЩІНІ.  
- ЯК ТО МОЖЕ БУТИ МОВА, КРАЩА В ВКРАЇНІ?

ЗРОБИТЬ З СЕБЕ ОПУДАЛО, НАКОВБАСИТЬ ГУБИ,  
ТА КАЛІЧИТЬ СЛОВО НАШЕ, ЩЕ ВИШКІРІТЬ ЗУБИ.

„ОЦЕ, КАЖЕ, МОВА ЦЯЯ, - ВКРАЇНСЬКОЮ ЗВЕТЬСЯ.”  
ЗНЧАЄТЬСЯ, ДЧРЕНЬ, З МОВИ, НЕХТУЄ Й СМІЄТЬСЯ

НА БЛЮЗНІРІВ ТИХ СПОГЛЯНЕШ, ДИВЧЕШСЯ ТИХО;  
БЛАЗНЮЄШ ТИ, ДЧРОСВІТЕ, САМ СОБІ НА ЛИХО.

БО ДУМАЛОСЬ,ЩО ТИ БЛАЗНЕМ ТІЛЬКИ ПРИКИДАВСЯ,  
А В ДІЙНОСТИ-БЛАЗНЕМ БУВ ТИ І БЛАЗНЕМ ЗІСТАВСЯ.

МОВОЮ НАЧЕ СТРУМОЧКОМ,ЩО З ДЖЕРЕЛЬЦЯ АЛЄТЬСЯ,  
УКРАЇНА РОЗМОВЛЯЄ- ВКРАЇНСЬКОЮ ЗВЕТЬСЯ.

\*       \*

\*

### СТРАШНИЙ СУД

ЯК БИ СЬОГОДНЯ СТРАШНИЙ СУД-СХОТІВ БОГ ТВОРИТИ,  
ЯКУ Б КАРУ ПОНЕСЛИ ВСЕСВІТНІ БАНДИТИ?

БРЕХЧУНЦЯМ ЯЗИК ВІДТЯЛИ Б, А ВСІМ ВБИВЦЯМ РУКИ.  
А ЩО ЇХ ТИМ ПОВІДТИНАЮТЬ,ЩО ТВОРИЛИ МУКИ?

ЩО ЇХ ЗРОБILI Б ІЗ ГАМАНОМ, ГІТЛЕРОМ, НЕРОНОМ,  
ЗІ СТАЛІНИМ-ЛЮДОЖЕРОМ ТА З МАО-ТЗЕ-ТҮНГОМ?

МАБУДЬ БОГОВІ ПРИЙШЛОСЯ Б ПРИЛОЖИТИ СИЛИ,  
БО ВСІ „ТЕПЛІ” МІСЦЯ В ПЕКЛІ, ВБИВЦІ ЗАХОПILI.

А ТОМУ,ЩОЙ В ПЕКЛІ ЧОРТИ-ПОЧАЛИ НЕЛАДИТЬ,  
СТАРШИМ ЧОРТОМ НАД ЧОРТАМИ-БОГ СТАЛІНА СТАВИТЬ.

ЯК СМІТИТИ ЛЮДЬМИ В СВІТІ... В ГОЛОВІ МЕЛЬКНУЛО...  
СТАЛІН ВХОПИВ АВТОМАТА... ЧОРТІВ, ЯК НЕ БУЛО.

ДЕЖ ДІВАЛИСЬ ПОМІЧНИКИ-ГІТЛЕРИ, ЄЖСОВИ?  
ПІШЛИ РАЗОМ ЗА ЧОРТАМИ... ДО БОГА ЄГОВИ!

ПОТОМ, БОГА СТАРШИЙ ЧОРТ ВЗЯВСЯ Б ВГОВОРИТИ,  
ЩОБ ЙОГО В РАЙ ТЕЖ ПОСЛАВ-ПОРЯДОК ВЧИНИТИ.

\*       \*

\*

### МОДА - СТРАХОПОЛОХ

ВСІ ПОГЛЯДИ, ЗВИЧАЇ-МОДИ ЛАМАЛИ,  
АЛЕ НЕ БУЛО ЩЕ ТОГО НА-ВІКУ,  
ЩОБ ЖІНКИ НАГОТУ СВОЮ ВИСТАВЛЯЛИ,  
БЕЗСОРОМНО, НАГЛО, НА СМІХОТУ.

ПРОСТОВОЛОСА, ЯК ВІДЬМА З МІТЛОЮ,  
ВИМ'Я БЛІНАМИ НА РЕБРАХ ВІСІТЬ,  
НИЗ „СОРОМЛIVO” НІЧИМ ПРИКРИВАЄ,  
НАЧЕ ПОЗОРИЩЕ-МОДОЮ МСТИТЬ.

ГЛЯНЬМО ЛИШЕ І ЩО ВПАДА В-ОЧІ?  
ГОЛУЮ МОДУ ТА ОДЯГА,  
НА КОТРУ І ХІППІ ДИВИТИСЬ НЕ ХОЧЕ,  
БО МОРДА У НЕЇ- ЗАМІСТЬ ЛИЦЯ.

КОЛИ ТИ ЛИЦЕМ ПРИВАБИТЬ НЕВДАХА,  
ТО НАГІСТЬ-ТАЄМНІСТЬ СВОЮ ПРИКРИВАЙ,  
БО ТХНЕ „З НАГОТИ” ДУШКОМ ГНИЛЧВАТИМ,  
ЦЕ СІТІ ДІРЯВІ - НЕ РОЗСТАВЛЯЙ.

\*       \*

## ЕПОХА СМУТИ

1921 – 1970

НАРІД ЖІСІВ ЗАВЖДИ В БІДІ.  
ЗНАВСЯ ВІН З НУЖДОЮ.  
КОЛИ ЖІС РАДІСТЬ „ЗАГЛЯДАЛА”,  
ГНУВ БІДУ ДУГОЮ.

РОЗКРИВАЛИСЬ НАВСТІЖ ДВЕРІ,  
КОМОРА Й ХАТИНА,  
МОВ, ДИВІТЬСЯ БАГАТШІЇ,  
БО Я ТЕЖС ЛЮДИНА.

ЯК ЗАСКОЧИЛА „СЛАБОДА”-  
МОСКОВСЬКЕ СВАВІЛЛЯ,  
ЛЮДЕЙ В КАТОРГИ ЗАСЛАЛИ,  
ДОБРО ВСЕ ЗГНОІЛИ.

А ЗЕМЛЯ, ЩО ВСІХ КОРМИЛА,-  
ВКРИЛАСЬ БУР'ЯНАМИ,  
МЕРТВИМ СМУТКОМ ЗАЧОРНИЛО,  
СВОБОДИ-ОРДАМИ.

ЗНИКЛИ ЖСАРТИ ТА ЧСМІХИ.  
В КОЛХОЗАХ БЛУКАЮТЬ...  
ТЯГНУТЬ ЯРМО КОМЧНІВСЬКЕ  
І „РАЙ” ПРОКЛИНАЮТЬ.

СМУТУ В ХАТІ, СМУТУ В ПОЛІ,  
У СМУТІ ВСІ ЛЮДИ...  
МОСКОВЩИНА ЗАКРІПИЛА...  
ГНІТ І СМУТА... В СЮДИ.

\*       \*

ЛЕГШЕ ГОВОРТИ,  
— АНІЖ РОБИТИ.

І ВЕЛИКІ, І МАЛІІ,  
ВСІ НАПУТСТВЮТЬ РОБИТИ,  
САМІ Ж ОСТОРООНЬ ОБХОДЯТЬ,  
АБИ ТІЛЬКИ ГОВОРТИ.

ДЛЯ ПРИКЛАДУ МИ ВІЗЬМЕМО  
ХОЧА Б ГРАФА МИ ТОЛСТОГО,  
ЯКИЙ ПИСАВ, що ВСЕ Б ВІДДАВ,  
ЛЮДУ БІДНОМУ-ПРОСТОМУ.

ВІН І СТАРЦЕМ ПРИКИДАВСЯ,  
ХІППІ БОРОДУ „СТРУГНУВ”,  
БОСОНИЖ Ч ПОЛЕ ДИБАВ,  
ШВОРКОЮ ЖИВІТ ТИСНУВ.

І ЗЕМЕЛЬКУ, І МАЄТКИ,  
ВСЕ ВІН БІДНИМ ПЛЯНУВАВ...  
ТА ЩОБ ЗБУТИСЯ МОРОКИ,  
ВЗЯВ ТАЙ ЖІНЦІ ЗАПИСАВ.

ТАКЕ Й ПОПИ ГАЛАСЧЮТЬ,  
ПОДАЯНЬ МАЛО НЕСЧТЬ.  
САМІ Й СВІЧКУ НЕ КУПЧЮТЬ,  
Й НА ТАРИЛКУ НЕ КЛАДУТЬ.

ТОЙ ЛІШЕ РОЗДАЄ БІДНИМ,  
КОЛИ Й САМ НЕ МАЄ.  
— ЗБАГАТИТЬСЯ... ЧМРЕ ЖСАЛІСТЬ...  
Й СТАРЦЯ ОБДИРАЄ.

\* \* \*

## ЗМІСТ

ПІСНЯ СЛІЗ	3
КІЇВ	4
УКРАЇНЕЦЬ-ІМ'Я ХВАЛЬНЕ	9
РОЗПАЧ	5
МОВА УКРАЇНСЬКА	6
УКРАЇНО!	5
УКРАЇНА ПІСЛЯ Т.ШЕВЧЕНКА	9
1861-1961 Т.Г.ШЕВЧЕНКО	12
ТУГА	12
НАСТАЄ ПОРА СТРАШНА	13
ДО 150 РІЧНИЦІ Т.Г.ШЕВЧЕНКО	13
ХРИСТОС ВОСКРЕС	14
РІЗДВЯНЕ	17
ЮНАЦЬКІ РОКИ	17
ХТО Я?	18
ЩО ПРОЙШЛО-НЕ ПОВЕРНУТИ	22
НЕХТЮЧОИ	22
Ч.П.А.	23
СЛОВО І ДІЛО	25
ЗАКЛИК	27
ПОВСТАНЦІ	29
1932-1933 є	34
ТЮРМИ ЗРУЙНУЄМО	36
ВЗАЄМНА ЛЮБОВЬ	44
ЄВРАЗІЯ - „Л'ЯТИЛЕТКА”	45
ХОЧЕШ З ЦАПА МОЛОКА	48
БІЛЬШОВИЦЬКА РЕВОЛЮЦІЯ НА УКРАЇНІ	49
НАСИЛЬСТВО	55
ХХ-Й ВІК	60
„ВЕЛИКІ”	67
ДИПЛОМАТИЯ	70
ВИЩА ОСВІТА В СССР	72
ДОГНATИ Й PEREГNATI	77
РІДНІ МОГИЛКИ	83
МУДРІСТЬ СТАЛІНА	86
ЩО ХОЧЕТЬСЯ... (БАЛЯДА)	89
ЗАНЕДБАННЯ	95
ЛЮБОВ ОДНА	97
НЕ ПИТАЙ	100
СПРАВЕДЛИВА РОЗСЧДЛІВІСТЬ	100
31-є ГРУДНЯ	101
РЯДКИ ІЗ „ХТО Я.”	102
КОМУНІВСЬКА ЖИТЛОПЛОЩА	103
ЧМОМ РОССІЮ НЕ ОБ'ЯТЬ	110
„СВЯТАЯ РУСЬ”	110
РОЗПЛАТА	111
СТАРШЕБРАТСТВО	111
ВОСКРЕСІННЯ	112

МОСКОВСЬКО-ЕМІГРАНСЬКЕ	113
ЧИ „СУМЛІВАТЬСЯ”	114
КРИТИКА	115
ПОСЛУХАЙТЕ І ВИ ДІДА	117
ЖІСІНКАМ СВІТУ ВСЬОГО	117
ПОЧИНАЙТЕ І Я З ВАМИ	123
ПОЛІТИКАНСТВО	124
ЗАРОЗУМІЛІСТЬ	125
ЧИНЧУВАННЯ ЕМІГРАНСЬКЕ	125
ВЕЛИКИМ І МАЛИМ	125
БЕЗ НАЗВИ	126
НЕ ЗАТЬМИТИ ЗОРЯНОСТИ	126
СОВІТСЬКИЙ ЛОЗЧНГ	127
„ПЛЕВЕЛИ”	127
ЛЕГТЬЯТЬ ЖСУРДАВІ	128
ПРИСВЯТА Б. Б-ці	128
СТРАШНИЙ СУД	129
МОДА СТРАХОПОЛОХ	129
ЕПОХА СМУТИ 1921-1970	130
ЛЕГШЕ ГОВОРТИ, АНІЖ РОБИТИ	131

ЩИНА..... | dol.

ПОШТОВІ ВИТРАТИ — 25 с.

J. SOKIL

12 OLD EGG HARBOR R-D,  
MAYS LANDING, N.J., USA.  
08330

